

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/1624

z dnia 14 września 2016 r.

w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 i uchylające rozporządzenie (WE) nr 863/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady, rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 i decyzję Rady 2005/267/WE

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 77 ust. 2 lit. b) i d) oraz art. 79 ust. 2 lit. c),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na posiedzeniu w dniach 25–26 czerwca 2015 r. Rada Europejska wezwała do zwiększenia wysiłków na rzecz kompleksowego rozwiązania problemu bezprecedensowych ruchów migracyjnych skierowanych na terytorium Unii, w tym poprzez wzmocnienie zarządzania granicami, aby lepiej zarządzać narastającymi mieszanymi ruchami migracyjnymi. Ponadto, na nieformalnym spotkaniu w sprawie migracji w dniu 23 września 2015 r., szefowie państw i rządów podkreślili potrzebę rozwiązania dramatycznej sytuacji na granicach zewnętrznych oraz wzmocnienia kontroli na tych granicach, w szczególności przez udostępnienie dodatkowych zasobów Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiemu Urzędowi Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) i Europołowi poprzez udziały państw członkowskich w postaci zasobów ludzkich i technicznych.
- (2) Celem polityki Unii w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi jest opracowanie i wdrożenie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami na poziomie krajowym i unijnym, będącego nieuniknioną konsekwencją swobody przepływu osób w obrębie Unii oraz podstawowym elementem przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami ma kluczowe znaczenie dla usprawnienia zarządzania migracjami. Jego celem jest skuteczne zarządzanie przekraczaniem granic zewnętrznych oraz podjęcie wyzwań związanych z migracją i przeciwdziałanie potencjalnym przyszłym zagrożeniom na tych granicach, a tym samym przyczynienie się do zwalczania poważnych przestępstw o charakterze transgranicznym i zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii. Jednocześnie konieczne jest, aby podejmowane działania realizowane były przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych oraz w sposób gwarantujący swobodny przepływ osób w Unii.

⁽¹⁾ Dz.U. C 303 z 19.8.2016, s. 109.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2016 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 14 września 2016 r.

- (3) Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami, oparte na czteropoziomowym modelu kontroli dostępu, obejmuje środki w państwach trzecich, na przykład w ramach wspólnej polityki wizowej, środki w sąsiadujących państwach trzecich, środki kontroli granicznej na granicach zewnętrznych, analizę ryzyka oraz środki w obrębie strefy Schengen i powroty.
- (4) Wdrażając europejskie zintegrowane zarządzanie granicami, należy zapewnić spójność z innymi celami politycznymi, a także właściwe funkcjonowanie transportu transgranicznego.
- (5) Dla zapewnienia skutecznego wdrożenia europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami należy ustanowić Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną. Powinna ona zostać wyposażona w niezbędne środki finansowe oraz zasoby kadrowe i sprzętowe. Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna powinna składać się z Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (zwanej dalej „Agencją”) oraz organów krajowych odpowiedzialnych za zarządzanie granicami, w tym straży przybrzeżnych w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej. Będzie się ona opierać na wspólnym wykorzystywaniu informacji, potencjałów i systemów na poziomie krajowym oraz reakcji Agencji na poziomie Unii.
- (6) Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami powinno być realizowane jako wspólny obowiązek Agencji oraz organów krajowych odpowiedzialnych za zarządzanie granicami, w tym straży przybrzeżnych w zakresie realizowanych przez nie operacji ochrony granic morskich i wszelkich innych zadań kontroli granicznej. Chociaż to na państwach członkowskich nadal spoczywa główna odpowiedzialność za zarządzanie własnymi granicami zewnętrznymi w interesie swoim i wszystkich państw członkowskich, Agencja powinna wspierać stosowanie środków unijnych związanych z zarządzaniem granicami zewnętrznymi poprzez wzmacnianie, ocenę i koordynację działań państw członkowskich wdrażających te środki.
- (7) Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami nie wpływa na zakres odpowiednich kompetencji Komisji i państw członkowskich w obszarze cef, w szczególności w odniesieniu do kontroli, zarządzania ryzykiem i wymiany informacji.
- (8) Odpowiedzialność za opracowywanie strategii i przepisów w zakresie kontroli granicznej na granicach zewnętrznych i powrotów, w tym za opracowanie strategii europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, nadal spoczywa na instytucjach Unii. Należy zapewnić ścisłą koordynację działań między Agencją a tymi instytucjami.
- (9) Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej, zwaną zwyczajowo Fronteksem, ustanowiono na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 2007/2004⁽¹⁾. Od rozpoczęcia swojego funkcjonowania w dniu 1 maja 2005 r. skutecznie wspierała ona państwa członkowskie we wdrażaniu operacyjnych aspektów zarządzania granicami zewnętrznymi za pomocą wspólnych operacji i szybkich interwencji na granicy, analizy ryzyka, wymiany informacji, stosunków z państwami trzecimi oraz powrotów osób powracających.
- (10) Należy skutecznie monitorować przekraczanie granic zewnętrznych, podjąć wyzwania związane z migracją i odpowiedzieć na potencjalne przyszłe zagrożenia na granicach zewnętrznych, zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii, zagwarantować funkcjonowanie strefy Schengen oraz przestrzegać nadrzędnej zasady solidarności. W związku z tym należy wzmocnić zarządzanie granicami zewnętrznymi poprzez oparcie się na dotychczasowych działaniach Fronteksu i przekształcenie go w agencję współodpowiedzialną za zarządzanie granicami zewnętrznymi.
- (11) Zakres zadań Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych Państw Członkowskich Unii Europejskiej powinien zatem zostać rozszerzony. Aby odzwierciedlić wspomniane zmiany, agencja ta powinna zostać przemianowana na Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w przypadku której nadal stosowana będzie jej nazwa obiegowa – Frontex. Powinna ona zachować dotychczasową osobowość prawną oraz pełną ciągłość w zakresie wszystkich swoich działań i procedur. Zasadniczą rolą Agencji powinno być ustanowienie strategii technicznej i operacyjnej na rzecz wdrożenia zintegrowanego zarządzania granicami na poziomie Unii; nadzorowanie efektywnego funkcjonowania kontroli granicznej na granicach zewnętrznych; zapewnienie państwom członkowskim zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej poprzez wspólne operacje i szybkie interwencje na granicy; zapewnienie praktycznej realizacji środków w sytuacji wymagającej pilnego podjęcia działań na granicach zewnętrznych; udzielanie pomocy technicznej i operacyjnej w celu wsparcia akcji poszukiwania i ratowania osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu; oraz organizowanie, koordynowanie i prowadzenie operacji powrotowych i interwencji powrotowych.
- (12) Agencja powinna realizować swoje zadania nie naruszając zakresu odpowiedzialności państw członkowskich w odniesieniu do utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 z dnia 26 października 2004 r. ustanawiające Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. L 349 z 25.11.2004, s. 1).

- (13) Agencja powinna realizować swoje zadania nie naruszając kompetencji państw członkowskich w dziedzinie obrony.
- (14) Rozszerzenie zakresu zadań i kompetencji Agencji powinno iść w parze ze wzmocnieniem gwarancji praw podstawowych i zwiększeniem zakresu odpowiedzialności.
- (15) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość kontynuowania współpracy na poziomie operacyjnym z innymi państwami członkowskimi lub państwami trzecimi na granicach zewnętrznych, w tym w formie operacji wojskowych w celu ścigania przestępstw, w zakresie, w jakim współpraca ta jest zgodna z działaniami Agencji.
- (16) Dla skutecznej realizacji swoich zadań Agencja opiera się na współpracy z państwami członkowskimi. W tym kontekście ważne jest, aby Agencja i państwa członkowskie działały w dobrej wierze i prowadziły wymianę rzetelnych informacji w sposób terminowy. Żadne państwo członkowskie nie powinno być zobowiązane do udzielania informacji, których ujawnienie uznaje za sprzeczne z podstawowymi interesami swojego bezpieczeństwa.
- (17) Państwa członkowskie, we własnym interesie oraz w interesie pozostałych państw członkowskich, powinny również wprowadzać dane do europejskich baz danych. Powinny one także zapewnić, by dane te były rzetelne, aktualne oraz pozyskane i wprowadzane zgodnie z prawem.
- (18) Agencja powinna opracowywać ogólne i ukierunkowane analizy ryzyka oparte na wspólnym zintegrowanym modelu analizy ryzyka, stosowanym przez samą Agencję i państwa członkowskie. Opierając się między innymi na informacjach przekazywanych przez państwa członkowskie, Agencja powinna przekazywać odpowiednie informacje odnoszące się do wszelkich aspektów mających znaczenie dla europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, w szczególności do kontroli granicznej, powrotów, nieuregulowanych wtórnych przepływów obywateli państw trzecich w obrębie Unii, zapobiegania przestępczości transgranicznej, w tym ułatwiania niedozwolonego przekraczania granicy, handlu ludźmi, terroryzmu oraz zagrożeń typu hybrydowego, a także do sytuacji w sąsiadujących państwach trzecich, tak aby umożliwić podjęcie odpowiednich środków lub sprostac wykrzytym zagrożeniom i ryzykom w celu usprawnienia zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi.
- (19) Mając na uwadze działania Agencji na granicach zewnętrznych, powinna ona przyczyniać się do przeciwdziałania poważnym przestępstwom o charakterze transgranicznym, takim jak przemyt migrantów, handel ludźmi oraz terroryzm, a także do ich wykrywania, jeżeli zaistnieją stosowne okoliczności do podjęcia przez nią działań oraz gdy uzyska ona stosowne informacje dzięki prowadzonym przez siebie działaniom. Agencja powinna koordynować swoje działania z Europolem jako agencją odpowiedzialną za wspieranie i zwiększanie skuteczności działań państw członkowskich oraz ich współpracy w zakresie zapobiegania i zwalczania poważnej przestępczości dotyczącej co najmniej dwóch państw członkowskich. Przestępstwa transgraniczne siłą rzeczy mają wymiar transgraniczny. Charakteryzuje się on tym, że przestępstwa są bezpośrednio powiązane z niedozwolonym przekraczaniem granic zewnętrznych, w tym w ramach handlu ludźmi lub przemytu migrantów. Należy jednak mieć na uwadze, że art. 1 ust. 2 dyrektywy Rady 2002/90/WE⁽¹⁾ umożliwia państwom członkowskim nienakładanie sankcji w odniesieniu do zachowania, którego celem jest zapewnienie pomocy humanitarnej migrantom.
- (20) W duchu wspólnej odpowiedzialności zadaniem Agencji powinno być regularne monitorowanie zarządzania granicami zewnętrznymi. Agencja powinna zapewnić odpowiednie i sprawne monitorowanie nie tylko za pomocą analizy ryzyka, wymiany informacji i europejskiego systemu nadzorowania granic (EUROSUR-u), ale również dzięki obecności w państwach członkowskich ekspertów będących jej pracownikami. Z tego względu Agencja powinna mieć możliwość wysyłania do państw członkowskich oficerów łącznikowych na pewien okres, w czasie którego składają oni sprawozdania dyrektorowi wykonawczemu. Sprawozdania oficerów łącznikowych powinny stanowić część oceny narażenia.
- (21) Agencja powinna przeprowadzać ocenę narażenia w oparciu o obiektywne kryteria, w celu oszacowania zdolności i gotowości państw członkowskich do stawienia czoła wyzwaniom pojawiającym się na ich granicach zewnętrznych. Ocena ta powinna obejmować ocenę wyposażenia, infrastruktury, personelu, budżetu i zasobów finansowych państw członkowskich oraz ich planów awaryjnych w celu przeciwdziałania ewentualnym kryzysom na granicach zewnętrznych. Państwa członkowskie powinny podejmować środki w celu zaradzenia wszelkim niedociągnięciom stwierdzonym w tej ocenie. Dyrektor wykonawczy powinien określić środki do podjęcia i zalecić je danemu państwu członkowskiemu. Dyrektor wykonawczy powinien również wyznaczyć termin podjęcia tych środków. Jeżeli niezbędne środki nie zostaną podjęte w wyznaczonym terminie, sprawa powinna zostać przekazana zarządowi w celu podjęcia dalszych decyzji.
- (22) Jeżeli Agencja nie otrzyma szybko rzetelnych informacji niezbędnych do przeprowadzenia oceny narażenia, powinna ona mieć możliwość wzięcia tej okoliczności pod uwagę podczas przeprowadzania tej oceny narażenia, chyba że istnieją należycie uzasadnione powody do wstrzymania przekazania danych.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2002/90/WE z dnia 28 listopada 2002 r. definiująca ułatwianie nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu (Dz.U. L 328 z 5.12.2002, s. 17).

- (23) Agencja powinna organizować odpowiednią pomoc techniczną i operacyjną dla państw członkowskich, aby poprawić ich zdolność do realizacji spoczywających na nich obowiązków w zakresie kontroli granic zewnętrznych oraz stawienia czoła wyzwaniom na granicach zewnętrznych spowodowanym nielegalną imigracją lub przestępczością transgraniczną. Taka pomoc nie powinna naruszać kompetencji właściwych organów krajowych do wszczynania postępowań przygotowawczych w sprawach karnych. W tym zakresie Agencja powinna – na wniosek państwa członkowskiego lub z własnej inicjatywy – organizować i koordynować wspólne operacje dotyczące jednego lub większej liczby państw członkowskich oraz rozmieszczać zespoły Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a także niezbędne wyposażenie techniczne. Agencja może również rozmieszczać ekspertów spośród swoich pracowników.
- (24) W przypadkach wystąpienia szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań na granicach zewnętrznych Agencja powinna – na wniosek państwa członkowskiego lub z własnej inicjatywy – organizować i koordynować szybkie interwencje na granicy oraz rozmieszczać zespoły Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej z rezerwy szybkiego reagowania oraz wyposażenie techniczne. Szybkie interwencje na granicy powinny na określony czas zapewniać wzmocnienie w sytuacjach, gdy konieczna jest natychmiastowa reakcja, a taka właśnie interwencja stanowi skuteczną reakcję. Dla zapewnienia skutecznego przebiegu takiej interwencji, państwa członkowskie powinny udostępnić funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu na potrzeby rezerwy szybkiego reagowania oraz dostarczyć niezbędne wyposażenie techniczne. Agencja oraz dane państwo członkowskie powinny uzgodnić plan operacyjny.
- (25) W przypadkach, w których jedno z państw członkowskich stoi w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań związanych z migracją na konkretnych odcinkach swoich granic zewnętrznych, a wyzwania te charakteryzują się dużym napływem mieszanych ruchów migracyjnych, państwa członkowskie powinny móc liczyć na wzmocnienie techniczne i operacyjne. Powinno ono być zapewniane na obszarach hotspotów przez zespoły wspierające zarządzanie migracjami. Zespoły te powinny składać się z ekspertów rozmieszczonych z państw członkowskich przez Agencję oraz EASO, a także z ekspertów rozmieszczonych z Agencji, Europolu lub innych właściwych agencji unijnych. Agencja powinna pomagać Komisji w koordynacji między różnymi agencjami na miejscu.
- (26) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wszelkie organy, do których mogą potencjalnie wpływać wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, takie jak policja, straż graniczna, urzędy imigracyjne i personel ośrodków strzeżonych, uzyskiwały stosowne informacje. Państwa członkowskie powinny zapewnić także przeszkolenie personelu takich organów na niezbędnym poziomie, odpowiednim do wykonywanych zadań i pełnionych funkcji, a także przekazanie temu personelowi instrukcji dotyczących informowania wnioskodawców o miejscu i sposobie składania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- (27) Na obszarach hotspotów poszczególne agencje oraz państwa członkowskie powinny działać w ramach przyznaných im mandatów i uprawnień. Komisja, we współpracy z innymi właściwymi agencjami, powinna zapewniać zgodność działań podejmowanych na obszarach hotspotów z odpowiednim dorobkiem prawnym Unii, w tym ze wspólnym europejskim systemem azylowym i prawami podstawowymi.
- (28) Jeżeli kontrola granic zewnętrznych staje się nieskuteczna do tego stopnia, że stwarza to ryzyko zagrożenia funkcjonowaniu strefy Schengen, ponieważ państwo członkowskie nie podejmuje niezbędnych środków zgodnie z oceną narażenia lub ponieważ państwo członkowskie stojące w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań na granicach zewnętrznych nie zwróciło się o wystarczające wsparcie ze strony Agencji lub nie wdraża tego wsparcia, jednolita, szybka i skuteczna reakcja powinna zostać podjęta na poziomie Unii. W celu ograniczenia ryzyka wystąpienia takich sytuacji i dla zapewnienia lepszej koordynacji na poziomie Unii Komisja powinna przedłożyć Radzie wniosek dotyczący decyzji określającej środki do wdrożenia przez Agencję i zobowiązującej dane państwo członkowskie do współpracy z Agencją przy wdrażaniu tych środków. Uprawnienia wykonawcze do przyjęcia takiej decyzji należy powierzyć Radzie z uwagi na potencjalnie wrażliwy z politycznego punktu widzenia charakter środków, które wymagają decyzji, a które mogą wpływać na krajowe uprawnienia wykonawcze i uprawnienia w zakresie egzekwowania prawa. Agencja powinna określić działania do podjęcia w celu praktycznej realizacji środków określonych w decyzji Rady. Agencja powinna następnie, wspólnie z danym państwem członkowskim, przygotować plan operacyjny. Jeżeli państwo członkowskie nie wykona w ciągu 30 dni tej decyzji Rady i nie podejmie z Agencją współpracy dotyczącej wdrożenia środków zawartych w tej decyzji, Komisja powinna mieć możliwość zainicjowania przewidzianej w art. 29 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399⁽¹⁾ procedury szczególnej w celu stawienia czoła wyjątkowym okolicznościom zagrażającym ogólnemu funkcjonowaniu obszaru bez wewnętrznej kontroli granicznej. Rozporządzenie (UE) 2016/399 powinno zatem zostać odpowiednio zmienione.
- (29) Agencja powinna dysponować niezbędnym wyposażeniem i personelem rozmieszczonym do udziału we wspólnych operacjach i szybkich interwencjach na granicy. W tym celu, uruchamiając szybką interwencję na granicy na wniosek państwa członkowskiego lub w razie wystąpienia sytuacji wymagającej pilnego podjęcia działań, Agencja powinna być w stanie rozmieścić w państwach członkowskich zespoły Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej z rezerwy szybkiego reagowania, która powinna być stałym korpusem składającym się

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.U. L 77 z 23.3.2016, s. 1).

z funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu. Rezerwa powinna liczyć co najmniej 1 500 funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu. Zespoły Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej rozmieszczone z rezerwy szybkiego reagowania powinny być w razie potrzeby natychmiast uzupełnione przez dodatkowe zespoły Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

- (30) W załączniku I przedstawiono przypadające na państwa członkowskie udziały w rezerwie szybkiego reagowania wynikające z zobowiązań podjętych w świetle sytuacji istniejącej w dacie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Jeżeli okoliczności te ulegną zmianom co do istoty i struktury, w tym na skutek podjęcia decyzji o zniesieniu kontroli na wewnętrznych granicach państw członkowskich na podstawie przepisów stosownych aktów przystąpienia, Komisja powinna zaproponować wprowadzenie odpowiednich zmian do tego załącznika.
- (31) Uwzględniając szybkość, z jaką należałoby rozmieszczać wyposażenie i personel, w szczególności na odcinkach granic zewnętrznych zmagających się z nagłymi dużymi napływami migrantów, Agencja powinna również mieć możliwość rozmieszczania własnego wyposażenia technicznego, które powinna nabyć samodzielnie lub w formie współwłasności z państwem członkowskim. Takie wyposażenie techniczne powinno być udostępniane Agencji na jej wnioski przez państwo członkowskie, w którym wyposażenie to jest zarejestrowane. Agencja powinna również zarządzać rezerwą wyposażenia technicznego zapewnionego przez państwa członkowskie, w oparciu o potrzeby określone przez Agencję, a która powinna być uzupełniona środkami transportu i wyposażeniem operacyjnym nabytym przez państwa członkowskie w ramach Działań Szczegółowych Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego.
- (32) W dniu 15 października 2015 r. Rada Europejska wezwała do rozszerzenia mandatu Fronteksu w zakresie powrotów, tak by mandat ten obejmował prawo organizowania wspólnych operacji powrotowych z własnej inicjatywy Fronteksu, a także do wzmocnienia roli tej agencji w zakresie uzyskiwania dokumentów podróży dla osób powracających.
- (33) Agencja powinna zwiększyć pomoc udzielaną państwom członkowskim w zakresie powrotu obywateli państw trzecich, bez uszczerbku dla unijnej polityki w zakresie powrotów i zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE⁽¹⁾. W szczególności powinna ona koordynować i organizować operacje powrotowe z jednego lub większej liczby państw członkowskich oraz przeprowadzać interwencje powrotowe, aby usprawnić systemy powrotów w państwach członkowskich wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej w wykonywaniu ich zobowiązań do powrotu obywateli państw trzecich zgodnie z tą dyrektywą.
- (34) Agencja powinna zapewnić, z pełnym poszanowaniem praw podstawowych, niezbędną pomoc państwom członkowskim w organizowaniu operacji powrotowych i interwencji powrotowych osób powracających. Nie powinna ona badać merytorycznych podstaw decyzji nakazujących powrót wydanych przez państwa członkowskie. Ponadto Agencja powinna wspierać państwa członkowskie w uzyskiwaniu dokumentów podróży do celów powrotu we współpracy z władzami stosownych państw trzecich.
- (35) Wsparcie udzielane państwom członkowskim w realizowaniu procedur powrotowych powinno obejmować przekazywanie informacji praktycznych o państwach trzecich będących państwami powrotów, istotnych z punktu widzenia wdrażania niniejszego rozporządzenia, takich jak dane kontaktowe i inne informacje logistyczne niezbędne do sprawnego przebiegu operacji powrotowych. Do celów podejmowania decyzji nakazujących powrót Agencja nie powinna brać udziału w przekazywaniu państwom członkowskim informacji o państwach trzecich będących państwami powrotów.
- (36) Ewentualne istnienie umowy między państwem członkowskim a państwem trzecim nie zwalnia Agencji ani państw członkowskich z zobowiązań wynikających z prawa Unii lub prawa międzynarodowego, w szczególności z obowiązku przestrzegania zasady *non-refoulement*.
- (37) Agencja powinna stworzyć zasoby obserwatorów przymusowych powrotów, eskorty przymusowych powrotów oraz specjalistów ds. powrotów, udostępnianych przez państwa członkowskie, którzy powinni być rozmieszczani w czasie operacji powrotowych i którzy powinni stanowić część wyspecjalizowanych europejskich zespołów interwencji powrotowych rozmieszczanych do udziału w interwencjach powrotowych. Zasoby te powinny obejmować personel dysponujący wiedzą specjalistyczną z zakresu ochrony dzieci. Agencja powinna zapewnić im odpowiednie szkolenia.
- (38) Zgodnie z takimi instrumentami prawa międzynarodowego, jak Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, osoby poniżej 18 roku życia uważa się na potrzeby niniejszego rozporządzenia za dzieci. Dobro dziecka ma być głównym priorytetem w działaniach Agencji.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98).

- (39) Należy ustanowić specjalny przepis dotyczący personelu realizującego działania związane z powrotami, aby określić jego zadania, uprawnienia i zakres odpowiedzialności. Należy sporządzić również specjalne instrukcje dotyczące uprawnień pilotów dowodzących statkami powietrznymi oraz rozszerzenia jurysdykcji karnej państwa rejestracji statku powietrznego na mocy międzynarodowego prawa lotniczego, w szczególności Konwencji z Tokio w sprawie przestępstw i niektórych innych czynów popełnionych na pokładzie statków powietrznych.
- (40) Agencja powinna opracować szczególne instrumenty szkoleniowe, w tym konkretne szkolenia z zakresu ochrony dzieci. Powinna ona zapewnić szkolenie na poziomie unijnym dla krajowych instruktorów funkcjonariuszy straży granicznych. Powinna ona również oferować dodatkowe szkolenia i seminaria związane z zadaniami zintegrowanego zarządzania granicami, w tym przeznaczone dla funkcjonariuszy właściwych organów krajowych. Obejmuje to szkolenia w zakresie właściwych przepisów prawa unijnego i międzynarodowego oraz praw podstawowych. Agencja powinna być upoważniona do organizacji we współpracy z państwami członkowskimi i państwami trzecimi działań szkoleniowych na ich terytoriach.
- (41) Agencja powinna monitorować i wspierać rozwój badań naukowych mających znaczenie dla europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami. Powinna ona przekazywać informacje o takim rozwoju Parlamentowi Europejskiemu, państwu członkowskiemu i Komisji.
- (42) Skuteczne wdrażanie zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi wymaga regularnej, szybkiej i niezawodnej wymiany informacji między państwami członkowskimi. Agencja powinna stworzyć i utrzymywać systemy informatyczne ułatwiające taką wymianę w sposób zgodny z ustawodawstwem Unii w zakresie ochrony danych. Istotne jest, aby państwa członkowskie niezwłocznie przekazywały Agencji pełne i rzetelne informacje niezbędne do wykonywania powierzonych jej zadań.
- (43) Do celów wypełniania swojej misji oraz w zakresie wymaganym do realizacji swoich zadań Agencja może współpracować z instytucjami, organami, urzędami i agencjami unijnymi, a także z organizacjami międzynarodowymi w kwestiach objętych niniejszym rozporządzeniem w ramach porozumień roboczych zawartych zgodnie z prawem i polityką Unii. Takie porozumienia robocze powinny zostać wcześniej zatwierdzone przez Komisję.
- (44) Organy krajowe pełniące funkcje straży przybrzeżnej są odpowiedzialne za szerokie spektrum zadań, które mogą obejmować bezpieczeństwo na morzu, ochronę na morzu, działania poszukiwawcze i ratownicze na morzu, kontrolę granic morskich, kontrolę rybołówstwa morskiego, kontrolę celną na morzu, ogólne ściganie przestępstw na morzu i ochronę środowiska morskiego. Z tego względu Agencja, Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa ustanowiona rozporządzeniem Rady (WE) nr 768/2005⁽¹⁾ oraz Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego, ustanowiona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1406/2002⁽²⁾ powinny zacieśnić wzajemną współpracę, a także współpracę z organami krajowymi pełniącymi funkcje straży przybrzeżnej w celu poprawienia znajomości sytuacji na morzu oraz wspierania spójnych i oszczędnych działań. Synergia między poszczególnymi podmiotami działającymi na morzu powinna być zgodna ze strategią europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami i strategią bezpieczeństwa morskiego.
- (45) Wdrożenie niniejszego rozporządzenia nie wpływa na podział kompetencji pomiędzy Unią i państwami członkowskimi zgodnie z traktatami ani na obowiązki państw członkowskich wynikające z konwencji międzynarodowych, takich jak Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza, Międzynarodowa konwencja o bezpieczeństwie życia na morzu, Międzynarodowa konwencja o poszukiwaniu i ratownictwie morskim, Międzynarodowa konwencja o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki, Międzynarodowa konwencja o wymaganiach w zakresie wyszkolenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht i inne odpowiednie instrumenty międzynarodowe dotyczące morza.
- (46) W ramach polityki zagranicznej Unii Agencja powinna ułatwiać i wspierać współpracę techniczną i operacyjną między państwami członkowskimi i państwami trzecimi. W tym kontekście, powinna ona koordynować taką współpracę operacyjną między państwami członkowskimi a państwami trzecimi w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi, wysyłać oficerów łącznikowych do państw trzecich oraz współpracować z organami państw trzecich w zakresie powrotów, w tym w odniesieniu do uzyskiwania dokumentów podróży. W ramach współpracy z państwami trzecimi Agencja oraz państwa członkowskie powinny zawsze przestrzegać prawa Unii, w tym praw podstawowych i zasady *non-refoulement*. Agencja oraz państwa członkowskie powinny czynić to także wtedy, gdy współpraca z państwami trzecimi ma miejsce na terytorium tych państw. W celu zwiększenia przejrzystości i odpowiedzialności Agencji powinna ona informować o współpracy z państwami trzecimi w swoim sprawozdaniu rocznym.

(¹) Rozporządzenie Rady (WE) nr 768/2005 z dnia 26 kwietnia 2005 r. ustanawiające Wspólnotową Agencję Kontroli Rybołówstwa oraz zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 2847/93 ustanawiające system kontroli mający zastosowanie do wspólnej polityki rybołówstwa (Dz.U. L 128 z 21.5.2005, s. 1).

(²) Rozporządzenie (WE) nr 1406/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiające Europejską Agencję Bezpieczeństwa Morskiego (Dz.U. L 208 z 5.8.2002, s. 1).

- (47) Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna, obejmująca Agencję oraz organy krajowe państw członkowskich odpowiedzialne za zarządzanie granicami, w tym straże przybrzeżne w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej, powinna realizować swoje zadania z pełnym poszanowaniem praw podstawowych, w szczególności Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”), europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, właściwego prawa międzynarodowego, w tym konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, konwencji dotyczącej statusu uchodźców oraz zobowiązań dotyczących dostępu do międzynarodowej ochrony, w szczególności zasady *non-refoulement*, Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, Międzynarodowej konwencji o bezpieczeństwie życia na morzu oraz Międzynarodowej konwencji o poszukiwaniu i ratownictwie morskim. Zgodnie z prawem Unii oraz tymi instrumentami Agencja powinna wspierać państwa członkowskie w prowadzeniu akcji poszukiwania i ratowania w celu ochrony i ratowania życia bez względu na czas i miejsce.
- (48) Z uwagi na coraz większą liczbę zadań Agencja powinna nadal rozwijać i wdrażać strategię służącą monitorowaniu i zapewnieniu ochrony praw podstawowych. W tym celu Agencja powinna zapewnić swojemu urzędnikowi ds. praw podstawowych stosowne zasoby oraz personel odpowiedni do jej mandatu i skali potrzeb. Urzędnik ds. praw podstawowych powinien mieć dostęp do wszystkich informacji niezbędnych do wykonywania swoich zadań. Agencja powinna wykorzystywać swoją rolę do aktywnego promowania stosowania dorobku Unii związanego z zarządzaniem granicami zewnętrznymi, w tym w zakresie poszanowania praw podstawowych i ochrony międzynarodowej.
- (49) W niniejszym rozporządzeniu respektuje się prawa podstawowe i przestrzega się zasad uznanych na mocy art. 2 i 6 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i odzwierciedlonych w Karcie. W niniejszym rozporządzeniu dąży się w szczególności do zapewnienia pełnego poszanowania godności człowieka, prawa do życia, prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego, prawa do ochrony danych osobowych, prawa do azylu, prawa do skutecznego środka prawnego, praw dziecka, zakazu tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania oraz zakazu handlu ludźmi. W niniejszym rozporządzeniu wspiera się również stosowanie zasad niedyskryminacji i *non-refoulement*.
- (50) Na mocy niniejszego rozporządzenia powinno się ustanowić, we współpracy z urzędnikiem ds. praw podstawowych, mechanizm skargowy dla Agencji w celu zagwarantowania przestrzegania praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji. Powinien to być mechanizm administracyjny, w którym urzędnik ds. praw podstawowych powinien być odpowiedzialny za rozpatrywanie skarg wpływających do Agencji zgodnie z prawem do dobrej administracji. Urzędnik ds. praw podstawowych powinien zbadać dopuszczalność skargi, zarejestrować dopuszczalne skargi, przekazać wszystkie zarejestrowane skargi do dyrektora wykonawczego, przekazać skargi dotyczące członków zespołów do ich rodzimego państwa członkowskiego oraz zarejestrować działania następcze Agencji lub tego państwa członkowskiego. Mechanizm powinien być skuteczny i powinien zapewniać podejmowanie właściwych działań następczych wskutek skarg. Mechanizm skargowy nie powinien wpływać na dostęp do administracyjnych i sądowych środków ochrony prawnej, a skorzystanie z niego nie powinno stanowić warunku skorzystania z takich środków. Postępowania przygotowawcze w sprawach karnych powinny być prowadzone przez państwa członkowskie. W celu zwiększenia przejrzystości i odpowiedzialności Agencji, powinna ona informować o mechanizmie skargowym w swoim sprawozdaniu rocznym. Sprawozdanie to powinno obejmować w szczególności liczbę otrzymanych skarg, rodzaje naruszeń praw podstawowych, informacje o danej operacji i, w miarę możliwości, o środkach następczych podjętych przez Agencję i państwa członkowskie.
- (51) Agencja powinna być niezależna w odniesieniu do kwestii technicznych i operacyjnych oraz posiadać autonomię prawną, administracyjną i finansową. W tym celu koniecznym i właściwym jest, aby Agencja była organem Unii posiadającym osobowość prawną i realizującym uprawnienia wykonawcze, które są jej przyzywane na mocy niniejszego rozporządzenia.
- (52) Komisja i państwa członkowskie powinny być reprezentowane w zarządzie w celu sprawowania nadzoru nad funkcjonowaniem Agencji. Zarząd powinien, tam gdzie to możliwe, składać się z dyrektorów operacyjnych służb krajowych odpowiedzialnych za zarządzanie strażą graniczną lub ich przedstawicieli. Strony reprezentowane w zarządzie powinny podejmować wysiłki na rzecz ograniczenia zmian swoich przedstawicieli, tak aby zapewnić ciągłość prac zarządu. Zarządowi należy powierzyć kompetencje niezbędne do ustanowienia budżetu Agencji, kontroli jego wykonania, przyjęcia odpowiednich zasad finansowych, ustanowienia przejrzystych roboczych procedur podejmowania decyzji przez Agencję oraz powoływania dyrektora wykonawczego i zastępcy dyrektora wykonawczego. Agencją należy zarządzać i administrować z uwzględnieniem zasad wspólnego podejścia do zdecentralizowanych agencji Unii, przyjętego w dniu 19 lipca 2012 r. przez Parlament Europejski, Radę i Komisję.

- (53) W celu zapewnienia autonomii Agencji, powinno się jej przyznać odrębny budżet, którego dochody pochodzą w przeważającej części z wkładu Unii. Procedura budżetowa Unii powinna mieć zastosowanie w zakresie dotyczącym wkładu Unii i innych dotacji, którymi obciążany jest budżet ogólny Unii. Kontrolę sprawozdań rachunkowych powinien przeprowadzać Trybunał Obrachunkowy.
- (54) Do Agencji należy stosować w sposób nieograniczony rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽¹⁾; powinna ona przystąpić do Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Wspólnot Europejskich dotyczącego dochodzeń wewnętrznych prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) ⁽²⁾.
- (55) Do Agencji należy stosować rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1049/2001 ⁽³⁾. Agencja powinna prowadzić działalność w możliwie najbardziej przejrzysty sposób, który nie utrudnia osiągnięcia celu jej operacji. Agencja powinna podawać do wiadomości publicznej informacje dotyczące wszystkich jej działań. Powinna ona także zapewnić szybkie przekazywanie społeczeństwu i wszystkim zainteresowanym stronom informacji odnoszących się do jej pracy.
- (56) Agencja powinna również przedkładać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie jak najpełniejsze sprawozdanie ze swoich działań.
- (57) Wszelkie przetwarzanie danych osobowych przez Agencję w ramach niniejszego rozporządzenia powinno odbywać się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001 ⁽⁴⁾.
- (58) Wszelkie przetwarzanie danych osobowych przez państwa członkowskie w ramach niniejszego rozporządzenia powinno odbywać się zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE ⁽⁵⁾. W przypadku gdy przetwarzanie danych jest konieczne przede wszystkim do celów zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego na terenie Unii, szczególnie w kontekście działań związanych z monitorowaniem ruchów migracyjnych i analizą ryzyka, przetwarzaniem danych osobowych zgromadzonych podczas wspólnych operacji, projektów pilotażowych i szybkich interwencji na granicy oraz przez zespoły wspierające zarządzanie migracjami lub związanych ze współpracą z instytucjami, organami, urzędami i agencjami Unii oraz organizacjami międzynarodowymi, stosuje się decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW ⁽⁶⁾. Wszelkie przetwarzanie danych osobowych powinno odbywać się z poszanowaniem zasad konieczności i proporcjonalności.
- (59) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, to jest opracowanie i wdrożenie systemu zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania strefy Schengen, nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające w sposób nieskoordynowany, natomiast – z uwagi na brak kontroli na granicach wewnętrznych, znaczne wyzwania związane z migracją na granicach zewnętrznych oraz konieczność skutecznego monitorowania przekraczania tych granic i przyczynienia się do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii – możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania, zgodnie z zasadą pomocniczości wynikającą z art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (60) Zewnętrzne granice, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, to granice do których stosuje się przepisy tytułu II rozporządzenia (UE) 2016/399; należą do nich granice zewnętrzne państw strefy Schengen zgodnie z Protokołem nr 19 w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej, załączonym do TUE oraz do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, s. 15.

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

⁽⁶⁾ Decyzja ramowa Rady 2008/977/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych (Dz.U. L 350 z 30.12.2008, s. 60).

- (61) W odniesieniu do Islandii i Norwegii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy zawartej przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącej włączenia tych dwóch państw we wprowadzenie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen ⁽¹⁾, które wchodzi w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 pkt A decyzji Rady 1999/437/WE ⁽²⁾. Porozumienie między Wspólnotą Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie warunków uczestnictwa tych państw w Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej ⁽³⁾ obejmuje uregulowania dotyczące udziału tych państw w pracach Agencji, w tym postanowienia dotyczące ich udziału finansowego i osobowego.
- (62) W odniesieniu do Szwajcarii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia tego państwa we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen ⁽⁴⁾, które wchodzi w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 pkt A decyzji 1999/437/WE w związku z art. 3 decyzji Rady 2008/146/WE ⁽⁵⁾.
- (63) W odniesieniu do Liechtensteinu niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Protokołu między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu o przystąpieniu Księstwa Liechtensteinu do Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen ⁽⁶⁾, które wchodzi w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 pkt A decyzji 1999/437/WE w związku z art. 3 decyzji Rady 2011/350/UE ⁽⁷⁾.
- (64) Porozumienie między Wspólnotą Europejską, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu, z drugiej strony, w sprawie warunków uczestnictwa tych państw w działaniach Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej ⁽⁸⁾ obejmuje uregulowania dotyczące udziału tych państw w pracach Agencji, w tym postanowienia dotyczące ich udziału finansowego i osobowego.
- (65) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje. Ponieważ niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, zgodnie z art. 4 tego protokołu Dania podejmuje w terminie sześciu miesięcy po przyjęciu przez Radę niniejszego rozporządzenia decyzję, czy dokona jego transpozycji do swego prawa krajowego.
- (66) Niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, które nie mają zastosowania do Zjednoczonego Królestwa zgodnie z decyzją Rady 2000/365/WE ⁽⁹⁾; Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w związku z tym w jego przyjęciu i nie jest nim związane ani go nie stosuje.

⁽¹⁾ Dz.U. L 176 z 10.7.1999, s. 36.

⁽²⁾ Decyzja Rady 1999/437/WE z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie niektórych warunków stosowania Układu zawartego przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącego włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen (Dz.U. L 176 z 10.7.1999, s. 31).

⁽³⁾ Dz.U. L 188 z 20.7.2007, s. 19.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 52.

⁽⁵⁾ Decyzja Rady 2008/146/WE z dnia 28 stycznia 2008 r. w sprawie zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia tego państwa we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen (Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 1).

⁽⁶⁾ Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 21.

⁽⁷⁾ Decyzja Rady 2011/350/UE z dnia 7 marca 2011 r. w sprawie zawarcia w imieniu Unii Europejskiej Protokołu między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu w sprawie przystąpienia Księstwa Liechtensteinu do Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen, odnoszącego się do zniesienia kontroli na granicach wewnętrznych i do przemieszczania się osób (Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 19).

⁽⁸⁾ Dz.U. L 243 z 16.9.2010, s. 4.

⁽⁹⁾ Decyzja Rady 2000/365/WE z dnia 29 maja 2000 r. dotycząca wniosku Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o zastosowaniu wobec niego niektórych przepisów dorobku Schengen (Dz.U. L 131 z 1.6.2000, s. 43).

- (67) Niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, które nie mają zastosowania do Irlandii zgodnie z decyzją Rady 2002/192/WE ⁽¹⁾; Irlandia nie uczestniczy w związku z tym w jego przyjęciu i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (68) Agencja powinna ułatwić organizację szczególnych działań, umożliwiających państwom członkowskim skorzystanie z wiedzy fachowej oraz infrastruktury, które Irlandia i Zjednoczone Królestwo byłyby skłonne zaoferować na warunkach, o których zarząd zadecyduje w odniesieniu do każdego indywidualnego przypadku. W tym celu przedstawiciele Irlandii i Zjednoczonego Królestwa mogą zostać zaproszeni do uczestnictwa w posiedzeniach zarządu w celu umożliwienia im pełnego udziału w przygotowaniu takich szczególnych działań.
- (69) Między Królestwem Hiszpanii a Zjednoczonym Królestwem istnieje spór o wytyczenie granic Gibraltaru.
- (70) Zawieszenie stosowania niniejszego rozporządzenia do granic Gibraltaru nie oznacza zmiany stanowisk zainteresowanych państw w tej sprawie.
- (71) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 zasięgnięto opinii Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, który wydał ją dnia 18 marca 2016 r. ⁽²⁾.
- (72) Celem niniejszego rozporządzenia jest zmiana i rozszerzenie przepisów rozporządzenia (WE) nr 2007/2004, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 863/2007 ⁽³⁾ oraz decyzji Rady 2005/267/WE ⁽⁴⁾. Z uwagi na dużą liczbę i istotny charakter proponowanych zmian należy dla zachowania przejrzystości zastąpić i uchylić te akty prawa,

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną, aby zapewnić europejskie zintegrowane zarządzanie granicami na granicach zewnętrznych w celu skutecznego zarządzania przekraczaniem granic zewnętrznych. Powyższe obejmuje podjęcie wyzwań związanych z migracją oraz przeciwdziałanie potencjalnym przyszłym zagrożeniom na tych granicach, a tym samym przyczynianie się do zwalczania poważnych przestępstw o charakterze transgranicznym, w celu zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych oraz zagwarantowaniu swobodnego przepływu osób w Unii.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „granice zewnętrzne” oznaczają granice zewnętrzne w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia (UE) 2016/399, do których stosuje się tytuł II tego rozporządzenia;
- 2) „kontrola graniczna” oznacza kontrolę graniczną w rozumieniu art. 2 pkt 10 rozporządzenia (UE) 2016/399;

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2002/192/WE z dnia 28 lutego 2002 r. dotycząca wniosku Irlandii o zastosowanie wobec niej niektórych przepisów dorobku Schengen (Dz.U. L 64 z 7.3.2002, s. 20).

⁽²⁾ Dz.U. C 186 z 25.5.2016, s. 10.

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 863/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiające mechanizm tworzenia zespołów szybkiej interwencji na granicy oraz zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 w odniesieniu do tego mechanizmu i określające uprawnienia i zadania zaproszonych funkcjonariuszy (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 30).

⁽⁴⁾ Decyzja Rady 2005/267/WE z dnia 16 marca 2005 r. ustanawiająca bezpieczną internetową sieć informowania i koordynacji dla służb imigracyjnych państw członkowskich (Dz.U. L 83 z 1.4.2005, s. 48).

- 3) „straż graniczna” oznacza straż graniczną w rozumieniu art. 2 pkt 14 rozporządzenia (UE) 2016/399;
- 4) „zespoły Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej” oznaczają zespoły złożone z funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu z uczestniczących państw członkowskich, w tym funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu oddelegowanych jako eksperci krajowi przez państwa członkowskie do Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, rozmieszczane w czasie wspólnych operacji i szybkich interwencji na granicy oraz w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami;
- 5) „przyjmujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, w którym mają miejsce lub z którego terytorium uruchamiane są: wspólna operacja lub szybka interwencja na granicy, operacja powrotowa lub interwencja powrotowa lub też w którym rozmieszczany jest zespół wspierający zarządzanie migracjami;
- 6) „rodzime państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, którego funkcjonariusz straży granicznej lub inny właściwy członek personelu jest członkiem zespołu Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
- 7) „uczestniczące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie uczestniczące we wspólnej operacji, szybkiej interwencji na granicy, operacji powrotowej, interwencji powrotowej lub w rozmieszczeniu zespołu wspierającego zarządzanie migracjami poprzez zapewnienie wyposażenia technicznego, funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu, rozmieszczanych w ramach zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a także państwo członkowskie uczestniczące w operacjach powrotowych lub interwencjach powrotowych przez zapewnienie wyposażenia technicznego lub personelu, nie będące jednak przyjmującym państwem członkowskim;
- 8) „członek zespołu” oznacza członka zespołu Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej lub zespołu składającego się z personelu realizującego zadania w dziedzinie powrotów, biorącego udział w operacjach powrotowych lub interwencjach powrotowych;
- 9) „zespół wspierający zarządzanie migracjami” oznacza zespół ekspertów zapewniających wzmocnienie techniczne i operacyjne państwom członkowskim na obszarach hotspotów, składający się z ekspertów rozmieszczonych z państw członkowskich przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu, a także z ekspertów rozmieszczonych z Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Europolu lub innych właściwych agencji unijnych;
- 10) „obszar hotspotu” oznacza obszar, na którym przyjmujące państwo członkowskie, Komisja, właściwe agencje Unii i uczestniczące państwa członkowskie współpracują w celu zarządzania istniejącym lub potencjalnym wyjątkowo trudnym wyzwaniem związanym z migracją, które charakteryzuje się znacznym wzrostem liczby migrantów przybywających na granice zewnętrzne;
- 11) „powrót” oznacza powrót w rozumieniu art. 3 pkt 3 dyrektywy 2008/115/WE;
- 12) „decyzja nakazująca powrót” oznacza decyzję administracyjną, orzeczenie sądowe lub akt, w których stwierdza się lub uznaje, że obywatel państwa trzeciego przebywa w państwie członkowskim nielegalnie, oraz nakłada na niego lub stwierdza wobec niego zobowiązanie do powrotu, która to decyzja, orzeczenie lub akt spełniają wymogi dyrektywy 2008/115/WE;
- 13) „osoba powracająca” oznacza nielegalnie przebywającego obywatela państwa trzeciego, którego dotyczy wydana przez państwo członkowskie decyzja nakazująca powrót;
- 14) „operacja powrotowa” oznacza operację koordynowaną przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej, obejmującą wzmocnienie techniczne i operacyjne zapewniane przez jedno lub większą liczbę państw członkowskich, w ramach której osoby powracające z jednego lub większej liczby państw członkowskich powracają w trybie przymusowym lub dobrowolnie;
- 15) „interwencja powrotowa” oznacza działanie Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej polegające na zapewnieniu państwom członkowskim poszerzonej pomocy technicznej i operacyjnej obejmującej rozmieszczenie europejskich zespołów interwencji powrotowych do państw członkowskich i organizację operacji powrotowych;
- 16) „przestępczość transgraniczna” oznacza poważną działalność przestępczą o wymiarze transgranicznym, prowadzoną na granicach zewnętrznych, wzdłuż tych granic lub mającą z nimi związek.

Artykuł 3

Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna

1. Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (zwana dalej „Agencją”) oraz organy krajowe państw członkowskich odpowiedzialne za zarządzanie granicami, w tym strażę przybrzeżną w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej, tworzą Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną.

2. Decyzją zarządu podejmowaną na podstawie wniosku dyrektora wykonawczego, Agencja ustanawia strategię techniczną i operacyjną w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami. W uzasadnionych przypadkach Agencja bierze pod uwagę specyficzną sytuację państw członkowskich, w szczególności ich położenie geograficzne. Strategia ta musi być zgodna z art. 4. Wspiera ona i wspomaga wdrażanie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami we wszystkich państwach członkowskich.

3. Organy krajowe odpowiedzialne za zarządzanie granicami, w tym straż przybrzeżne w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej, ustanawiają swoje krajowe strategie zintegrowanego zarządzania granicami. Te strategie krajowe muszą być zgodne z art. 4 i strategią, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu.

Artykuł 4

Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami

Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami składa się z następujących elementów:

- a) kontroli granicznej, w tym środków ułatwiających legalne przekraczanie granic oraz, w stosownych przypadkach, środków związanych z zapobieganiem i wykrywaniem przestępczości transgranicznej, takiej jak przemyt migrantów, handel ludźmi i terroryzm, a także środków związanych z kierowaniem dalej osób, które potrzebują ochrony międzynarodowej lub zamierzają się o nią ubiegać;
- b) akcji poszukiwania i ratowania osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu, podejmowanych i prowadzonych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 656/2014 ⁽¹⁾ oraz prawem międzynarodowym, mających miejsce w sytuacjach, które mogą powstać podczas operacji ochrony granic morskich;
- c) analizy ryzyka dla bezpieczeństwa wewnętrznego oraz analizy zagrożeń, które mogą wpłynąć na funkcjonowanie lub bezpieczeństwo granic zewnętrznych;
- d) współpracy między państwami członkowskimi wspieranej i koordynowanej przez Agencję;
- e) współpracy międzyagencyjnej między organami krajowymi w każdym państwie członkowskim, które są odpowiedzialne za kontrolę graniczną lub inne zadania wykonywane na granicy, a właściwymi instytucjami, organami, urzędami i agencjami Unii; współpraca ta obejmuje regularną wymianę informacji za pośrednictwem istniejących instrumentów wymiany informacji, takich jak europejski system nadzorowania granic (EUROSUR) ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1052/2013 ⁽²⁾;
- f) współpracy z państwami trzecimi w obszarach objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, koncentrującej się w szczególności na państwach sąsiadujących i tych państwach trzecich, które w wyniku analizy ryzyka wskazano jako państwa pochodzenia lub państwa tranzytu w odniesieniu do nielegalnej imigracji;
- g) środków technicznych i operacyjnych w obrębie strefy Schengen związanych z kontrolą graniczną i służących skutecznieszemu rozwiązywaniu problemu nielegalnej imigracji oraz skutecznieszemu zwalczaniu przestępczości transgranicznej;
- h) powrotów obywateli państw trzecich, którzy podlegają wydanym przez państwo członkowskie decyzjom nakazującym powrót;
- i) stosowania najnowszej technologii, w tym wielkoskalowych systemów informacyjnych;
- j) mechanizmu kontroli jakości, w szczególności mechanizmu oceny Schengen i ewentualnych mechanizmów krajowych, w celu zapewnienia wdrażania unijnego ustawodawstwa w dziedzinie zarządzania granicami;
- k) mechanizmów solidarnościowych, w szczególności unijnych instrumentów finansowania.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 656/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiające zasady ochrony zewnętrznych granic morskich w kontekście współpracy operacyjnej koordynowanej przez Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 93).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1052/2013 z dnia 22 października 2013 r. ustanawiające europejski system nadzorowania granic (EUROSUR) (Dz.U. L 295 z 6.11.2013, s. 11).

Artykuł 5

Wspólna odpowiedzialność

1. Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna wdraża europejskie zintegrowane zarządzanie granicami w ramach wspólnej odpowiedzialności Agencji oraz organów krajowych odpowiedzialnych za zarządzanie granicami, w tym straży przybrzeżnych w zakresie realizowanych przez nie operacji ochrony granic morskich i wszelkich innych zadań kontroli granicznej. Państwa członkowskie nadal są w pierwszym rzędzie odpowiedzialne za zarządzanie swoimi odcinkami granic zewnętrznych.
2. Państwa członkowskie, w ścisłej współpracy z Agencją, zapewniają zarządzanie swoimi granicami zewnętrznymi w swoim własnym interesie i w interesie wspólnym wszystkich państw członkowskich, przy zachowaniu pełnej zgodności z prawem Unii i zgodnie ze strategią techniczną i operacyjną, o której mowa w art. 3 ust. 2.
3. Agencja wspiera stosowanie środków unijnych odnoszących się do zarządzania granicami zewnętrznymi przez wzmacnianie, ocenę i koordynację działań państw członkowskich w zakresie wprowadzania tych środków w życie oraz powrotów.

ROZDZIAŁ II

Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej

Sekcja 1

Zadania Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej

Artykuł 6

Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej

1. Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej to nowa nazwa Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej, ustanowionej na mocy rozporządzenia (WE) nr 2007/2004. Jej działania opierają się na niniejszym rozporządzeniu.
2. W celu zapewnienia spójnego europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami Agencja ułatwia stosowanie istniejących i przyszłych unijnych środków dotyczących zarządzania granicami zewnętrznymi, w szczególności kodeksu granicznego Schengen ustanowionego na mocy rozporządzenia (UE) 2016/399, i czyni stosowanie ich bardziej skutecznym.
3. Agencja przyczynia się do ciągłego i jednolitego stosowania prawa Unii, w tym dorobku Unii w dziedzinie praw podstawowych, na wszystkich granicach zewnętrznych. Działania Agencji w tym zakresie obejmują wymianę dobrych praktyk.

Artykuł 7

Odpowiedzialność Agencji

Agencja odpowiada przed Parlamentem Europejskim i Radą zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 8

Zadania

1. Agencja realizuje następujące zadania w celu przyczyniania się do wydajnego, wysokiego i jednolitego poziomu kontroli granicznej i powrotów:
- a) monitorowanie ruchów migracyjnych i przeprowadzanie analizy ryzyka w odniesieniu do wszystkich aspektów zintegrowanego zarządzania granicami;
 - b) przeprowadzanie oceny narażenia, w tym oceny zdolności i gotowości państw członkowskich do stawienia czoła zagrożeniom i wyzwaniom na granicach zewnętrznych;
 - c) monitorowanie zarządzania granicami zewnętrznymi za pośrednictwem oficerów łącznikowych Agencji w państwach członkowskich;
 - d) wspomaganie państw członkowskich w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej na granicach zewnętrznych poprzez koordynację i organizację wspólnych operacji, z uwzględnieniem faktu, że niektóre sytuacje mogą obejmować nadzwyczajne sytuacje humanitarne i ratownictwo na morzu zgodnie z prawem unijnym i międzynarodowym;
 - e) wspomaganie państw członkowskich w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej na granicach zewnętrznych poprzez uruchamianie szybkich interwencji na granicach zewnętrznych tych państw członkowskich, które zmagają się ze szczególnymi i wyjątkowo trudnymi wyzwaniami, z uwzględnieniem faktu, że niektóre sytuacje mogą obejmować nadzwyczajne sytuacje humanitarne i ratownictwo na morzu zgodnie z prawem unijnym i międzynarodowym;
 - f) zapewnianie pomocy technicznej i operacyjnej państwom członkowskim i państwom trzecim, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 656/2014 oraz prawem międzynarodowym, poprzez wsparcie akcji poszukiwania i ratowania osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu, jakie mogą być podejmowane podczas operacji ochrony granic morskich;
 - g) tworzenie i rozmieszczanie zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym rezerwy szybkiego reagowania, rozmieszczanych do udziału we wspólnych operacjach i szybkich interwencjach na granicy oraz w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami;
 - h) tworzenie rezerwy wyposażenia technicznego rozmieszczanej na potrzeby wspólnych operacji, szybkich interwencji na granicy oraz w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami, a także na potrzeby operacji powrotowych i interwencji powrotowych;
 - i) w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami na obszarach hotspotów:
 - (i) rozmieszczanie zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz wyposażenia technicznego w celu udzielenia pomocy w sprawdzaniu, prowadzeniu rozmów, identyfikacji i pobieraniu odcisków palców;
 - (ii) ustalanie, we współpracy z Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) i organami krajowymi, procedury służącej udzielaniu wstępnych informacji i kierowaniu dalej osób, które potrzebują ochrony międzynarodowej lub zamierzają się o nią ubiegać;
 - j) wspieranie opracowywania standardów technicznych wyposażenia, w szczególności na potrzeby dowodzenia na poziomie taktycznym, kontroli i łączności, a także nadzoru technicznego w celu zapewnienia interoperacyjności na poziomie unijnym i krajowym;
 - k) rozmieszczanie niezbędnego wyposażenia oraz funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu z rezerwy szybkiego reagowania w celu praktycznej realizacji niezbędnych środków w sytuacji wymagającej pilnego podjęcia działań na granicach zewnętrznych;
 - l) wspomaganie państw członkowskich w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej w celu wykonania zobowiązania do powrotu osób powracających, w tym przez koordynowanie lub organizowanie operacji powrotowych;
 - m) współpraca z Europolem i Eurojustem w ramach mandatów przyznanych tym agencjom oraz wspieranie państw członkowskich w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej na granicach zewnętrznych w walce z transgraniczną przestępczością zorganizowaną i terroryzmem;
 - n) tworzenie zasobów obserwatorów przymusowych powrotów, eskorty przymusowych powrotów oraz specjalistów ds. powrotów;

- o) tworzenie i rozmieszczanie europejskich zespołów interwencji powrotowych w czasie interwencji powrotowych;
- p) wspomaganie państw członkowskich w szkoleniu krajowych funkcjonariuszy straży granicznej, innych właściwych członków personelu i ekspertów w dziedzinie powrotów, w tym ustanawianie wspólnych standardów szkoleniowych;
- q) uczestnictwo w rozwoju badań i innowacji i w zarządzaniu badaniami i innowacjami mającymi znaczenie dla kontroli i nadzoru nad granicami zewnętrznymi, w tym dla stosowania zaawansowanych technologii nadzoru, oraz tworzenie projektów pilotażowych dotyczących spraw objętych niniejszym rozporządzeniem;
- r) opracowywanie i wdrażanie, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 i decyzją ramową 2008/977/WSiSW, systemów informacyjnych umożliwiających płynną i niezawodną wymianę informacji na temat pojawiających się zagrożeń w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi, nielegalnej imigracji i powrotów, w ścisłej współpracy z Komisją, organami, urzędami i agencjami Unii, a także z Europejską Siecią Migracyjną ustanowioną na mocy decyzji Rady 2008/381/WE⁽¹⁾;
- s) zapewnianie niezbędnej pomocy przy opracowywaniu i korzystaniu z EUROSUR-u, a w stosownych przypadkach, przy opracowywaniu wspólnego środowiska wymiany informacji, w tym współdziałania systemów, w szczególności poprzez utworzenie, utrzymywanie i koordynowanie ram EUROSUR-u zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1052/2013;
- t) współpraca z Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa oraz Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego, z każdą z nich w ramach jej odpowiedniego mandatu, w celu wsparcia organów krajowych pełniących funkcje straży przybrzeżnej, zgodnie z art. 53, poprzez zapewnienie usług, informacji, wyposażenia i szkoleń oraz koordynację operacji wielofunkcyjnych;
- u) wspomaganie państw członkowskich i państw trzecich w kontekście współpracy technicznej i operacyjnej między nimi w dziedzinach objętych zakresem niniejszego rozporządzenia.

2. Państwa członkowskie mogą kontynuować współpracę na poziomie operacyjnym z innymi państwami członkowskimi lub państwami trzecimi, jeżeli jest ona zgodna z zadaniami Agencji. Państwa członkowskie powstrzymują się od wszelkich działań, które mogłyby zagrozić funkcjonowaniu Agencji lub osiągnięciu jej celów. Państwa członkowskie informują Agencję o takiej współpracy operacyjnej z innymi państwami członkowskimi lub państwami trzecimi na granicach zewnętrznych oraz w dziedzinie powrotów. Dyrektor wykonawczy regularnie, nie rzadziej jednak niż raz w roku, informuje zarząd o takich kwestiach.

3. Agencja z własnej inicjatywy włącza się w działania komunikacyjne dotyczące kwestii wchodzących w zakres jej mandatu. Agencja podaje do publicznej wiadomości rzetelne i wyczerpujące informacje o swoich działaniach.

Działania komunikacyjne nie mogą stać na przeszkodzie wypełnianiu zadań, o których mowa w ust. 1, w szczególności przez ujawnienie informacji operacyjnych, których podanie do wiadomości publicznej zagroziłoby osiągnięciu celu operacji. Działania komunikacyjne są wykonywane z zastrzeżeniem art. 50 i zgodnie z właściwymi planami komunikacji i rozpowszechniania informacji, przyjętymi przez zarząd.

Sekcja 2

Monitorowanie i zapobieganie kryzysom

Artykuł 9

Obowiązek współpracy w dobrej wierze

Agencja i organy krajowe odpowiedzialne za zarządzanie granicami i powroty, w tym straże przybrzeżne w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej, mają obowiązek współpracy w dobrej wierze oraz obowiązek wymiany informacji.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2008/381/WE z dnia 14 maja 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskiej Sieci Migracyjnej (Dz.U. L 131 z 21.5.2008, s. 7).

*Artykuł 10***Obowiązek wymiany informacji**

W celu realizacji zadań powierzonych im na mocy niniejszego rozporządzenia, w szczególności w zakresie monitorowania przez Agencję ruchów migracyjnych w kierunku Unii i wewnątrz niej, przeprowadzania analizy ryzyka oraz sporządzania oceny narażenia, Agencja i organy krajowe odpowiedzialne za zarządzanie granicami i powroty, w tym straże przybrzeżne w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej, terminowo i rzetelnie dzielą się wszelkimi niezbędnymi informacjami, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i mającym zastosowanie prawem Unii i prawem krajowym dotyczącym wymiany informacji.

*Artykuł 11***Monitorowanie ruchów migracyjnych i analiza ryzyka**

1. Agencja monitoruje ruchy migracyjne w kierunku Unii i wewnątrz niej oraz tendencje i inne możliwe wyzwania na zewnętrznych granicach Unii. W tym celu, na mocy decyzji zarządu opartej na wniosku dyrektora wykonawczego, Agencja tworzy wspólny zintegrowany model analizy ryzyka, stosowany przez Agencję i państwa członkowskie. Agencja przeprowadza także ocenę narażenia zgodnie z art. 13.
2. Agencja sporządza ogólne analizy ryzyka, które przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji zgodnie z art. 50, oraz ukierunkowane analizy ryzyka dotyczące działalności operacyjnej.
3. Analiza ryzyka sporządzana przez Agencję obejmuje wszystkie aspekty istotne dla europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami w celu opracowania mechanizmu wstępnego ostrzegania.
4. Państwa członkowskie dostarczają Agencji wszelkie niezbędne informacje na temat sytuacji, tendencji i potencjalnych zagrożeń na granicach zewnętrznych oraz w dziedzinie powrotów. Państwa członkowskie regularnie lub na wniosek Agencji przekazują jej wszelkie niezbędne informacje, takie jak dane statystyczne i operacyjne gromadzone w związku z wdrażaniem dorobku Schengen, a także informacje pozyskane z warstwy analitycznej krajowego obrazu sytuacji utworzonego zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1052/2013.
5. Wyniki analizy ryzyka przekazywane są terminowo i rzetelnie zarządowi.
6. Państwa członkowskie uwzględniają wyniki analizy ryzyka przy planowaniu swoich operacji i działań na granicach zewnętrznych, a także swoich działań w dziedzinie powrotów.
7. Agencja włącza wyniki wspólnego zintegrowanego modelu analizy ryzyka w opracowywanie wspólnych podstawowych programów szkoleń funkcjonariuszy straży granicznych oraz personelu realizującego zadania w dziedzinie powrotów.

*Artykuł 12***Oficerowie łącznikowi w państwach członkowskich**

1. Agencja zapewnia regularne monitorowanie zarządzania granicami zewnętrznymi przez wszystkie państwa członkowskie za pośrednictwem oficerów łącznikowych Agencji.

Agencja może postanowić, że jeden oficer łącznikowy będzie odpowiedzialny za maksymalnie cztery państwa członkowskie geograficznie znajdujące się blisko siebie.

2. Dyrektor wykonawczy wyznacza spośród personelu Agencji ekspertów, którzy są wysyłani jako oficerowie łącznikowi. Na podstawie analizy ryzyka i po zasięgnięciu opinii danego państwa członkowskiego dyrektor wykonawczy przedstawia wniosek dotyczący charakteru i warunków wysłania oficera łącznikowego, państwa członkowskiego lub regionu, do którego oficer łącznikowy może zostać wysłany, oraz możliwych zadań, które nie zostały ujęte w ust. 3. Wniosek dyrektora wykonawczego podlega zatwierdzeniu przez zarząd. Dyrektor wykonawczy powiadamia dane państwo członkowskie o wyznaczeniu oraz określa, wspólnie z państwem członkowskim, miejsce, do którego oficer łącznikowy zostanie wysłany.

3. Oficerowie łącznikowi działają w imieniu Agencji, a ich rolą jest wspieranie współpracy i dialogu między Agencją a organami krajowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie granicami i powroty, w tym strażami przybrzeżnymi w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej. Oficerowie łącznikowi w szczególności:

- a) pełnią rolę pośredników między Agencją a organami krajowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie granicami i powroty, w tym strażami przybrzeżnymi w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej;
- b) wspierają gromadzenie informacji potrzebnych Agencji do monitorowania nielegalnej imigracji oraz sporządzania analiz ryzyka, o których mowa w art. 11;
- c) wspierają gromadzenie informacji, o których mowa w art. 13, potrzebnych Agencji do sporządzania oceny narażenia;
- d) monitorują środki przyjmowane przez państwo członkowskie na odcinkach granicy, którym przypisano wysoki poziom ryzyka zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1052/2013;
- e) przyczyniają się do wspierania stosowania dorobku Unii związanego z zarządzaniem granicami zewnętrznymi, w tym w zakresie poszanowania praw podstawowych;
- f) wspomagają, w miarę możliwości, państwa członkowskie w opracowywaniu ich planów awaryjnych dotyczących zarządzania granicami;
- g) ułatwiają komunikację między państwem członkowskim a Agencją, przekazują państwu członkowskiemu odpowiednie informacje z Agencji, w tym informacje o trwających operacjach;
- h) regularnie składają dyrektorowi wykonawczemu sprawozdania dotyczące sytuacji na granicach zewnętrznych oraz zdolności danego państwa członkowskiego do skutecznego radzenia sobie z sytuacją na granicach zewnętrznych; składają także sprawozdania z wykonania operacji powrotowych w kierunku właściwych państw trzecich;
- i) monitorują środki przyjmowane przez państwo członkowskie w odniesieniu do sytuacji wymagającej pilnego podjęcia działań na granicach zewnętrznych, o której mowa w art. 19.

Jeżeli sprawozdania oficera łącznikowego, o których mowa w lit. h), wyrażają obawy co do jednego lub większej liczby aspektów istotnych dla danego państwa członkowskiego, państwo to jest niezwłocznie informowane o tym fakcie przez dyrektora wykonawczego.

4. Na potrzeby ust. 3 oficer łącznikowy, zgodnie z krajowymi i unijnymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i ochrony danych:

- a) otrzymuje informacje pochodzące z krajowego ośrodka koordynacji oraz z krajowego obrazu sytuacji utworzonego zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1052/2013;
- b) utrzymuje regularne kontakty z organami krajowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie granicami, w tym strażami przybrzeżnymi w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej, a jednocześnie informuje punkt kontaktowy wyznaczony przez dane państwo członkowskie.

5. Sprawozdanie oficera łącznikowego stanowi element oceny narażenia, o której mowa w art. 13. Sprawozdanie zostaje przekazane zainteresowanemu państwu członkowskiemu.

6. Przy wywiązywaniu się ze swoich obowiązków oficerowie łącznikowi przyjmują instrukcje wyłącznie od Agencji.

Artykuł 13

Ocena narażenia

1. Agencja, na mocy decyzji zarządu opartej na wniosku dyrektora wykonawczego, tworzy wspólną metodykę przeprowadzania oceny narażenia. Metodyka ta obejmuje kryteria obiektywne, na podstawie których Agencja przeprowadza ocenę narażenia oraz częstotliwość i sposób przeprowadzania kolejnych ocen narażenia.
2. Agencja monitoruje i ocenia dostępność wyposażenia technicznego, systemów, zdolności, zasobów, infrastruktury, a także odpowiednio wykwalifikowanego i przeszkolonego personelu państw członkowskich, niezbędnych do kontroli granicznej. Działania te Agencja prowadzi w ramach środka prewencyjnego na podstawie analizy ryzyka sporządzonej zgodnie z art. 11 ust. 3. Agencja przeprowadza takie monitorowanie i ocenę przynajmniej raz w roku, chyba że dyrektor wykonawczy, na podstawie ocen ryzyka lub wcześniejszej oceny narażenia, postanowi inaczej.
3. Państwa członkowskie, na wniosek Agencji, przedstawiają informacje dotyczące wyposażenia technicznego, personelu i – w najszerszym możliwym zakresie – środków finansowych dostępnych na poziomie krajowym w celu prowadzenia kontroli granicznych. Państwa członkowskie przekazują również, na wniosek Agencji, informacje o swoich planach awaryjnych dotyczących zarządzania granicami.
4. Celem oceny narażenia jest dokonanie przez Agencję oceny zdolności i gotowości państw członkowskich do stawienia czoła nadchodzącym wyzwaniom, w tym obecnym i przyszłym zagrożeniom i wyzwaniom na granicach zewnętrznych; określanie, w szczególności w odniesieniu do tych państw członkowskich, które stoją w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań, ewentualnych bezpośrednich skutków na granicach zewnętrznych i wynikającego z tego wpływu na funkcjonowanie strefy Schengen; oraz ocena ich zdolności do udziału w rezerwie szybkiego reagowania, o której mowa w art. 20 ust. 5. Ocena ta pozostaje bez uszczerbku dla mechanizmu oceny Schengen.

W ocenie tej Agencja uwzględni zdolność państw członkowskich do wykonywania wszelkich zadań w zakresie zarządzania granicami, w tym zdolność państw członkowskich do radzenia sobie z potencjalnym przybyciem dużej liczby osób na ich terytorium.

5. Wyniki oceny narażenia są przedkładane zainteresowanym państwom członkowskim. Zainteresowane państwa członkowskie mogą zgłaszać uwagi dotyczące tej oceny.
6. W razie konieczności dyrektor wykonawczy, po zasięgnięciu opinii zainteresowanego państwa członkowskiego, wydaje zalecenie określające niezbędne środki do podjęcia przez to państwo członkowskie oraz termin, w którym środki takie mają zostać wdrożone. Dyrektor wykonawczy zachęca to państwo członkowskie do podjęcia niezbędnych działań.
7. Podstawą środków zalecanych zainteresowanym państwom członkowskim przez dyrektora wykonawczego są wyniki oceny narażenia, przy uwzględnieniu analizy ryzyka przeprowadzonej przez Agencję, uwag zainteresowanego państwa członkowskiego oraz wyników mechanizmu oceny Schengen.

Środki te powinny mieć na celu wyeliminowanie słabych punktów wskazanych w ocenie, co ma prowadzić do zwiększenia przez państwa członkowskie ich gotowości do stawiania czoła nadchodzącym wyzwaniom poprzez optymalizację lub udoskonalenie ich zdolności, wyposażenia technicznego, systemów, zasobów i planów awaryjnych.

8. Jeżeli państwo członkowskie nie wdroży w terminie, o którym mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, niezbędnych środków przewidzianych w zaleceniu, dyrektor wykonawczy przekazuje sprawę zarządowi i powiadamia Komisję. Zarząd przyjmuje na wniosek dyrektora wykonawczego decyzję określającą środki niezbędne do podjęcia przez dane państwo członkowskie oraz termin, w którym środki takie mają zostać wdrożone. Decyzja zarządu jest wiążąca dla tego państwa członkowskiego. Jeżeli państwo członkowskie nie wdroży środków w terminie przewidzianym w tej decyzji, zarząd powiadamia o tym Radę i Komisję i mogą zostać podjęte dalsze działania zgodnie z art. 19.
9. Wyniki oceny narażenia są regularnie, nie rzadziej niż raz w roku, przekazywane zgodnie z art. 50 Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji.

Sekcja 3

Zarządzanie granicami zewnętrznymi

Artykuł 14

Działania Agencji na granicach zewnętrznych

1. Państwo członkowskie może zwrócić się do Agencji o pomoc przy realizacji swoich obowiązków w zakresie kontroli granic zewnętrznych. Agencja realizuje również środki zgodnie z art. 19.
2. Agencja organizuje odpowiednią pomoc techniczną i operacyjną dla przyjmującego państwa członkowskiego i może, działając zgodnie z odpowiednim prawem Unii i prawem międzynarodowym, w tym zasadą *non-refoulement*, przyjąć jeden lub większą liczbę następujących środków:
 - a) koordynacja wspólnych operacji jednego lub większej liczby państw członkowskich oraz rozmieszczenie zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
 - b) organizacja szybkich interwencji na granicy oraz rozmieszczenie zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej z rezerwy szybkiego reagowania, a także, w stosownych przypadkach, dodatkowych zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
 - c) koordynacja działań jednego lub większej liczby państw członkowskich i państw trzecich na granicach zewnętrznych, w tym wspólnych operacji z sąsiadującymi państwami trzecimi;
 - d) rozmieszczenie zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami na obszarach hotspotów;
 - e) w ramach operacji, o których mowa w lit. a), b) i c) niniejszego ustępu, oraz zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 656/2014 i prawem międzynarodowym, udzielanie pomocy technicznej i operacyjnej państwom członkowskim i państwom trzecim poprzez wsparcie akcji poszukiwania i ratowania osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu, jakie mogą być podejmowane podczas operacji ochrony granic morskich;
 - f) rozmieszczenie swoich własnych ekspertów oraz członków zespołów oddelegowanych przez państwa członkowskie do Agencji w celu wsparcia właściwych organów krajowych zaangażowanych państw członkowskich na odpowiedni czas;
 - g) rozmieszczenie wyposażenia technicznego.
3. Agencja finansuje lub współfinansuje działania, o których mowa w ust. 2, ze swojego budżetu zgodnie z zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.
4. W przypadku gdy Agencja ma znaczne dodatkowe potrzeby finansowe z powodu sytuacji panującej na granicach zewnętrznych, informuje o tym niezwłocznie Parlament Europejski, Radę i Komisję.

Artykuł 15

Inicjowanie wspólnych operacji i szybkich interwencji na granicach zewnętrznych

1. Państwo członkowskie może zwrócić się do Agencji o uruchomienie wspólnych operacji w celu stawienia czoła nadchodzącym wyzwaniom, w tym nielegalnej imigracji, obecnym lub przyszłym zagrożeniom na swoich granicach zewnętrznych lub przestępczości transgranicznej, lub o zapewnienie zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej przy realizacji swoich obowiązków w zakresie kontroli granic zewnętrznych.
2. Na wniosek państwa członkowskiego stojącego w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań, w szczególności w przypadku masowego napływu do punktów na granicach zewnętrznych obywateli państw trzecich usiłujących przedostać się na terytorium tego państwa członkowskiego w sposób niedozwolony, Agencja może uruchomić na ograniczony czas na terytorium tego przyjmującego państwa członkowskiego szybką interwencję na granicy.

3. Dyrektor wykonawczy ocenia, zatwierdza i koordynuje wnioski dotyczące wspólnych operacji przedłożone przez państwa członkowskie. Wspólne operacje i szybkie interwencje na granicy są poprzedzone dokładną, wiarygodną i aktualną analizą ryzyka, co umożliwia Agencji uszeregowanie zawnioskowanych wspólnych operacji i szybkich interwencji na granicy pod względem priorytetu, biorąc pod uwagę poziom ryzyka na odcinkach granicy zewnętrznej, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1052/2013, oraz dostępność zasobów.

4. Dyrektor wykonawczy, na podstawie wyników oceny narażenia oraz biorąc pod uwagę analizę ryzyka sporządzoną przez Agencję i warstwę analityczną europejskiego obrazu sytuacji utworzonego zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1052/2013, zaleca danemu państwu członkowskiemu zainicjowanie i przeprowadzenie wspólnych operacji lub szybkich interwencji na granicy. Agencja przekazuje swoje wyposażenie techniczne do dyspozycji przyjmujących lub uczestniczących państw członkowskich.

5. Cele wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy można osiągnąć w ramach operacji wielofunkcyjnej. Taka operacja może obejmować funkcje straży przybrzeżnej i zapobieganie przestępczości transgranicznej, w tym zwalczanie przemytu migrantów lub handlu ludźmi, a także zarządzanie migracjami, w tym identyfikację, rejestrację, prowadzenie rozmów i powroty.

Artykuł 16

Plan operacyjny wspólnych operacji

1. Przygotowując wspólną operację, dyrektor wykonawczy, we współpracy z przyjmującym państwem członkowskim, sporządza wykaz niezbędnego wyposażenia technicznego i personelu, biorąc pod uwagę dostępne zasoby przyjmującego państwa członkowskiego. Na podstawie tych elementów Agencja określa pakiet wzmocnienia technicznego i operacyjnego, a także działania na rzecz budowania zdolności, które należy uwzględnić w planie operacyjnym.

2. Dyrektor wykonawczy przygotowuje plan operacyjny wspólnych operacji na granicach zewnętrznych. Dyrektor wykonawczy i przyjmujące państwo członkowskie, po zasięgnięciu opinii uczestniczących państw członkowskich, uzgadniają plan operacyjny, określający szczegółowo aspekty organizacyjne i proceduralne wspólnej operacji.

3. Plan operacyjny jest wiążący dla Agencji, przyjmującego państwa członkowskiego i uczestniczących państw członkowskich. Obejmuje on wszystkie elementy uznane za niezbędne do realizacji wspólnej operacji, w tym:

- a) opis sytuacji wraz ze sposobem działania i celami rozmieszczenia, w tym również cel operacyjny;
- b) przewidywany czas trwania wspólnej operacji;
- c) obszar geograficzny, na którym będzie miała miejsce wspólna operacja;
- d) opis zadań, zakresu odpowiedzialności, w tym w kwestii poszanowania praw podstawowych, i specjalnych poleceń dla zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym w zakresie dopuszczalnego korzystania z baz danych i dopuszczalnego stosowania broni służbowej, amunicji i wyposażenia w przyjmującym państwie członkowskim;
- e) skład zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a także rozmieszczenie innych właściwych członków personelu;
- f) przepisy dotyczące dowodzenia i kontroli, w tym imiona i nazwiska oraz stopnie służbowe funkcjonariuszy straży granicznej przyjmującego państwa członkowskiego odpowiedzialnych za współpracę z członkami zespołów i z Agencją, w szczególności imiona i nazwiska oraz stopnie służbowe tych funkcjonariuszy straży granicznej, którzy sprawują dowództwo w czasie rozmieszczenia, oraz pozycję członków zespołów w strukturze dowodzenia;
- g) wyposażenie techniczne rozmieszczane w czasie wspólnej operacji, w tym również szczególne wymogi, takie jak warunki użytkowania, personel wymagany do obsługi, transport i inna logistyka oraz przepisy finansowe;
- h) szczegółowe zasady dotyczące natychmiastowego zgłaszania zdarzeń przez Agencję zarządowi i właściwym organom krajowym;
- i) system sprawozdawczości i oceny zawierający poziomy odniesienia dla sprawozdania z oceny, w tym w zakresie ochrony praw podstawowych, oraz ostateczny termin składania sprawozdania z oceny końcowej;

- j) w odniesieniu do operacji morskich – szczegółowe informacje dotyczące stosowania właściwej jurysdykcji i ustawodawstwa na obszarze geograficznym, na którym odbywa się wspólna operacja, w tym również odesłanie do prawa krajowego, międzynarodowego i prawa Unii dotyczącego przechwytywania, ratownictwa na morzu i sprowadzania na ląd. W tym względzie plan operacyjny opracowuje się zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 656/2014;
 - k) warunki współpracy z państwami trzecimi, innymi organami, urzędami i agencjami Unii lub organizacjami międzynarodowymi;
 - l) procedury, za pomocą których osoby wymagające ochrony międzynarodowej, ofiary handlu ludźmi, małoletni bez opieki oraz osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji są kierowani do właściwych organów krajowych w celu udzielenia odpowiedniej pomocy;
 - m) procedury określające mechanizm przyjmowania i przekazywania do Agencji skarg na wszelkie osoby uczestniczące we wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy, w tym na funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu państwa przyjmującego oraz członków zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, dotyczące zarzucanych przypadków naruszenia praw podstawowych w kontekście ich udziału we wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy;
 - n) rozwiązania logistyczne, w tym informacje dotyczące warunków pracy oraz uwarunkowań panujących na obszarach na których przewiduje się prowadzenie wspólnej operacji.
4. Wszelkie zmiany lub dostosowania planu operacyjnego wymagają zgody dyrektora wykonawczego i przyjmującego państwa członkowskiego, po zasięgnięciu opinii uczestniczących państw członkowskich. Agencja niezwłocznie przesyła egzemplarz zmienionego lub dostosowanego planu operacyjnego uczestniczącym państwom członkowskim.

Artykuł 17

Procedura uruchamiania szybkiej interwencji na granicy

1. Wniosek państwa członkowskiego o uruchomienie szybkiej interwencji na granicy zawiera opis sytuacji, możliwe cele i planowane potrzeby. W razie potrzeby dyrektor wykonawczy może niezwłocznie wysłać ekspertów z Agencji w celu dokonania oceny sytuacji na granicach zewnętrznych wnioskującego państwa członkowskiego.
2. Dyrektor wykonawczy niezwłocznie informuje zarząd o wniosku państwa członkowskiego o uruchomienie szybkiej interwencji na granicy.
3. Podejmując decyzję w sprawie wniosku państwa członkowskiego, dyrektor wykonawczy uwzględnia wyniki przeprowadzonych przez Agencję analiz ryzyka oraz warstwę analityczną europejskiego obrazu sytuacji utworzonego zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1052/2013, a także wyniki oceny narażenia, o której mowa w art. 13, i wszelkie inne istotne informacje dostarczone przez wnioskujące państwo członkowskie lub inne państwo członkowskie.
4. Dyrektor wykonawczy podejmuje decyzję w sprawie wniosku o uruchomienie szybkiej interwencji na granicy w ciągu dwóch dni roboczych od daty otrzymania wniosku. Dyrektor wykonawczy powiadamia jednocześnie na piśmie o swojej decyzji wnioskujące państwo członkowskie i zarząd. W decyzji podaje się główne powody, dla których została ona podjęta.
5. Jeżeli dyrektor wykonawczy podejmie decyzję o uruchomieniu szybkiej interwencji na granicy, rozmieszcza zespoły Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej z rezerwy szybkiego reagowania zgodnie z art. 20 ust. 5 oraz wyposażenie z rezerwy wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania zgodnie z art. 39 ust. 7, a w razie konieczności podejmuje decyzję w sprawie niezwłocznego wzmocnienia przez jeden lub większą liczbę zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej zgodnie z art. 20 ust. 8.
6. Dyrektor wykonawczy wraz z przyjmującym państwem członkowskim przygotowują niezwłocznie, a w żadnym razie nie później niż w ciągu trzech dni roboczych od daty decyzji, plan operacyjny zgodnie z art. 16 ust. 3.
7. Niezwłocznie po uzgodnieniu i przekazaniu państwom członkowskim planu operacyjnego dyrektor wykonawczy zwraca się na piśmie do państw członkowskich o natychmiastowe rozmieszczenie funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu należących do rezerwy szybkiego reagowania. Dyrektor wykonawczy określa profile i liczbę funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu wymaganych od każdego państwa członkowskiego spośród wskazanych w rezerwie szybkiego reagowania.

8. W stosownych przypadkach, równocześnie z rozmieszczeniem funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu, o którym mowa w ust. 7, dla zapewnienia niezwłocznego wzmocnienia zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej rozmieszczonych z rezerwy szybkiego reagowania, dyrektor wykonawczy informuje państwa członkowskie o wymaganej liczbie i profilach funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu, którzy mają zostać rozmieszczeni dodatkowo. Informacje te, w których podana jest data rozmieszczenia, dostarcza się na piśmie do krajowych punktów kontaktowych. Krajowym punktem kontaktowym przekazuje się egzemplarz planu operacyjnego.

9. Państwa członkowskie zapewniają niezwłoczne udostępnienie Agencji liczby i profili funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu przypisanych do rezerwy szybkiego reagowania, aby zagwarantować pełne rozmieszczenie zgodnie z art. 20 ust. 5 i 7. Państwa członkowskie udostępniają również z zasobów krajowych dodatkowych funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu zgodnie z art. 20 ust. 8.

10. Rozmieszczenie rezerwy szybkiego reagowania ma miejsce nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych od dnia, w którym dyrektor wykonawczy i przyjmujące państwo członkowskie uzgodniły plan operacyjny. Rozmieszczenie dodatkowych zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej ma miejsce, o ile to konieczne, w ciągu siedmiu dni roboczych od rozmieszczenia rezerwy szybkiego reagowania.

11. W przypadku rozmieszczenia rezerwy szybkiego reagowania dyrektor wykonawczy, po zasięgnięciu opinii zarządu, niezwłocznie rozpatruje priorytety dotyczące trwających i przewidywanych wspólnych operacji prowadzonych przez Agencję na innych granicach zewnętrznych w celu zapewnienia ewentualnych przesunięć zasobów na odcinki granic zewnętrznych, na których takie wzmocnione rozmieszczenie jest najbardziej potrzebne.

Artykuł 18

Zespoły wspierające zarządzanie migracjami

1. Jeżeli państwo członkowskie stoi w obliczu wyjątkowo trudnych wyzwań związanych z migracją na szczególnym obszarze hotspotu swoich granic zewnętrznych, charakteryzujących się dużym napływem mieszanych ruchów migracyjnych, takie państwo członkowskie może zwrócić się o wzmocnienie techniczne i operacyjne ze strony zespołów wspierających zarządzanie migracjami. To państwo członkowskie przedkłada Agencji i innym właściwym agencjom Unii, w szczególności EASO i Europolowi, wniosek o wzmocnienie oraz ocenę własnych potrzeb.

2. Dyrektor wykonawczy, w koordynacji z innymi właściwymi agencjami Unii, ocenia wniosek państwa członkowskiego o wzmocnienie i ocenę jego potrzeb w celu określenia całościowego pakietu wzmocnienia składającego się z różnych działań koordynowanych przez właściwe agencje Unii, który zostanie uzgodniony z przedmiotowym państwem członkowskim.

3. Komisja, we współpracy z przyjmującym państwem członkowskim i właściwymi agencjami, określa warunki współpracy na obszarze hotspotu i jest odpowiedzialna za koordynację działań zespołów wsparcia zarządzania migracjami.

4. Wzmocnienie techniczne i operacyjne, zapewniane przez zespoły Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, europejskie zespoły interwencji powrotowych oraz ekspertów spośród pracowników Agencji w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami, może obejmować:

- a) świadczenie, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych, pomocy w sprawdzaniu obywateli państw trzecich przybywających na granice zewnętrzne, w tym identyfikację, rejestrację i prowadzenie rozmów z tymi obywatelami państw trzecich oraz, na wniosek państwa członkowskiego, pobieranie odcisków palców od obywateli państw trzecich oraz udzielanie informacji na temat celu tych procedur;
- b) udzielanie wstępnych informacji osobom, które zamierzają ubiegać się o ochronę międzynarodową, oraz kierowanie tych osób do właściwych organów danego państwa członkowskiego lub do EASO;
- c) pomoc techniczną i operacyjną w dziedzinie powrotów, w tym przygotowanie i organizację operacji powrotowych.

5. W skład zespołów wspierających zarządzanie migracjami wchodzi, w razie konieczności, eksperci w dziedzinie ochrony dzieci, zwalczania handlu ludźmi, ochrony przed prześladowaniami związanymi z płcią lub w dziedzinie praw podstawowych.

Artykuł 19

Sytuacja na granicach zewnętrznych wymagająca pilnego podjęcia działań

1. Jeżeli kontrola granic zewnętrznych staje się nieskuteczna do tego stopnia, że stwarza to ryzyko zagrożenia funkcjonowaniu strefy Schengen, ponieważ:

- a) państwo członkowskie nie podejmuje niezbędnych środków zgodnie z decyzją zarządu, o której mowa w art. 13 ust. 8; lub
- b) państwo członkowskie stojące w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań na granicach zewnętrznych nie zwróciło się o wystarczające wsparcie ze strony Agencji na podstawie art. 15, 17 lub 18 albo nie podejmuje koniecznych kroków w celu wdrożenia działań na podstawie tych artykułów,

Rada, w oparciu o wniosek Komisji, może niezwłocznie przyjąć w drodze aktu wykonawczego decyzję określającą środki do wdrożenia przez Agencję, mające na celu złagodzenie tego ryzyka i zobowiązującą dane państwo członkowskie do współpracy z Agencją przy wdrażaniu tych środków. Przed złożeniem wniosku Komisja zasięga opinii Agencji.

2. Jeżeli wystąpi sytuacja wymagająca pilnego podjęcia działań, Parlament Europejski jest niezwłocznie informowany o tej sytuacji oraz o wszystkich późniejszych środkach i decyzjach podjętych w odpowiedzi na nią.

3. W celu złagodzenia ryzyka zagrożenia funkcjonowaniu strefy Schengen w decyzji Rady, o której mowa w ust. 1, przewiduje się podjęcie przez Agencję jednego lub większej liczby następujących środków:

- a) organizacja i koordynacja szybkich interwencji na granicy oraz rozmieszczenie zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej z rezerwy szybkiego reagowania oraz, o ile to właściwie, dodatkowych zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
- b) rozmieszczenie zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami na obszarach hotspotów;
- c) koordynacja działań jednego lub większej liczby państw członkowskich i państw trzecich na granicach zewnętrznych, w tym wspólnych operacji z sąsiadującymi państwami trzecimi;
- d) rozmieszczenie wyposażenia technicznego;
- e) organizacja interwencji powrotowych.

4. W ciągu dwóch dni roboczych od daty przyjęcia decyzji Rady, o której mowa w ust. 1, dyrektor wykonawczy:

- a) określa działania, jakie należy podjąć w celu praktycznej realizacji środków określonych w tej decyzji, w tym wyposażenie techniczne oraz liczbę i profile funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu niezbędnych do osiągnięcia celów tej decyzji;
- b) przygotowuje i przedkłada danemu państwu członkowskiemu plan operacyjny.

5. Dyrektor wykonawczy i dane państwo członkowskie uzgadniają plan operacyjny w ciągu trzech dni roboczych od daty jego przedłożenia.

6. Niezwłocznie, a w żadnym razie nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych od ustalenia planu operacyjnego, Agencja rozmieszcza niezbędny personel z rezerwy szybkiego reagowania, o której mowa w art. 20 ust. 5, w celu praktycznej realizacji środków określonych w decyzji Rady, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. Dodatkowe zespoły Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej są, o ile to konieczne, rozmieszczane na drugim etapie, a w żadnym razie nie później niż w ciągu siedmiu dni roboczych od rozmieszczenia rezerwy szybkiego reagowania.

7. Agencja niezwłocznie, a w żadnym razie nie później niż w ciągu dziesięciu dni roboczych od ustalenia planu operacyjnego, rozmieszcza niezbędne wyposażenie techniczne do praktycznej realizacji środków określonych w decyzji Rady, o której mowa w ust. 1.

Dodatkowe wyposażenie techniczne jest, o ile to konieczne, rozmieszczane na drugim etapie, zgodnie z art. 39.

8. Dane państwo członkowskie wykonuje decyzję Rady, o której mowa w ust. 1. W tym celu niezwłocznie podejmuje współpracę z Agencją i niezbędne działania w celu ułatwienia wykonania decyzji oraz praktycznej realizacji środków określonych w tej decyzji oraz w planie operacyjnym uzgodnionym z dyrektorem wykonawczym.

9. Państwa członkowskie udostępniają funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu lub członków personelu realizującego zadania w dziedzinie powrotów, określonych przez dyrektora wykonawczego zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu. Państwa członkowskie nie mogą powoływać się na sytuację, o której mowa w art. 20 ust. 3 i 8.

10. Jeżeli dane państwo członkowskie nie wykona decyzji Rady, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni i nie podejmie współpracy z Agencją, przewidzianej w ust. 8 niniejszego artykułu, Komisja może zainicjować procedurę, o której mowa w art. 29 rozporządzenia (UE) 2016/399.

Artykuł 20

Skład i rozmieszczanie zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej

1. Agencja rozmieszcza funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu jako członków zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej do wspólnych operacji, szybkich interwencji na granicy oraz w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami. Agencja może również rozmieszczać ekspertów spośród swoich pracowników.

2. Na wniosek dyrektora wykonawczego zarząd bezwzględną większością głosów członków posiadających prawo głosu przyjmuje decyzję w sprawie profili i łącznej liczby funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu, którzy mają być udostępnieni do zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Ta sama procedura ma zastosowanie w odniesieniu do wszelkich późniejszych zmian dotyczących profili i łącznej liczby funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu. Państwa członkowskie uczestniczą w zespołach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej za pośrednictwem zasobów krajowych w oparciu o różne określone profile przez wyznaczanie funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu odpowiadających wymaganym profilom.

3. W przypadku funkcjonariuszy straży granicznej udziały państw członkowskich w konkretnych wspólnych operacjach na następny rok planowane są na podstawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień pomiędzy Agencją i państwami członkowskimi. Zgodnie z tymi porozumieniami państwa członkowskie udostępniają funkcjonariuszy straży granicznej w celu ich rozmieszczenia na wniosek Agencji, chyba że stoją one w obliczu sytuacji wyjątkowej, w znaczny sposób wpływającej na możliwość realizacji zadań krajowych. Wniosek taki jest składany co najmniej 21 dni roboczych przed planowanym rozmieszczeniem. Jeżeli państwo członkowskie powołuje się na sytuację wyjątkową, podaje Agencji na piśmie w sposób wyczerpujący przyczyny i informacje na temat tej sytuacji, a ich treść zostaje włączona do sprawozdania, o którym mowa w ust. 12.

4. W przypadku szybkich interwencji na granicy, na wniosek dyrektora wykonawczego, zarząd większością trzech czwartych głosów przyjmuje decyzję w sprawie profili i minimalnej liczby funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu odpowiadających tym profilom, którzy mają być udostępnieni do rezerwy szybkiego reagowania zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Ta sama procedura ma zastosowanie do wszelkich późniejszych zmian dotyczących profili i łącznej liczby funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu włączonych do rezerwy szybkiego reagowania. Państwa członkowskie uczestniczą w rezerwie szybkiego reagowania za pośrednictwem krajowych zasobów ekspertów w oparciu o różne określone profile przez wyznaczanie funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu odpowiadających wymaganym profilom.

5. Rezerwa szybkiego reagowania stanowi stały korpus oddany do natychmiastowej dyspozycji Agencji, który może być rozmieszczony z każdego państwa członkowskiego w ciągu pięciu dni od uzgodnienia planu operacyjnego przez dyrektora wykonawczego i przyjmujące państwo członkowskie. W tym celu każde państwo członkowskie udostępnia co roku Agencji określoną liczbę funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu. Ich profile określa decyzja zarządu. Łączna liczba personelu udostępnionego przez państwa członkowskie wynosi co najmniej 1 500 funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu. Agencja może sprawdzić, czy funkcjonariusze straży granicznej zaproponowani przez państwa członkowskie odpowiadają określonym profilom. Agencja może zwrócić się do państwa członkowskiego o usunięcie funkcjonariusza straży granicznej z rezerwy w przypadku niewłaściwego zachowania lub naruszenia obowiązujących zasad.

6. Każde państwo członkowskie odpowiada za swój udział w liczbie funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu, o której mowa w ust. 5, zgodnie z załącznikiem I.

7. Państwa członkowskie udostępniają funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu tworzących rezerwę szybkiego reagowania w celu ich rozmieszczenia na wniosek Agencji. W przypadku gdy z analizy ryzyka i z oceny narażenia, o ile jest ona dostępna, wynika, że państwo członkowskie stoi w obliczu sytuacji wpływającej w znaczący sposób na możliwość wywiązania się z zadań krajowych, udział tego państwa członkowskiego na potrzeby uruchomienia szybkiej interwencji na granicy wynosi połowę udziału przypadającego na to państwo członkowskie wynikającego z załącznika I. Przyjmujące państwo członkowskie, na terytorium którego prowadzona jest szybka interwencja na granicy, nie rozmieszcza personelu stanowiącego część przypadającego na nie udziału w rezerwie szybkiego reagowania. W przypadku wystąpienia niedoboru personelu, który mógłby być rozmieszczony do udziału w szybkiej interwencji na granicy, zarząd, na podstawie wniosku dyrektora wykonawczego, podejmuje decyzję co do tego, w jaki sposób niedobór ten należy uzupełnić.

8. W razie konieczności rozmieszczenie zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej z rezerwy szybkiego reagowania jest niezwłocznie uzupełniane przez dodatkowe zespoły Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. W tym celu, na wniosek Agencji, państwa członkowskie bezzwłocznie informują o liczbie, imionach i nazwiskach oraz profilach funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu z zasobów krajowych, których mogą udostępnić w ciągu siedmiu dni roboczych od rozpoczęcia szybkiej interwencji na granicy. Państwa członkowskie udostępniają funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu w celu ich rozmieszczenia na wniosek Agencji, chyba że stoją one w obliczu sytuacji wyjątkowej, w znaczny sposób wpływającej na możliwość realizacji zadań krajowych. Jeżeli państwo członkowskie powołuje się na sytuację wyjątkową, podaje Agencji na piśmie w sposób wyczerpujący przyczyny i informacje na temat tej sytuacji, a ich treść zostaje włączona do sprawozdania, o którym mowa w ust. 12.

9. W sytuacji gdy potrzebnych jest więcej funkcjonariuszy straży granicznej niż wynika to z ust. 5 i 8, dyrektor wykonawczy niezwłocznie informuje o tym Parlament Europejski, Radę i Komisję. Dyrektor wykonawczy zwraca się również do Rady, by wezwała ona państwa członkowskie do uzupełnienia tego niedoboru.

10. Państwa członkowskie zapewniają, by udostępniani przez nie funkcjonariusze straży granicznej i inni właściwi członkowie personelu odpowiadali profilom i liczbie wskazanej w decyzji zarządu. Okres rozmieszczenia jest określany przez rodzime państwo członkowskie, ale w żadnym razie nie jest krótszy niż 30 dni, z wyjątkiem sytuacji, w której operacja, w ramach której rozmieszczani są funkcjonariusze straży granicznej i inni właściwi członkowie personelu, trwa krócej niż 30 dni.

11. Agencja uczestniczy w zespołach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej za pośrednictwem właściwych funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu oddelegowanych do Agencji przez państwa członkowskie w charakterze ekspertów krajowych. Udziały państw członkowskich w zakresie oddelegowania do Agencji na następny rok funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu planowane są na podstawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień pomiędzy Agencją i państwami członkowskimi. Zgodnie z tymi porozumieniami państwa członkowskie udostępniają do celów oddelegowania funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu, chyba że mogłoby to w znaczny sposób wpłynąć na możliwość wywiązania się z zadań krajowych. W takich sytuacjach państwa członkowskie mogą odwołać swoich oddelegowanych funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu.

Takie oddelegowanie może nastąpić na okres 12 miesięcy lub dłuższy, ale w żadnym razie nie może być krótsze niż trzy miesiące. Oddelegowanych funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu uznaje się za członków zespołów i otrzymują oni takie same zadania oraz korzystają z takich samych uprawnień, co członkowie ich zespołów. Państwo członkowskie, które oddelegowało tych funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu, uznawane jest za ich rodzime państwo członkowskie.

Pozostali pracownicy zatrudnieni przez Agencję na czas określony, którzy nie posiadają kwalifikacji do pełnienia funkcji w zakresie kontroli granicznej, mogą być rozmieszczani w czasie wspólnych operacji jedynie do zadań koordynacyjnych i innych zadań, które nie wymagają pełnego przeszkolenia obowiązkowego w przypadku strażników granicznych. Pracownicy ci nie należą do zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

12. Agencja co roku informuje Parlament Europejski o liczbie funkcjonariuszy straży granicznej udostępnionych przez każde z państw członkowskich zgodnie z niniejszym artykułem do zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz o liczbie funkcjonariuszy straży granicznej, którzy zostali faktycznie rozmieszczeni w ramach tych zespołów. W sprawozdaniu tym wymienia się państwa członkowskie, które w poprzednim roku powołały się na sytuację wyjątkową, o której mowa w ust. 3 i 8. W sprawozdaniu tym podaje się również przyczyny i informacje przekazane przez takie państwa członkowskie.

Artykuł 21

Wydawanie poleceń zespołom Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej

1. W czasie rozmieszczenia zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej przyjmujące państwo członkowskie wydaje polecenia zespołom zgodnie z planem operacyjnym.
2. Agencja za pośrednictwem swojego oficera koordynującego może przekazywać przyjmującemu państwu członkowskiemu swoje spostrzeżenia na temat poleceń wydawanych zespołom Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. W takim przypadku przyjmujące państwo członkowskie uwzględnia te spostrzeżenia i realizuje je w możliwie największym stopniu.
3. W przypadkach, gdy polecenia wydawane zespołom Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej są niezgodne z planem operacyjnym, oficer koordynujący niezwłocznie informuje dyrektora wykonawczego, który może, w stosownych przypadkach, podjąć działania zgodnie z art. 25 ust. 3.
4. Wykonując swoje zadania i korzystając ze swoich uprawnień, członkowie zespołów w pełni przestrzegają praw podstawowych, w tym również prawa dostępu do procedur azylowych, oraz respektują godność człowieka. Wszelkie działania podjęte przez nich w ramach wykonywania ich zadań i korzystania z ich uprawnień są proporcjonalne do celu takich działań. Wykonując swoje zadania i korzystając ze swoich uprawnień, nie mogą oni dyskryminować osób ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.
5. Członkowie zespołów podlegają środkom dyscyplinarnym swojego rodzimego państwa członkowskiego. Rodzime państwo członkowskie przyjmuje odpowiednie środki dyscyplinarne lub inne środki zgodnie ze swoim prawem krajowym na wypadek naruszenia praw podstawowych lub zobowiązań w zakresie ochrony międzynarodowej w trakcie wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy.

Artykuł 22

Oficer koordynujący

1. Agencja zapewnia operacyjne wdrażanie wszystkich aspektów organizacyjnych wspólnych operacji, projektów pilotażowych lub szybkich interwencji na granicy, w tym również obecność członków personelu Agencji.
2. Dyrektor wykonawczy wyznacza spośród personelu Agencji przynajmniej jednego eksperta, który jest wysyłany do wzięcia udziału we wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy jako oficer koordynujący. Dyrektor wykonawczy powiadamia przyjmujące państwo członkowskie o wyznaczonej osobie.
3. Oficer koordynujący działa w imieniu Agencji w zakresie wszystkich aspektów rozmieszczenia zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Rola oficera koordynującego polega na wspieraniu współpracy i koordynacji między przyjmującymi i uczestniczącymi państwami członkowskimi. Oficer koordynujący w szczególności:
 - a) pełni rolę pośrednika między Agencją, przyjmującym państwem członkowskim i członkami zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, zapewniając w imieniu Agencji pomoc w zakresie wszelkich kwestii związanych z warunkami ich rozmieszczenia w ramach zespołów;

- b) monitoruje prawidłową realizację planu operacyjnego, w tym w kwestii ochrony praw podstawowych, i składa Agencji sprawozdania na ten temat;
- c) działa w imieniu Agencji w odniesieniu do wszystkich aspektów rozmieszczenia zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej i składa Agencji sprawozdania w odniesieniu do wszystkich tych aspektów;
- d) składa dyrektorowi wykonawczemu sprawozdanie, jeżeli polecenia wydawane zespołom Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej przez przyjmujące państwa członkowskie są niezgodne z planem operacyjnym.

4. W ramach wspólnych operacji lub szybkich interwencji na granicy dyrektor wykonawczy może upoważnić oficera koordynującego do udzielenia wsparcia w rozwiązywaniu ewentualnych sporów dotyczących wykonywania planu operacyjnego i rozmieszczenia zespołów.

Artykuł 23

Krajowy punkt kontaktowy

Państwa członkowskie wyznaczają krajowy punkt kontaktowy, za którego pośrednictwem odbywa się komunikacja z Agencją we wszelkich kwestiach dotyczących działań Agencji. Krajowy punkt kontaktowy jest dostępny przez cały czas.

Artykuł 24

Koszty

1. Agencja w pełni pokrywa następujące koszty poniesione przez państwa członkowskie w związku z udostępnianiem przez nie funkcjonariuszy straży granicznej i innych właściwych członków personelu do celów rozmieszczenia zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym rezerwy szybkiego reagowania:

- a) koszty podróży z rodzimego państwa członkowskiego do przyjmującego państwa członkowskiego i z przyjmującego państwa członkowskiego do rodzimego państwa członkowskiego;
- b) koszty związane ze szczepieniami;
- c) koszty związane ze specjalnym ubezpieczeniem;
- d) koszty związane z opieką zdrowotną;
- e) dietyienne, w tym koszty zakwaterowania;
- f) koszty związane z wyposażeniem technicznym należącym do Agencji.

2. Szczegółowe zasady dotyczące wypłacania diet dziennych członkom zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej ustala i w razie potrzeby aktualizuje zarząd.

Artykuł 25

Zawieszenie lub zakończenie działań

1. Dyrektor wykonawczy kończy działania Agencji, jeżeli warunki realizacji tych działań nie są już spełniane. Przed zakończeniem działań dyrektor wykonawczy informuje o tym zainteresowane państwo członkowskie.

2. Państwa członkowskie uczestniczące we wspólnej operacji, szybkiej interwencji na granicy lub w rozmieszczeniu zespołu wspierającego zarządzanie migracjami mogą zwrócić się do dyrektora wykonawczego o zakończenie tej wspólnej operacji, szybkiej interwencji na granicy lub rozmieszczenia zespołu wspierającego zarządzanie migracjami.
3. Dyrektor wykonawczy, po poinformowaniu zainteresowanego państwa członkowskiego, może wycofać finansowanie działania, zawiesić je lub je zakończyć, jeżeli przyjmujące państwo członkowskie nie przestrzega planu operacyjnego.
4. Dyrektor wykonawczy, po zasięgnięciu opinii urzędnika ds. praw podstawowych i poinformowaniu zainteresowanego państwa członkowskiego, wycofuje finansowanie wspólnej operacji, szybkiej interwencji na granicy, projektu pilotażowego, rozmieszczenia zespołu wspierającego zarządzanie migracjami, operacji powrotowej, interwencji powrotowej lub porozumienia roboczego, zawiesza lub kończy takie działania, całkowicie lub częściowo, jeżeli uzna, że występują naruszenia praw podstawowych lub zobowiązań w zakresie ochrony międzynarodowej mające poważny charakter lub mogące się powtarzać. Dyrektor wykonawczy informuje zarząd o takiej decyzji.
5. Jeżeli dyrektor wykonawczy podejmie decyzję o zawieszeniu lub zakończeniu rozmieszczenia przez Agencję zespołu wspierającego zarządzanie migracjami, informuje o tej decyzji inne właściwe agencje działające w danym obszarze hotspotu.

Artykuł 26

Ocena działań

Dyrektor wykonawczy dokonuje oceny rezultatów wspólnych operacji, szybkich interwencji na granicy, projektów pilotażowych, rozmieszczenia zespołów wspierających zarządzanie migracjami i współpracy operacyjnej z państwami trzecimi. Przekazuje on zarządowi szczegółowe sprawozdania z oceny tych działań w terminie 60 dni od ich zakończenia, wraz z uwagami urzędnika ds. praw podstawowych. Dyrektor wykonawczy sporządza całościową analizę porównawczą tych rezultatów, mając na względzie poprawę jakości, zwiększenie spójności i skuteczności przyszłych działań, oraz włącza tę analizę do rocznego sprawozdania z działalności Agencji.

Sekcja 4

Powroty

Artykuł 27

Powroty

1. W dziedzinie powrotów, w poszanowaniu praw podstawowych i ogólnych zasad prawa Unii, a także prawa międzynarodowego, w tym w zakresie ochrony uchodźców i praw dziecka, Agencja w szczególności:
 - a) koordynuje na poziomie technicznym i operacyjnym działania państw członkowskich związane z powrotami, w tym z dobrowolnymi wyjazdami, aby osiągnąć zintegrowany system zarządzania powrotami między właściwymi organami państw członkowskich, przy udziale właściwych organów państw trzecich i innych właściwych zainteresowanych podmiotów;
 - b) zapewnia pomoc techniczną i operacyjną państwom członkowskim, które stają przed szczególnymi wyzwaniami wobec ich systemów powrotów;
 - c) koordynuje wykorzystywanie właściwych systemów informatycznych i zapewnia państwom członkowskim wsparcie w zakresie współpracy konsularnej służące ustalaniu tożsamości obywateli państw trzecich i uzyskiwaniu dokumentów podróży, bez ujawniania informacji związanych z faktem, że złożony został wniosek o ochronę międzynarodową; organizuje i koordynuje operacje powrotowe i zapewnia wsparcie dla dobrowolnych wyjazdów we współpracy z państwami członkowskimi;

- d) organizuje, wspiera i koordynuje działania umożliwiające wymianę informacji oraz identyfikację i gromadzenie najlepszych praktyk w dziedzinie powrotów między państwami członkowskimi;
 - e) finansuje lub współfinansuje ze swojego budżetu operacje, interwencje i działania, o których mowa w niniejszym rozdziale, zgodnie z zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.
2. Pomoc techniczna i operacyjna, o której mowa w ust. 1 lit. b), obejmuje działania wspierające państwa członkowskie przy przeprowadzaniu procedur powrotu przez właściwe organy krajowe, a w szczególności zapewnianie:
- a) tłumaczeń ustnych;
 - b) praktycznych informacji o państwach trzecich będących państwami powrotów, istotnych przy wdrażaniu niniejszego rozporządzenia, we współpracy, w stosownych przypadkach, z innymi, organami, urzędami i agencjami Unii, w tym EASO;
 - c) doradztwa w zakresie wdrażania procedur powrotu i zarządzania nimi zgodnie z dyrektywą 2008/115/WE;
 - d) doradztwa i pomocy, zgodnie z dyrektywą 2008/115/UE i prawem międzynarodowym, w zakresie środków niezbędnych do zadbania o to, by osoby powracające pozostawały do dyspozycji w celu przeprowadzenia powrotu i do zapobiegania ucieczkom osób powracających.
3. Agencja dąży do tworzenia synergii i łączenia finansowanych przez Unię sieci i programów w dziedzinie powrotów w ścisłej współpracy z Komisją oraz przy wsparciu odpowiednich zainteresowanych podmiotów, w tym Europejskiej Sieci Migracyjnej.
4. Agencja może korzystać z dostępnych środków finansowych Unii przeznaczonych na działania związane z powrotami. Agencja zapewnia, aby w umowach z państwami członkowskimi o przyznaniu dotacji wszelkie wsparcie finansowe było uzależnione od pełnego poszanowania Karty.

Artykuł 28

Operacje powrotowe

1. Nie badając merytorycznych podstaw decyzji nakazującej powrót i zgodnie z dyrektywą 2008/115/WE, Agencja zapewnia niezbędną pomoc oraz – na wniosek jednego lub większej liczby uczestniczących państw członkowskich – zapewnia koordynację lub organizację operacji powrotowych, w tym w drodze czarterowania samolotów do celów takich operacji. Agencja może z własnej inicjatywy zaproponować państwom członkowskim koordynację lub organizację operacji powrotowych.
2. Państwa członkowskie raz w miesiącu informują Agencję o orientacyjnych planach dotyczących liczby osób powracających i o państwach trzecich będących państwami powrotów, w obu tych przypadkach w związku z właściwymi krajowymi operacjami powrotowymi, oraz o swoich potrzebach w zakresie pomocy lub koordynacji ze strony Agencji. Agencja przygotowuje aktualizowany na bieżąco plan operacyjny, aby zapewnić wnioskującym państwom członkowskim niezbędne wzmocnienie operacyjne, w tym również w postaci wyposażenia technicznego. Agencja może z własnej inicjatywy lub na wniosek państwa członkowskiego uwzględnić w aktualizowanym na bieżąco planie operacyjnym daty i miejsca docelowe operacji powrotowych, które uznaje za konieczne, na podstawie oceny potrzeb. Na wniosek dyrektora wykonawczego zarząd podejmuje decyzję w sprawie sposobu działania aktualizowanego na bieżąco planu operacyjnego.
3. Agencja może zapewnić niezbędną pomoc oraz, na wniosek uczestniczących państw członkowskich albo z własnej inicjatywy, zapewnić koordynację lub organizację operacji powrotowych, na potrzeby których środki transportu i eskortę przymusowych powrotów zapewnia państwo trzecie będące państwem powrotu (zwanym dalej „zbiorowymi operacjami powrotowymi”). Uczestniczące państwa członkowskie i Agencja zapewniają poszanowanie, w trakcie całej operacji powrotowej, praw podstawowych, zasady *non-refoulement* oraz proporcjonalne stosowanie środków przymusu. W trakcie całej operacji powrotowej, do czasu przyjazdu do państwa trzeciego będącego państwem powrotu, konieczna jest obecność co najmniej jednego przedstawiciela państwa członkowskiego i jednego obserwatora przymusowych powrotów z zasobu ustanowionego na mocy art. 29 lub z krajowego systemu monitorowania należącego do uczestniczącego państwa członkowskiego.
4. Dyrektor wykonawczy przygotowuje niezwłocznie plan powrotowy dla zbiorowych operacji powrotowych. Dyrektor wykonawczy i uczestniczące państwa członkowskie uzgadniają plan określający szczegółowo organizacyjne i proceduralne aspekty zbiorowej operacji powrotowej, przy uwzględnieniu skutków dla praw podstawowych i ryzyka takich operacji. Wszelkie zmiany lub dostosowania tego planu wymagają zgody stron, o których mowa w ust. 3 i w niniejszym ustępie.

5. Plan powrotowy zbiorowych operacji powrotowych jest wiążący dla Agencji i uczestniczących państw członkowskich. Obejmuje on wszelkie kroki niezbędne do realizacji zbiorowej operacji powrotowej.
6. Każdą operację powrotową monitoruje się zgodnie z art. 8 ust. 6 dyrektywy 2008/115/WE. Monitorowanie przymusowych operacji powrotowych jest prowadzone przez obserwatora przymusowych powrotów na podstawie obiektywnych i przejrzystych kryteriów i obejmuje całą operację powrotową od etapu przed opuszczeniem kraju do przekazania osób powracających w państwie trzecim będącym państwem powrotu. Obserwator przymusowych powrotów składa sprawozdanie w sprawie każdej przymusowej operacji powrotowej dyrektorowi wykonawczemu, urzędnikowi ds. praw podstawowych oraz właściwym organom krajowym wszystkich państw członkowskich zaangażowanych w daną operację. W razie potrzeby dyrektor wykonawczy i właściwe organy krajowe podejmują stosowne działania następcze.
7. W razie powzięcia przez Agencję wątpliwości co do przestrzegania praw podstawowych w kontekście operacji powrotowej Agencja powiadamia o nich uczestniczące państwa członkowskie i Komisję.
8. Dyrektor wykonawczy dokonuje oceny rezultatów operacji powrotowych. Co sześć miesięcy przekazuje on zarządowi szczegółowe sprawozdanie z oceny w sprawie wszystkich operacji powrotowych przeprowadzonych w poprzednim półroczu, wraz z uwagami urzędnika ds. praw podstawowych. Dyrektor wykonawczy sporządza całościową analizę porównawczą tych rezultatów, mając na względzie podwyższenie jakości, zwiększenie spójności i skuteczności przyszłych operacji powrotowych. Dyrektor wykonawczy włącza tę analizę do rocznego sprawozdania z działalności Agencji.
9. Agencja finansuje lub współfinansuje operacje powrotowe ze swojego budżetu zgodnie z zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji, nadając priorytet operacjom przeprowadzanym przez więcej niż jedno państwo członkowskie lub operacjom z obszarów hotspotów.

Artykuł 29

Zasób obserwatorów przymusowych powrotów

1. Agencja, po zasięgnięciu opinii urzędnika ds. praw podstawowych, tworzy zasób obserwatorów przymusowych powrotów z właściwych organów, którzy monitorują przymusowe powroty zgodnie z art. 8 ust. 6 dyrektywy 2008/115/WE i którzy zostali przeszkoleni zgodnie z art. 36 niniejszego rozporządzenia.
2. Zarząd, na wniosek dyrektora wykonawczego, określa profil i liczbę obserwatorów przymusowych powrotów udostępnianych do tego zasobu. Ta sama procedura ma zastosowanie w odniesieniu do wszelkich późniejszych zmian dotyczących profilu i łącznych liczb. Państwa członkowskie odpowiadają za udział w zasobie, wyznaczając obserwatorów przymusowych powrotów odpowiadających określonemu profilowi. Do zasobu włączani są obserwatorzy przymusowych powrotów wyspecjalizowani w zajmowaniu się ochroną dzieci.
3. Udziały państw członkowskich w operacjach i interwencjach powrotowych na następny rok w postaci obserwatorów przymusowych powrotów planowane są na podstawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień pomiędzy Agencją i państwami członkowskimi. Zgodnie z tymi porozumieniami państwa członkowskie udostępniają obserwatorów przymusowych powrotów w celu ich rozmieszczenia na wniosek Agencji, chyba że stoją one w obliczu sytuacji wyjątkowej, w znaczny sposób wpływającej na możliwość realizacji zadań krajowych. Wniosek taki należy złożyć co najmniej 21 dni roboczych przed planowanym rozmieszczeniem lub pięć dni roboczych w przypadku szybkiej interwencji powrotowej.
4. Agencja, na wniosek, udostępnia obserwatorów przymusowych powrotów uczestniczącym państwom członkowskim, aby monitorowali – w imieniu tych państw – właściwą realizację operacji powrotowych oraz interwencji powrotowych przez cały czas ich trwania. W przypadku wszelkich operacji powrotowych z udziałem dzieci Agencja udostępnia obserwatorów przymusowych powrotów wyspecjalizowanych w zajmowaniu się ochroną dzieci.
5. Obserwatorzy przymusowych powrotów podlegają środkom dyscyplinarnym swojego rodzimego państwa członkowskiego podczas operacji powrotowych lub interwencji powrotowych.

Artykuł 30

Zasób eskorty przymusowych powrotów

1. Agencja tworzy zasób eskorty przymusowych powrotów z właściwych organów krajowych, którzy realizują operacje powrotowe zgodnie z wymogami określonymi w art. 8 ust. 4 i 5 dyrektywy 2008/115/WE i którzy zostali przeszkoleni zgodnie z art. 36 niniejszego rozporządzenia.
2. Zarząd, na wniosek dyrektora wykonawczego, określa profil i liczbę członków eskorty przymusowych powrotów udostępnianych do tego zasobu. Ta sama procedura ma zastosowanie w odniesieniu do wszelkich późniejszych zmian dotyczących profilu i łącznych liczb. Państwa członkowskie uczestniczą w zasobie, wyznaczając członków eskorty przymusowych powrotów odpowiadających określonemu profilowi. Do zasobu włączani są członkowie eskorty przymusowych powrotów wyspecjalizowani w zajmowaniu się ochroną dzieci.
3. Udziały państw członkowskich w operacjach i interwencjach powrotowych na następny rok w postaci członków eskorty przymusowych powrotów planowane są na podstawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień pomiędzy Agencją i państwami członkowskimi. Zgodnie z tymi porozumieniami państwa członkowskie udostępniają członków eskorty przymusowych powrotów w celu ich rozmieszczenia na wniosek Agencji, chyba że stoją one w obliczu sytuacji wyjątkowej, w znaczny sposób wpływającej na możliwość realizacji zadań krajowych. Wniosek taki należy złożyć co najmniej 21 dni roboczych przed planowanym rozmieszczeniem lub pięć dni roboczych w przypadku szybkiej interwencji powrotowej.
4. Agencja, na wniosek, udostępnia członków eskorty przymusowych powrotów uczestniczącym państwom członkowskim w celu eskortowania – w imieniu tych państw – osób powracających oraz w celu udziału w operacjach i interwencjach powrotowych. W przypadku wszelkich operacji powrotowych z udziałem dzieci Agencja udostępnia członków eskorty przymusowych powrotów wyspecjalizowanych w zajmowaniu się ochroną dzieci.
5. Członkowie eskorty przymusowych powrotów podlegają środkom dyscyplinarnym swojego rodzimego państwa członkowskiego podczas operacji powrotowych lub interwencji powrotowych.

Artykuł 31

Zasób specjalistów ds. powrotów

1. Agencja tworzy zasób specjalistów ds. powrotów z właściwych organów krajowych i spośród pracowników Agencji, którzy mają umiejętności i wiedzę niezbędną do realizacji działań w dziedzinie powrotów i którzy zostali przeszkoleni zgodnie z art. 36. Tych specjalistów udostępnia się w celu realizacji określonych zadań, takich jak identyfikacja szczególnych grup obywateli państw trzecich, uzyskiwanie dokumentów podróży z państw trzecich oraz ułatwianie współpracy konsularnej.
2. Zarząd, na wniosek dyrektora wykonawczego, określa profil i liczbę specjalistów ds. powrotów udostępnianych do tego zasobu. Ta sama procedura ma zastosowanie w odniesieniu do wszelkich późniejszych zmian dotyczących profilu i łącznych liczb. Państwa członkowskie uczestniczą w zasobie, wyznaczając specjalistów odpowiadających określonemu profilowi. Do zasobu włączani są specjaliści ds. powrotów wyspecjalizowani w zajmowaniu się ochroną dzieci.
3. Udziały państw członkowskich w operacjach i interwencjach powrotowych na następny rok w postaci specjalistów ds. powrotów planowane są na podstawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień pomiędzy Agencją i państwami członkowskimi. Zgodnie z tymi porozumieniami państwa członkowskie udostępniają specjalistów ds. powrotów w celu ich rozmieszczenia na wniosek Agencji, chyba że stoją one w obliczu sytuacji wyjątkowej w znaczny sposób wpływającej na możliwość realizacji zadań krajowych. Wniosek taki należy złożyć co najmniej 21 dni roboczych przed planowanym rozmieszczeniem lub pięć dni roboczych w przypadku szybkiej interwencji powrotowej.
4. Agencja, na wniosek, udostępnia specjalistów ds. powrotów państwom członkowskim uczestniczącym w operacjach powrotowych oraz w celu udziału w interwencjach powrotowych. W przypadku wszelkich operacji powrotowych z udziałem dzieci Agencja udostępnia specjalistów ds. powrotów wyspecjalizowanych w zajmowaniu się ochroną dzieci.

5. Specjaliści ds. powrotów podlegają środkom dyscyplinarnym Agencji lub swojego rodzimego państwa członkowskiego podczas operacji powrotowych lub interwencji powrotowych.

Artykuł 32

Europejskie zespoły interwencji powrotowych

1. Z zasobów, o których mowa w art. 29, 30 i 31, Agencja tworzy wyspecjalizowane europejskie zespoły interwencji powrotowych rozmieszczane w czasie interwencji powrotowych.
2. Do europejskich zespołów interwencji powrotowych stosuje się odpowiednio art. 21, 22 i 24.

Artykuł 33

Interwencje powrotowe

1. W sytuacji, kiedy państwo członkowskie stoi w obliczu obciążenia podczas wykonywania zobowiązania do powrotu obywateli państw trzecich, którzy podlegają wydanym przez dane państwo członkowskie decyzjom nakazującym powrót, Agencja, na wniosek tego państwa członkowskiego, zapewnia odpowiednią pomoc techniczną i operacyjną w postaci interwencji powrotowej. Interwencja taka może polegać na rozmieszczeniu europejskich zespołów interwencji powrotowych do przyjmującego państwa członkowskiego oraz na organizacji operacji powrotowych z przyjmującego państwa członkowskiego.
2. W sytuacji, kiedy państwo członkowskie stoi w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań podczas wykonywania zobowiązania do powrotu obywateli państw trzecich, którzy podlegają wydanym przez dane państwo członkowskie decyzjom nakazującym powrót, Agencja, na wniosek tego państwa członkowskiego, zapewnia odpowiednią pomoc techniczną i operacyjną w postaci szybkiej interwencji powrotowej. Agencja może z własnej inicjatywy zaproponować temu państwu członkowskiemu zapewnienie takiej pomocy technicznej i operacyjnej. Szybka interwencja powrotowa może polegać na szybkim rozmieszczeniu europejskich zespołów interwencji powrotowych do przyjmującego państwa członkowskiego oraz organizacji operacji powrotowych z przyjmującego państwa członkowskiego.
3. W związku z interwencją powrotową dyrektor wykonawczy przygotowuje niezwłocznie, w porozumieniu z przyjmującym państwem członkowskim oraz uczestniczącymi państwami członkowskimi, plan operacyjny. Przepisy art. 16 stosuje się odpowiednio.
4. Dyrektor wykonawczy podejmuje decyzję w sprawie planu operacyjnego tak szybko, jak to tylko możliwe, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2, w ciągu pięciu dni roboczych. O decyzji niezwłocznie powiadamia się na piśmie zainteresowane państwa członkowskie i zarząd.
5. Agencja finansuje lub współfinansuje interwencje powrotowe ze swojego budżetu zgodnie z zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.

ROZDZIAŁ III

Przepisy ogólne

Sekcja 1

Zasady ogólne

Artykuł 34

Ochrona praw podstawowych i strategia w zakresie praw podstawowych

1. Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna gwarantuje ochronę praw podstawowych przy realizacji swoich zadań wynikających z niniejszego rozporządzenia, zgodnie z właściwym prawem Unii, w szczególności z Kartą, właściwym prawem międzynarodowym, w tym Konwencją dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r., protokołem do tej konwencji z 1967 r. i zobowiązaniami dotyczącymi dostępu do ochrony międzynarodowej, w szczególności zasadą *non-refoulement*.

W tym celu Agencja opracowuje, rozwija i wdraża strategię w zakresie praw podstawowych, obejmującą mechanizm monitorowania przestrzegania praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji.

2. Przy realizacji swoich zadań Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna zapewnia, aby nikt nie był wysadzony na ląd, zmuszony do wejścia, doprowadzony ani w żaden inny sposób przekazany lub oddany organom danego państwa z naruszeniem zasady *non-refoulement* lub państwa, w którym osoba taka może zostać wydalona lub zawrócona do innego państwa z naruszeniem tej zasady.

3. Przy realizacji swoich zadań Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna uwzględnia szczególne potrzeby dzieci, małoletnich bez opieki, osób niepełnosprawnych, ofiar handlu ludźmi, osób wymagających pomocy medycznej, osób wymagających ochrony międzynarodowej, osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu oraz innych osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

We wszystkich prowadzonych przez siebie działaniach Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna poświęca szczególną uwagę prawom dziecka i zapewnia poszanowanie dobra dziecka.

4. Przy realizacji swoich zadań, w swoich stosunkach z państwami członkowskimi oraz we współpracy z państwami trzecimi, Agencja uwzględnia sprawozdania forum konsultacyjnego, o którym mowa w art. 70 (zwanego dalej „forum konsultacyjnym”), oraz urzędnika ds. praw podstawowych.

Artykuł 35

Kodeksy postępowania

1. Agencja, we współpracy z forum konsultacyjnym, opracowuje i rozwija kodeks postępowania mający zastosowanie do wszystkich operacji kontroli granicznej koordynowanych przez Agencję i do wszystkich osób uczestniczących w działaniach Agencji. Kodeks postępowania określa procedury zmierzające do zapewnienia zasad praworządności oraz poszanowania praw podstawowych, ze szczególnym uwzględnieniem osób wymagających szczególnego traktowania, w tym dzieci, małoletnich bez opieki i innych osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, a także osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.

2. Agencja, we współpracy z forum konsultacyjnym, opracowuje i rozwija kodeks postępowania dotyczący powrotów osób powracających; kodeks ten stosuje się w trakcie wszystkich operacji powrotowych i interwencji powrotowych koordynowanych lub organizowanych przez Agencję. Ten kodeks postępowania określa wspólne, standardowe procedury mające na celu ułatwienie organizacji operacji powrotowych i interwencji powrotowych oraz zapewnienie powrotu w sposób humanitarny i z pełnym poszanowaniem praw podstawowych, w szczególności zasad godności człowieka, zakazu stosowania tortur oraz nieludzkiego lub poniżającego traktowania lub karania, prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego oraz prawa do ochrony danych osobowych i niedyskryminacji.

3. W kodeksie postępowania dotyczącym powrotów szczególną uwagę poświęca się obowiązkowi państw członkowskich w zakresie zapewnienia skutecznego systemu monitorowania powrotów przymusowych, określonego w art. 8 ust. 6 dyrektywy 2008/115/WE, oraz strategii w zakresie praw podstawowych.

Artykuł 36

Szkolenia

1. Agencja, we współpracy z odpowiednimi instytucjami szkoleniowymi państw członkowskich oraz – w stosownych przypadkach – z EASO i Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej, opracowuje wyspecjalizowane instrumenty szkoleniowe, w tym specjalne szkolenia z zakresu ochrony dzieci i innych osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. Zapewnia ona funkcjonariuszom straży granicznych i innym właściwym członkom personelu, którzy są członkami zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, zaawansowane szkolenie odpowiednie do rodzaju wykonywanych przez nich zadań i przyznanych im uprawnień. Eksperti będący pracownikami Agencji prowadzą z tymi funkcjonariuszami straży granicznych regularne ćwiczenia zgodnie z harmonogramem zaawansowanego szkolenia i ćwiczeń, o którym mowa w rocznym programie prac Agencji.

2. Agencja podejmuje niezbędne inicjatywy mające na celu zapewnienie, aby przed rozpoczęciem udziału w działaniach operacyjnych organizowanych przez Agencję wszyscy funkcjonariusze straży granicznej i inni właściwi członkowie personelu z państw członkowskich, uczestniczący w zespołach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a także personel Agencji odbyli szkolenie w zakresie właściwego prawa Unii i prawa międzynarodowego, w tym praw podstawowych, dostępu do ochrony międzynarodowej oraz – w stosownych przypadkach – działań poszukiwawczych i ratowniczych.
3. Agencja finansuje w całości szkolenie dla funkcjonariuszy straży granicznej należących do rezerwy szybkiego reagowania, o której mowa w art. 20 ust. 5, gdy szkolenie to jest wymagane do celów ich udziału w rezerwie.
4. Agencja podejmuje niezbędne inicjatywy w celu zapewnienia szkoleń dla członków personelu realizującego zadania w dziedzinie powrotów, którzy należą do zasobów określonych w art. 29, 30 i 31. Agencja zapewnia, aby przed rozpoczęciem udziału w działaniach operacyjnych organizowanych przez Agencję jej personel oraz wszelki personel uczestniczący w operacjach powrotowych i interwencjach powrotowych odbył szkolenie w zakresie właściwego prawa Unii i prawa międzynarodowego, w tym praw podstawowych i dostępu do ochrony międzynarodowej.
5. Agencja ustanawia i rozwija wspólne podstawowe programy szkoleń funkcjonariuszy straży granicznych oraz zapewnia szkolenie na poziomie europejskim dla instruktorów funkcjonariuszy krajowych straży granicznych państw członkowskich, w tym również w zakresie praw podstawowych, dostępu do ochrony międzynarodowej i właściwego prawa morskiego. Celem wspólnych podstawowych programów szkoleń jest promowanie najwyższych standardów i najlepszych praktyk we wdrażaniu prawa z zakresu zarządzania granicami Unii. Agencja opracowuje wspólne podstawowe programy szkoleń po zasięgnięciu opinii forum konsultacyjnego i urzędnika ds. praw podstawowych. Państwa członkowskie uwzględniają wspólne podstawowe programy szkoleń w szkoleniach, które zapewniają swoim funkcjonariuszom straży granicznej i personelowi realizującemu zadania w dziedzinie powrotów.
6. Agencja oferuje również dodatkowe szkolenia i seminaria na tematy związane z kontrolą granic zewnętrznych oraz powrotami obywateli państw trzecich dla funkcjonariuszy właściwych służb krajowych państw członkowskich, a w stosownych przypadkach także odpowiednich państw trzecich.
7. Agencja może we współpracy z państwami członkowskimi i państwami trzecimi organizować działania szkoleniowe na ich terytoriach.
8. Agencja ustanawia program wymiany umożliwiający funkcjonariuszom straży granicznych uczestniczącym w zespołach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz członkom personelu uczestniczącym w europejskich zespołach interwencji powrotowych zdobycie wiedzy i szczególnych umiejętności poprzez wykorzystanie doświadczeń zdobytych za granicą oraz dobrych praktyk stosowanych podczas współpracy z funkcjonariuszami straży granicznych i personelem realizującym zadania w dziedzinie powrotów w państwach członkowskich innych niż ich własne.

Artykuł 37

Badania i innowacje

1. Agencja aktywnie monitoruje działalność badawczą i innowacyjną mającą znaczenie dla europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, obejmującą stosowanie zaawansowanych technologii nadzoru, oraz w niej uczestniczy. Agencja przekazuje rezultaty tych badań Parlamentowi Europejskiemu, państwom członkowskim i Komisji zgodnie z art. 50. Agencja może w razie potrzeby wykorzystywać te rezultaty we wspólnych operacjach, szybkich interwencjach na granicy, operacjach powrotowych i interwencjach powrotowych.
2. Agencja wspiera państwa członkowskie i Komisję przy wskazywaniu najważniejszych zagadnień badawczych. Agencja wspiera państwa członkowskie i Komisję w procesie opracowywania i realizacji właściwych programów ramowych Unii w zakresie działalności badawczej i innowacyjnej.
3. Agencja realizuje elementy ramowego programu badań i innowacji odnoszące się do bezpieczeństwa granic. W tym celu Agencja, o ile Komisja upoważniła do tego Agencję w akcie przekazania uprawnień, wykonuje następujące zadania:
 - a) zarządzanie niektórymi etapami realizacji programu i niektórymi etapami w cyklu życia konkretnych projektów na podstawie właściwych programów prac przyjętych przez Komisję;

- b) przyjmowanie wykonawczych aktów budżetowych w zakresie dochodów i wydatków oraz przeprowadzanie wszystkich operacji niezbędnych do zarządzania programem;
 - c) zapewnianie wsparcia w realizacji programu.
4. Agencja może planować i realizować projekty pilotażowe odnoszące się do zagadnień objętych niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 38

Nabywanie, najem lub dzierżawa wyposażenia technicznego

1. Agencja może nabywać, samodzielnie albo na zasadzie współwłasności z państwem członkowskim, lub brać w najem lub dzierżawę wyposażenie techniczne rozmieszczane w czasie wspólnych operacji, projektów pilotażowych, szybkich interwencji na granicy, operacji powrotowych, interwencji powrotowych, rozmieszczenia zespołów wspierających zarządzanie migracjami lub projektów pomocy technicznej zgodnie z zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.
2. Agencja może nabywać wyposażenie techniczne na podstawie decyzji dyrektora wykonawczego po zasięgnięciu opinii zarządu. Każdą decyzję o nabyciu lub wzięciu w najem lub dzierżawę wyposażenia, która pociąga za sobą znaczące koszty dla Agencji, poprzedza dogłębna analiza potrzeb oraz kosztów i korzyści. Wszelkie takie wydatki przewiduje się w budżecie Agencji przyjętym przez zarząd.
3. W przypadku gdy Agencja nabywa lub bierze w najem lub dzierżawę istotne wyposażenie techniczne, zastosowanie mają następujące warunki:
 - a) w przypadku nabycia przez Agencję, samodzielnie albo na zasadzie współwłasności, Agencja uzgadnia z jednym państwem członkowskim, że zapewni ono rejestrację wyposażenia zgodnie z ustawodawstwem mającym zastosowanie w tym państwie członkowskim;
 - b) w przypadku najmu lub dzierżawy wyposażenie zostaje zarejestrowane w państwie członkowskim.
4. Na podstawie wzoru porozumienia sporządzonego przez Agencję i zatwierdzonego przez zarząd państwo członkowskie rejestracji oraz Agencja uzgadniają warunki zapewniające interoperacyjność wyposażenia oraz regulujące zasady korzystania z niego, w tym szczegółowe zasady regulujące jego szybkie rozmieszczenie w czasie szybkich interwencji na granicy. W przypadku mienia będącego przedmiotem współwłasności, warunki te określają również okresy, w których mienie to pozostaje do pełnej dyspozycji Agencji. Wyposażenie techniczne stanowiące wyłączną własność Agencji jest udostępniane Agencji na jej wniosek, a państwo członkowskie rejestracji nie może powoływać się na sytuację wyjątkową, o której mowa w art. 39 ust. 8.
5. Państwo członkowskie rejestracji lub dostawca wyposażenia technicznego zapewniają niezbędnych ekspertów oraz pracowników technicznych do obsługi wyposażenia technicznego w sposób zgodny z prawem i bezpieczny.

Artykuł 39

Rezerwa wyposażenia technicznego

1. Na potrzeby swoich działań operacyjnych Agencja tworzy i prowadzi scentralizowane rejestry wyposażenia należącego do rezerwy wyposażenia technicznego obejmującej wyposażenie będące własnością państw członkowskich albo Agencji oraz wyposażenie, którego współwłaścicielami są państwa członkowskie i Agencja.
2. Wyposażenie będące wyłączną własnością Agencji jest w każdym momencie w pełni dostępne do jego rozmieszczenia zgodnie z art. 38 ust. 4.
3. Wyposażenie będące współwłasnością Agencji w ponad 50 % jest również dostępne do jego rozmieszczenia zgodnie z porozumieniem między państwem członkowskim i Agencją, o którym mowa w art. 38 ust. 4.

4. Agencja zapewnia zgodność i interoperacyjność wyposażenia zamieszczonego w wykazie rezerwy wyposażenia technicznego.

W tym celu Agencja określa, w stosownych przypadkach, standardy techniczne, jakie muszą zostać spełnione, aby wyposażenie mogło zostać rozmieszczone na potrzeby jej działań. Wyposażenie, które ma zostać nabyte przez Agencję, samodzielnie lub na zasadzie współwłasności, oraz wyposażenie będące własnością państw członkowskich, zamieszczone w wykazie rezerwy wyposażenia technicznego, musi odpowiadać tym standardom.

5. Dyrektor wykonawczy określa minimalną liczbę elementów wyposażenia technicznego niezbędnego do zaspokojenia potrzeb Agencji, w szczególności w zakresie realizacji wspólnych operacji, rozmieszczenia zespołów wspierających zarządzanie migracjami, szybkich interwencji na granicy, operacji powrotowych i interwencji powrotowych, zgodnie z programem prac Agencji w danym roku.

Jeżeli minimalna liczba elementów wyposażenia technicznego jest niewystarczająca do wykonania planu operacyjnego uzgodnionego na potrzeby takich działań, Agencja zmienia tę liczbę na podstawie uzasadnionych potrzeb oraz porozumienia z państwami członkowskimi.

6. Rezerwa wyposażenia technicznego zawiera minimalną liczbę elementów wyposażenia technicznego danego typu, uznana za niezbędną na potrzeby Agencji. Wyposażenie zamieszczone w wykazie rezerwy wyposażenia technicznego rozmieszcza się w czasie wspólnych operacji, rozmieszczenia zespołów wspierających zarządzanie migracjami, projektów pilotażowych, szybkich interwencji na granicy, operacji powrotowych lub interwencji powrotowych.

7. Rezerwa wyposażenia technicznego obejmuje rezerwę wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania, zawierającą ograniczoną liczbę elementów wyposażenia potrzebnego na ewentualne szybkie interwencje na granicy. Udziały państw członkowskich w rezerwie wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania planowane są zgodnie z corocznymi dwustronnymi negocjacjami i porozumieniami, o których mowa w ust. 8. W odniesieniu do wyposażenia zamieszczonego w wykazie elementów należących do tej rezerwy państwa członkowskie nie mogą powoływać się na sytuację wyjątkową, o której mowa w ust. 8.

Wyposażenie zamieszczone w tym wykazie wysyła się do miejsca jego rozmieszczenia najszybciej jak to możliwe, a w żadnym razie nie później niż 10 dni po dniu, w którym uzgodniono plan operacyjny.

Udział Agencji w tej rezerwie stanowi wyposażenie, którym dysponuje ona zgodnie z art. 38 ust. 1.

8. Państwa członkowskie uczestniczą w rezerwie wyposażenia technicznego. Udziały państw członkowskich w rezerwie wyposażenia technicznego i jego rozmieszczanie na potrzeby konkretnych operacji planowane są na podstawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień pomiędzy Agencją i państwami członkowskimi. Państwa członkowskie udostępniają swoje wyposażenie techniczne na potrzeby jego rozmieszczenia na wniosek Agencji, zgodnie z tymi porozumieniami i w zakresie, w jakim to wyposażenie stanowi część minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego przewidzianej na dany rok, chyba że stoją one w obliczu sytuacji wyjątkowej, w znacznym sposób wpływającej na możliwość realizacji zadań krajowych. Jeżeli państwo członkowskie powołuje się na sytuację wyjątkową, podaje Agencji na piśmie w sposób wyczerpujący przyczyny i informacje na temat tej sytuacji, a ich treść zawarta jest w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 13. Agencja przedkłada wniosek co najmniej 45 dni przed planowanym rozmieszczeniem istotnego wyposażenia technicznego lub 30 dni przed planowanym rozmieszczeniem innego wyposażenia. Udziały w rezerwie wyposażenia technicznego są poddawane corocznemu przeglądowi.

9. Na wniosek dyrektora wykonawczego zarząd podejmuje co roku decyzję w sprawie zasad dotyczących wyposażenia technicznego, w tym również wymaganych minimalnych liczb elementów wyposażenia technicznego danego typu ogółem, warunków jego rozmieszczenia oraz zwrotu kosztów, a także ograniczonej liczby elementów wyposażenia technicznego przeznaczonego do rezerwy wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania. Do celów budżetowych Zarząd podejmuje taką decyzję do dnia 30 czerwca każdego roku.

10. W razie prowadzenia szybkiej interwencji na granicy stosuje się odpowiednio art. 17 ust. 11.

11. W przypadku gdy po ustaleniu minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego zaistnieje nieoczekiwana potrzeba wykorzystania wyposażenia technicznego na potrzeby wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy, a potrzeby takiej nie można zaspokoić z rezerwy wyposażenia technicznego lub rezerwy wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania, państwa członkowskie na wniosek Agencji, w miarę możliwości, udostępniają w trybie doraźnym wyposażenie techniczne na potrzeby jego rozmieszczenia przez Agencję.

12. Dyrektor wykonawczy regularnie informuje zarząd o składzie i przypadkach rozmieszczenia wyposażenia należącego do rezerwy wyposażenia technicznego. W przypadku gdy minimalna liczba elementów wyposażenia technicznego wymagana na potrzeby rezerwy nie zostanie osiągnięta, dyrektor wykonawczy niezwłocznie informuje o tym zarząd. Zarząd w trybie pilnym podejmuje decyzję o ustaleniu priorytetów w zakresie rozmieszczenia wyposażenia technicznego i podejmuje niezbędne działania w celu uzupełnienia stwierdzonych niedoborów. Zarząd informuje Komisję o stwierdzonych niedoborach i podjętych przez siebie działaniach. Komisja informuje o tym następnie Parlament Europejski i Radę przedstawiając własną ocenę sytuacji.

13. Agencja corocznie przedstawia Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie dotyczące liczby elementów wyposażenia technicznego, które każde państwo członkowskie przeznaczyło na potrzeby rezerwy wyposażenia technicznego zgodnie z niniejszym artykułem. W sprawozdaniu tym wymienia się państwa członkowskie, które w poprzednim roku powołały się na sytuację wyjątkową, o której mowa w ust. 8, wraz z podaniem przyczyn i informacji przekazanych przez takie państwa członkowskie.

14. Państwa członkowskie rejestrują w rezerwie wyposażenia technicznego wszystkie środki transportu i wyposażenie operacyjne zakupione w ramach Działań Szczegółowych Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 515/2014 ⁽¹⁾ lub, w stosownych przypadkach, z innych dedykowanych środków finansowych Unii udostępnionych państwom członkowskim w celu zwiększenia zdolności operacyjnej Agencji. To wyposażenie techniczne stanowi część minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego w danym roku.

Państwa członkowskie udostępniają Agencji, na jej wniosek, to wyposażenie techniczne na potrzeby jego rozmieszczenia. W przypadku operacji, o których mowa w art. 17 lub 19 niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie nie mogą powoływać się na sytuację wyjątkową, o której mowa w ust. 8 niniejszego artykułu.

15. Agencja zarządza rejestrami rezerwy wyposażenia technicznego w następujący sposób:

- a) podział ze względu na typ wyposażenia i rodzaj operacji;
- b) podział ze względu na właściciela (państwo członkowskie, Agencja, inni);
- c) liczba elementów wymaganego wyposażenia ogółem;
- d) wymogi w zakresie personelu do obsługi, jeżeli ma to zastosowanie;
- e) inne informacje, takie jak szczegóły rejestracji, wymogi w zakresie transportu i konserwacji, mające zastosowanie krajowe systemy eksportu, instrukcje techniczne lub inne informacje istotne z punktu widzenia właściwego użytkowania wyposażenia.

16. Agencja finansuje w całości rozmieszczanie wyposażenia technicznego, które stanowi część minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego dostarczanego przez dane państwo członkowskie w danym roku. Rozmieszczanie wyposażenia technicznego, które nie jest częścią minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego, jest współfinansowane przez Agencję maksymalnie do wysokości 100 % wydatków kwalifikowalnych, przy uwzględnieniu szczególnych okoliczności w państwach członkowskich rozmieszczających takie wyposażenie techniczne.

Artykuł 40

Zadania i uprawnienia członków zespołów

1. Członkowie zespołów mogą wykonywać wszelkie zadania i korzystać z wszelkich uprawnień w zakresie kontroli granicznej i powrotów, a także mogą wykonywać wszelkie zadania i korzystać z wszelkich uprawnień koniecznych do realizacji celów rozporządzenia (UE) 2016/399 i dyrektywy 2008/115/WE.
2. Podczas wykonywania swoich zadań i korzystania ze swoich uprawnień członkowie zespołów przestrzegają prawa Unii, prawa międzynarodowego i praw podstawowych oraz prawa krajowego przyjmującego państwa członkowskiego.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 515/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające, w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, instrument na rzecz wsparcia finansowego w zakresie granic zewnętrznych i wiz oraz uchylające decyzję nr 574/2007/WE (Dz.U. L 150 z 20.5.2014, s. 143).

3. Członkowie zespołów mogą wykonywać zadania i korzystać z uprawnień jedynie na polecenie i – co do zasady – w obecności funkcjonariuszy straży granicznej lub personelu realizującego zadania w dziedzinie powrotów z przyjmującego państwa członkowskiego. Przyjmujące państwo członkowskie może upoważnić członków zespołów do działania w jego imieniu.
4. Podczas wykonywania zadań i korzystania z uprawnień członkowie zespołów noszą, w stosownych przypadkach, własne umundurowanie. Ponadto noszą oni na swoich mundurach widoczny identyfikator oraz niebieską opaskę z insygniami Unii i Agencji, świadczące o ich udziale we wspólnej operacji, rozmieszczeniu zespołu wspierającego zarządzanie migracjami, projekcie pilotażowym, szybkiej interwencji na granicy, operacji powrotowej lub interwencji powrotowej. Aby umożliwić organom krajowym przyjmującego państwa członkowskiego stwierdzenie tożsamości członków zespołów, noszą oni przez cały czas dokument akredytacyjny, który okazują na żądanie.
5. Podczas wykonywania zadań i korzystania z uprawnień członkowie zespołów mogą nosić broń służbową, amunicję i wyposażenie w zakresie, w jakim są do tego upoważnieni na mocy przepisów krajowych rodzimego państwa członkowskiego. Przyjmujące państwo członkowskie może jednak zakazać noszenia pewnych rodzajów broni służbowej, amunicji i wyposażenia, pod warunkiem że na mocy jego ustawodawstwa taki sam zakaz stosuje się do jego własnych funkcjonariuszy straży granicznej lub personelu realizującego zadania w dziedzinie powrotów. Przed rozmieszczeniem członków zespołów przyjmujące państwo członkowskie informuje Agencję o dopuszczalnych rodzajach broni służbowej, amunicji i wyposażenia oraz warunkach ich użycia. Agencja udostępnia te informacje państwom członkowskim.
6. Podczas wykonywania zadań i korzystania z uprawnień członkowie zespołów są uprawnieni do użycia siły, w tym użycia broni służbowej, amunicji i wyposażenia, za zgodą rodzimego państwa członkowskiego i przyjmującego państwa członkowskiego, w obecności funkcjonariuszy straży granicznej przyjmującego państwa członkowskiego i zgodnie z prawem krajowym przyjmującego państwa członkowskiego. Przyjmujące państwo członkowskie może, za zgodą rodzimego państwa członkowskiego, upoważnić członków zespołów do użycia siły bez obecności funkcjonariuszy straży granicznej przyjmującego państwa członkowskiego.
7. Broń służbową, amunicję i wyposażenie mogą zostać użyte w uzasadnionej obronie własnej oraz w uzasadnionej obronie członków zespołów lub innych osób, zgodnie z prawem krajowym przyjmującego państwa członkowskiego.
8. Na potrzeby niniejszego rozporządzenia przyjmujące państwo członkowskie upoważnia członków zespołów do korzystania z europejskich baz danych, z których korzystanie jest niezbędne do realizacji celów operacyjnych określonych w planie operacyjnym w odniesieniu do odprawy granicznej, ochrony granicy i powrotów. Przyjmujące państwo członkowskie może również upoważnić ich do korzystania, w razie potrzeby, ze swoich krajowych baz danych do tych samych celów. Państwa członkowskie zapewniają skuteczny i efektywny dostęp do takich baz danych. Członkowie zespołów korzystają wyłącznie z tych danych, które są niezbędne do wykonywania ich zadań i korzystania przez nich z uprawnień. Przed rozmieszczeniem członków zespołów przyjmujące państwo członkowskie informuje Agencję o tym, jakie krajowe i europejskie bazy danych mogą zostać wykorzystane. Agencja udostępnia te informacje wszystkim państwom członkowskim biorącym udział w rozmieszczeniu członków zespołów.

Korzystanie z baz danych odbywa się zgodnie z przepisami prawa Unii w zakresie ochrony danych oraz prawa krajowego przyjmującego państwa członkowskiego w zakresie ochrony danych.

9. Decyzje o odmowie wjazdu zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2016/399 podejmują wyłącznie funkcjonariusze straży granicznej przyjmującego państwa członkowskiego lub członkowie zespołów upoważnieni przez przyjmujące państwo członkowskie do działania w jego imieniu.

Artykuł 41

Dokument akredytacyjny

1. Agencja, we współpracy z przyjmującym państwem członkowskim, wydaje członkom zespołów dokument w języku urzędowym przyjmującego państwa członkowskiego i innym języku urzędowym instytucji Unii, który umożliwia stwierdzenie ich tożsamości oraz stanowi dowód na to, że jego posiadacz jest uprawniony do wykonywania zadań i korzystania z uprawnień, o których mowa w art. 40. Dokument ten zawiera następujące informacje dotyczące każdego członka zespołów:

- a) imię, nazwisko i obywatelstwo;
- b) stopień służbowy lub nazwę stanowiska;

- c) aktualne zdjęcie w formacie cyfrowym; oraz
- d) zadania, do realizacji których jest upoważniony w czasie rozmieszczenia.

2. Dokument jest zwracany Agencji po zakończeniu wspólnej operacji, rozmieszczenia zespołu wspierającego zarządzania migracjami, projektu pilotażowego, szybkiej interwencji na granicy, operacji powrotowej lub interwencji powrotowej.

Artykuł 42

Odpowiedzialność cywilna

1. W przypadku gdy członkowie zespołów działają w przyjmującym państwie członkowskim, ponosi ono zgodnie ze swoim prawem krajowym odpowiedzialność za wszelkie szkody wyrządzone przez nich podczas operacji.
2. W przypadku gdy tego rodzaju szkoda została wyrządzona rażącym niedbalstwem lub z winy umyślnej, przyjmujące państwo członkowskie może zwrócić się do rodzimego państwa członkowskiego w celu uzyskania od niego zwrotu wszelkich kwot wypłaconych ofiarom lub osobom uprawnionym w ich imieniu.
3. Z zastrzeżeniem wykonywania swoich praw względem osób trzecich, każde państwo członkowskie odstępuje od wszelkich roszczeń wobec przyjmującego państwa członkowskiego lub jakiegokolwiek innego państwa członkowskiego z tytułu poniesionych szkód, z wyjątkiem przypadków rażącego niedbalstwa lub winy umyślnej.
4. Wszelkie spory pomiędzy państwami członkowskimi dotyczące stosowania ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, które nie mogą być rozwiązane w drodze negocjacji, są przez nie przedkładane Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z art. 273 TFUE.
5. Z zastrzeżeniem wykonywania swoich praw względem osób trzecich, Agencja pokrywa koszty związane ze szkodami dotyczącymi wyposażenia Agencji poniesionymi w czasie jego rozmieszczenia, z wyjątkiem przypadków rażącego niedbalstwa lub winy umyślnej.

Artykuł 43

Odpowiedzialność karna

W czasie wspólnej operacji, projektu pilotażowego, rozmieszczenia zespołu wspierającego zarządzanie migracjami, szybkiej interwencji na granicy, operacji powrotowej lub interwencji powrotowej członków zespołów traktuje się tak samo jak funkcjonariuszy przyjmującego państwa członkowskiego w odniesieniu do wszelkich ewentualnych czynów zabronionych popełnionych przeciwko nim lub przez nich.

Sekcja 2

Wymiana informacji i ochrona danych

Artykuł 44

Systemy wymiany informacji

1. Agencja może podjąć wszelkie niezbędne środki w celu ułatwienia wymiany informacji istotnych dla jej zadań z Komisją i państwami członkowskimi oraz, w stosownych przypadkach, z właściwymi agencjami Unii. Opracowuje i stosuje ona system informacyjny umożliwiający wymianę informacji niejawnych z tymi podmiotami oraz wymianę danych osobowych, o których mowa w art. 45, 47, 48 i 49 niniejszego rozporządzenia, zgodnie z decyzją Rady 2013/488/UE ⁽¹⁾ oraz decyzją Komisji (UE, Euratom) 2015/444 ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2013/488/UE z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 274 z 15.10.2013, s. 1).

⁽²⁾ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53).

2. Agencja może podjąć wszelkie niezbędne środki w celu ułatwienia wymiany informacji istotnych dla jej zadań z Irlandią i Zjednoczonym Królestwem, jeżeli dotyczą one działań, w których te państwa uczestniczą zgodnie z art. 51 i art. 62 ust. 5.

Artykuł 45

Ochrona danych

1. Agencja stosuje rozporządzenie (WE) nr 45/2001 podczas przetwarzania danych osobowych.
2. Zarząd ustanawia środki mające na celu umożliwienie stosowania przez Agencję rozporządzenia (WE) nr 45/2001, w tym również środki dotyczące inspektora ochrony danych Agencji. Środki te ustanawia się po konsultacji z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych.
3. Z zastrzeżeniem art. 47, 48 i 49 Agencja może przetwarzać dane osobowe w celach administracyjnych.
4. Z zastrzeżeniem art. 48, zakazuje się przekazywania danych osobowych przetwarzanych przez Agencję oraz dalszego przekazywania przez państwa członkowskie do organów państw trzecich lub osób trzecich, w tym organizacji międzynarodowych, danych osobowych przetwarzanych w ramach niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 46

Cele przetwarzania danych osobowych

1. Agencja może przetwarzać dane osobowe jedynie do poniższych celów:
 - a) realizacja zadań polegających na organizacji i koordynacji wspólnych operacji, projektów pilotażowych, szybkich interwencji na granicy oraz w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami, zgodnie z art. 47;
 - b) realizacja zadań polegających na organizacji i koordynacji operacji powrotowych i interwencji powrotowych, zgodnie z art. 48;
 - c) ułatwianie wymiany informacji z państwami członkowskimi, EASO, Europolem lub Eurojustem, zgodnie z art. 47;
 - d) analiza ryzyka przeprowadzana przez Agencję, zgodnie z art. 11;
 - e) identyfikacja i śledzenie statków w ramach EUROSUR-u, zgodnie z art. 49.
 - f) zadania administracyjne.
2. Przetwarzanie danych osobowych, o którym mowa w ust. 1, odbywa się zgodnie z zasadą proporcjonalności i jest ściśle ograniczone do tych danych osobowych, które są niezbędne do celów, o których mowa w ust. 1.
3. Państwo członkowskie lub inna agencja Unii przekazująca dane osobowe Agencji określa cel lub cele ich przetwarzania, o których mowa w ust. 1. Agencja może przetwarzać takie dane osobowe w innym celu, który również wchodzi w zakres ust. 1, wyłącznie po uzyskaniu zgody podmiotu przekazującego dane.
4. Państwa członkowskie i inne agencje Unii mogą w chwili przekazywania danych osobowych wskazać wszelkie ograniczenia dostępu do tych danych lub korzystania z nich, ogólne lub szczegółowe, w tym w zakresie przekazywania, usuwania lub niszczenia. Jeżeli konieczność wprowadzenia takich ograniczeń pojawia się po przekazaniu danych osobowych, odpowiednio informują one o tym Agencję. Agencja przestrzega tych ograniczeń.

Artykuł 47

Przetwarzanie danych osobowych zgromadzonych w czasie wspólnych operacji, projektów pilotażowych i szybkich interwencji na granicy oraz przez zespoły wspierające zarządzanie migracjami

1. Agencja przetwarza wyłącznie następujące kategorie danych osobowych zgromadzonych i przekazanych jej przez państwa członkowskie lub jej pracowników w ramach wspólnych operacji, projektów pilotażowych i szybkich interwencji na granicy, oraz przez zespoły wspierające zarządzanie migracjami:

- a) dane osobowe dotyczące osób podejrzanych przez właściwe organy państw członkowskich, w oparciu o uzasadnione przesłanki, o udział w przestępczości transgranicznej, takiej jak przemyt migrantów, handel ludźmi lub terroryzm;
- b) dane osobowe osób przekraczających granice zewnętrzne w sposób niedozwolony, których dane gromadzone są przez zespoły Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym w trakcie ich działań w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami;
- c) numery rejestracyjne, numery identyfikacyjne pojazdów, numery telefonów lub numery identyfikacyjne statków, powiązane z osobami, o których mowa w lit. a) i b), oraz niezbędne do badania i analizowania szlaków i metod wykorzystywanych do nielegalnej imigracji i przestępczości transgranicznej.

2. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, mogą być przetwarzane przez Agencję w następujących przypadkach:

- a) jeżeli konieczne jest przekazanie do EASO, Europolu lub Eurojustu do wykorzystania zgodnie z przyznanymi im mandatami oraz zgodnie z art. 52;
- b) jeżeli konieczne jest przekazanie do organów właściwych państw członkowskich, odpowiedzialnych za kontrolę graniczną, migrację, azyl lub do organów ścigania w celu wykorzystania zgodnie z prawem krajowym oraz unijnymi i krajowymi zasadami ochrony danych;
- c) o ile jest to konieczne w celu przygotowania analiz ryzyka.

Dane osobowe osób, o których mowa w ust. 1 lit. b), przekazuje się organom ścigania tylko w szczególnych przypadkach oraz jeżeli są bezwzględnie niezbędne do celów zapobiegania, wykrywania, prowadzenia postępowań przygotowawczych lub ścigania poważnych przestępstw.

3. Dane osobowe są usuwane natychmiast po ich przekazaniu do EASO, Europolu lub Eurojustu lub do właściwych organów państw członkowskich, bądź po ich wykorzystaniu do przygotowania analiz ryzyka. Okres ich przechowywania nie może w żadnym razie przekroczyć 90 dni od daty zgromadzenia tych danych. Dane umieszczone w wynikach analiz ryzyka są zanonimizowane.

Artykuł 48

Przetwarzanie danych osobowych w związku z operacjami powrotowymi i interwencjami powrotowymi

1. Podczas wykonywania swoich zadań polegających na organizacji i koordynacji operacji powrotowych i prowadzeniu interwencji powrotowych Agencja może przetwarzać dane osobowe osób powracających.

2. Dane osobowe przetwarzane przez Agencję są bezwzględnie ograniczone do tych danych osobowych, które są wymagane do celów operacji powrotowych lub interwencji powrotowych.

3. Dane osobowe są usuwane natychmiast po osiągnięciu celu, dla którego zostały zgromadzone, nie później jednak niż 30 dni po zakończeniu operacji powrotowej lub interwencji powrotowej.

4. W przypadku gdy dane osobowe osób powracających nie zostały przekazane przewoźnikowi przez państwo członkowskie, Agencja może przekazać takie dane.

*Artykuł 49***Przetwarzanie danych osobowych w ramach EUROSUR-u**

Agencja może przetwarzać dane osobowe zgodnie z art. 13 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1052/2013.

*Artykuł 50***Przepisy bezpieczeństwa w zakresie ochrony informacji niejawnych i szczególnie chronionych informacji jawnych**

1. Agencja stosuje przepisy Komisji dotyczące bezpieczeństwa określone w decyzji (UE, Euratom) 2015/444. Przepisy te mają zastosowanie między innymi do wymiany, przetwarzania i przechowywania informacji niejawnych.
2. Agencja stosuje przepisy bezpieczeństwa dotyczące przetwarzania szczególnie chronionych informacji jawnych określone w decyzji (UE, Euratom) 2015/444 i wprowadzone w życie przez Komisję. Zarząd ustanawia środki mające na celu umożliwienie stosowania tych przepisów bezpieczeństwa.
3. Oznaczenie klauzulą niejawności nie wyklucza możliwości udostępniania informacji Parlamentowi Europejskiemu. Przekazywanie informacji i dokumentów, a także postępowanie z informacjami i dokumentami przekazanymi Parlamentowi Europejskiemu zgodnie z niniejszym rozporządzeniem odbywa się zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie w stosunkach pomiędzy Parlamentem Europejskim a Komisją w zakresie przekazywania informacji niejawnych i postępowania z nimi.

*Sekcja 3***Współpraca ze strony Agencji***Artykuł 51***Współpraca z Irlandią i Zjednoczonym Królestwem**

1. Agencja ułatwia współpracę operacyjną państw członkowskich z Irlandią i Zjednoczonym Królestwem w ramach szczególnych działań.
2. Pomoc zapewniana przez Agencję zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. l), n) i o) obejmuje organizowanie operacji powrotowych państw członkowskich, w których Irlandia albo Zjednoczone Królestwo, lub obydwaj te państwa, również uczestniczą.
3. Stosowanie niniejszego rozporządzenia do granic Gibraltaru jest zawieszane do dnia osiągnięcia porozumienia w sprawie zakresu środków dotyczących przekraczania przez osoby granic zewnętrznych.

*Artykuł 52***Współpraca z instytucjami, organami, urzędami i agencjami Unii oraz organizacjami międzynarodowymi**

1. Agencja współpracuje z Komisją, innymi instytucjami Unii, Europejską Służbą Działań Zewnętrznych, EASO, Europol, Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Eurojustem, Centrum Satelitarnym Unii Europejskiej, Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego oraz Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa, a także innymi organami, urzędami i agencjami Unii w sprawach objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, w szczególności w celu lepszego podejmowania wyzwań związanych z migracją i zapobiegania oraz wykrywania przestępczości transgranicznej, takiej jak przemyt migrantów, handel ludźmi i terroryzm.

W tym celu Agencja może współpracować z organizacjami międzynarodowymi właściwymi w sprawach objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się w ramach porozumień roboczych zawartych z podmiotami, o których mowa w ust. 1. Takie porozumienia wymagają uzyskania wcześniejszego zatwierdzenia przez Komisję. W każdym przypadku Agencja informuje Parlament Europejski o wszelkich takich porozumieniach.

3. Agencja współpracuje z Komisją, a w stosownych przypadkach z państwami członkowskimi, w zakresie działań prowadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Mimo że kwestie celne pozostają poza zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, Agencja podejmuje również współpracę w zakresie działań dotyczących obszaru celnego, w tym zarządzania ryzykiem, w przypadku gdy te dwa rodzaje działań mogą wzajemnie się wspomagać. Współpraca taka jest prowadzona z zastrzeżeniem kompetencji Komisji i państw członkowskich.

4. Instytucje, organy, urzędy i agencje Unii oraz organizacje międzynarodowe, o których mowa w ust. 1, wykorzystują informacje uzyskane od Agencji jedynie w ramach swoich kompetencji i z poszanowaniem praw podstawowych, w tym wymogów ochrony danych. Dalsze przekazywanie lub przekazywanie w inny sposób danych osobowych przetwarzanych przez Agencję innym instytucjom, organom, urządům lub agencjom Unii odbywa się na podstawie specjalnych porozumień roboczych dotyczących wymiany danych osobowych oraz z zastrzeżeniem wcześniejszego zatwierdzenia przez Europejskiego Inspektora Ochrony Danych. Każdy przypadek przekazywania danych osobowych przez Agencję musi być zgodny z przepisami o ochronie danych określonymi w art. 45–49. W odniesieniu do postępowania z informacjami niejawnymi, zamieszcza się w takich porozumieniach postanowienia stanowiące, że dana instytucja, organ, urząd albo agencja Unii, albo organizacja międzynarodowa stosuje zasady i standardy bezpieczeństwa równoważne do stosowanych przez Agencję.

5. Agencja może, za zgodą zainteresowanych państw członkowskich, zaprosić obserwatorów z instytucji, organów, urzędów i agencji Unii lub organizacji międzynarodowych do uczestnictwa w swoich działaniach, w szczególności we wspólnych operacjach i projektach pilotażowych, analizie ryzyka i szkoleniach, w zakresie, w jakim ich obecność jest zgodna z celami tych działań, może przyczynić się do poprawy współpracy i wymiany najlepszych praktyk i nie ma wpływu na ogólne bezpieczeństwo i poziom ochrony tych działań. Udział tych obserwatorów w analizie ryzyka i szkoleniach może mieć miejsce wyłącznie za zgodą zainteresowanych państw członkowskich. W odniesieniu do wspólnych operacji i projektów pilotażowych udział obserwatorów wymaga zgody przyjmującego państwa członkowskiego. Szczegółowe zasady uczestnictwa obserwatorów włącza się do planu operacyjnego. Agencja zapewnia takim obserwatorom odpowiednie szkolenia przed rozpoczęciem ich udziału w działaniach.

Artykuł 53

Współpraca europejska w zakresie funkcji straży przybrzeżnej

1. Agencja, we współpracy z Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa oraz Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego, wspiera organy krajowe pełniące funkcje straży przybrzeżnej na poziomie krajowym i unijnym oraz, w stosownych przypadkach, na poziomie międzynarodowym poprzez:

- a) udostępnianie, łączenie i analizę informacji dostępnych w systemach zgłaszania statków i innych systemach informacyjnych prowadzonych przez te agencje lub im udostępnianych, zgodnie z ich odpowiednimi podstawami prawnymi i z zastrzeżeniem prawa własności państw członkowskich dotyczącego danych;
- b) świadczenie usług w zakresie nadzoru i łączności opartych na najnowszej technologii, w tym infrastrukturze kosmicznej i naziemnej oraz czujnikach umieszczonych na wszelkiego rodzaju platformach;
- c) budowanie potencjału przez opracowywanie wytycznych i zaleceń oraz tworzenie najlepszych praktyk, a także organizowanie szkoleń i wymiany pracowników;
- d) wzmacnianie wymiany informacji i współpracy w zakresie funkcji straży przybrzeżnej, w tym przez analizowanie wyzwań operacyjnych i zagrożeń pojawiających się na obszarach morskich;
- e) udostępnianie potencjałów przez planowanie i realizację operacji wielofunkcyjnych oraz przez udostępnianie aktywów i innych zdolności w zakresie, w jakim działania te są koordynowane przez te agencje i przeprowadzane za zgodą właściwych organów zainteresowanych państw członkowskich.

2. Konkretnie formy współpracy w zakresie funkcji straży przybrzeżnej między Agencją, Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa i Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego są określane w porozumieniu roboczym zgodnie z przyznanymi im mandatami oraz zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do tych agencji. Takie porozumienie podlega zatwierdzeniu przez zarząd Agencji, Radę Administracyjną Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego i Zarząd Europejskiej Agencji Kontroli Rybołówstwa.

3. Komisja, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, Agencją oraz Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego i Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa, udostępnia praktyczny podręcznik dotyczący współpracy europejskiej w zakresie funkcji straży przybrzeżnej. Podręcznik ten zawiera wskazówki, zalecenia i najlepsze praktyki w zakresie wymiany informacji. Komisja przyjmuje podręcznik w formie zalecenia.

Artykuł 54

Współpraca z państwami trzecimi

1. W kwestiach objętych działaniami Agencji i w zakresie wymaganym do wypełniania jej zadań Agencja ułatwia i wspiera współpracę techniczną i operacyjną między państwami członkowskimi i państwami trzecimi w ramach polityki stosunków zewnętrznych Unii, w tym również w odniesieniu do ochrony praw podstawowych i zasady *non-refoulement*. Agencja i państwa członkowskie przestrzegają prawa Unii, w tym norm i standardów wchodzących w zakres dorobku prawnego Unii, także wtedy, gdy współpraca z państwami trzecimi ma miejsce na terytorium tych państw. Ustanowienie współpracy z państwami trzecimi służy promowaniu europejskich standardów w zakresie zarządzania granicami i powrotów.

2. Agencja może współpracować z organami państw trzecich właściwymi w kwestiach objętych niniejszym rozporządzeniem przy wsparciu ze strony delegacji unijnych oraz w koordynacji z nimi. Prowadząc tę współpracę, Agencja działa w ramach polityki stosunków zewnętrznych Unii, w tym w odniesieniu do ochrony praw podstawowych oraz zasady *non-refoulement*. Agencja działa także w ramach porozumień roboczych zawartych z tymi organami, zgodnie prawem i polityką Unii. Te porozumienia robocze określają zakres, charakter i cel współpracy oraz dotyczą zarządzania współpracą operacyjną. Projekty porozumień wymagają wcześniejszego zatwierdzenia przez Komisję. Agencja powiadamia Parlament Europejski przed zawarciem porozumienia roboczego. Agencja przestrzega prawa Unii, w tym norm i standardów wchodzących w zakres dorobku prawnego Unii.

3. W sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej Agencja może koordynować współpracę operacyjną między państwami członkowskimi i państwami trzecimi w odniesieniu do zarządzania granicami zewnętrznymi. Agencja ma możliwość realizacji działań na granicach zewnętrznych z udziałem jednego lub większej liczby państw członkowskich i państwa trzeciego sąsiadującego z jednym lub większą liczbą tych państw członkowskich, pod warunkiem uzyskania zgody tego sąsiadującego państwa trzeciego, w tym na terytorium tego państwa trzeciego. Operacje przeprowadza się na podstawie planu operacyjnego uzgodnionego również z państwem członkowskim lub z państwami członkowskimi graniczącymi z obszarem operacyjnym. Udział państw członkowskich we wspólnych operacjach na terytorium państw trzecich odbywa się na zasadzie dobrowolności. Komisję informuje się o takich działaniach.

4. Jeżeli przewiduje się rozmieszczenie zespołów w państwach trzecich do działań, w ramach których członkom zespołów mają zostać przyznane uprawnienia wykonawcze lub jeżeli jest to wymagane w ramach innych działań w państwach trzecich, Unia zawiera z danym państwem trzecim umowę o statusie. Umowa o statusie obejmuje wszelkie aspekty niezbędne do prowadzenia działań. W szczególności określa ona zakres operacji, zakres odpowiedzialności karnej i cywilnej oraz zadania i uprawnienia członków zespołów. Umowa o statusie zapewnia pełne poszanowanie praw podstawowych w czasie tych operacji.

5. Komisja opracowuje wzór porozumienia o statusie dotyczącego działań na terytorium państw trzecich.

6. Agencja współpracuje z właściwymi organami państw trzecich w dziedzinie powrotów, w tym w zakresie uzyskiwania dokumentów podróży.

7. Agencja może, za zgodą zainteresowanych państw członkowskich, zapraszać obserwatorów z państw trzecich do uczestnictwa w jej działaniach na granicach zewnętrznych, o których mowa w art. 14, operacjach powrotowych, o których mowa w art. 28, interwencjach powrotowych, o których mowa w art. 33, oraz szkoleniach, o których mowa w art. 36, w zakresie, w jakim ich obecność jest zgodna z celami tych działań, może przyczynić się do poprawy współpracy i wymiany najlepszych praktyk i nie ma wpływu na ogólne bezpieczeństwo tych działań. Udział tych

obserwatorów może mieć miejsce wyłącznie za zgodą zainteresowanych państw członkowskich w przypadku działań, o których mowa w art. 14, 19, 28 i 36, i jedynie za zgodą przyjmującego państwa członkowskiego w przypadku działań, o których mowa w art. 14 i 33. Szczegółowe zasady uczestnictwa obserwatorów włącza się do planu operacyjnego. Agencja zapewnia takim obserwatorom odpowiednie szkolenia przed rozpoczęciem ich udziału w działaniach. Podczas udziału w działaniach Agencji, obserwatorzy zobowiązani są do przestrzegania kodeksów postępowania Agencji.

8. Agencja uczestniczy we wdrażaniu umów międzynarodowych zawartych przez Unię z państwami trzecimi w ramach polityki stosunków zewnętrznych Unii oraz w odniesieniu do kwestii objętych niniejszym rozporządzeniem.

9. Agencja może korzystać z finansowania Unii zgodnie z przepisami stosownych instrumentów wspierających politykę stosunków zewnętrznych Unii. Agencja może realizować i finansować w państwach trzecich projekty pomocy technicznej dotyczące kwestii objętych niniejszym rozporządzeniem.

10. Zawierając umowy dwustronne z państwami trzecimi, państwa członkowskie mogą, w porozumieniu z Agencją, włączyć do nich postanowienia dotyczące roli i kompetencji Agencji zgodne z niniejszym rozporządzeniem, w szczególności w odniesieniu do wykonywania uprawnień wykonawczych członków zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej rozmieszczanych przez Agencję w czasie wspólnych operacji, projektów pilotażowych, szybkich interwencji na granicy, operacji powrotowych lub interwencji powrotowych. Państwa członkowskie informują Komisję o takich postanowieniach.

11. Agencja informuje Parlament Europejski o działaniach prowadzonych na podstawie niniejszego artykułu. Agencja zawiera w swoich sprawozdaniach rocznych ocenę współpracy z państwami trzecimi.

Artykuł 55

Oficerowie łącznikowi w państwach trzecich

1. Agencja może wysyłać ekspertów będących jej pracownikami do państw trzecich jako oficerów łącznikowych, którzy powinni być objęci możliwie najwyższą ochroną podczas wykonywania powierzonych im obowiązków. Wchodzi oni w skład lokalnych lub regionalnych sieci współpracy oficerów łącznikowych ds. imigracji i specjalistów ds. bezpieczeństwa Unii i państw członkowskich, w tym sieci utworzonej na mocy rozporządzenia Rady (WE) 377/2004⁽¹⁾. Oficerowie łącznikowi są wysyłani jedynie do takich państw trzecich, w których sposoby zarządzania granicami są zgodne z minimalnymi standardami w zakresie praw człowieka.

2. W ramach polityki stosunków zewnętrznych Unii priorytetowy charakter ma wysyłanie oficerów łącznikowych do tych państw trzecich, które, jak wynika z analizy ryzyka, stanowią kraj pochodzenia lub tranzytu w odniesieniu do nielegalnej imigracji. Na zasadzie wzajemności Agencja może przyjmować oficerów łącznikowych wysyłanych przez te państwa trzecie. Na wniosek dyrektora wykonawczego zarząd przyjmuje co roku wykaz priorytetów. Wysyłanie oficerów łącznikowych jest zatwierdzane przez zarząd.

3. Zgodnie z prawem Unii i z poszanowaniem praw podstawowych, do zadań oficerów łącznikowych Agencji należy nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z właściwymi organami w państwach trzecich, do których zostali przydzieleni, w celu przyczyniania się do zapobiegania i zwalczania nielegalnej imigracji oraz do powrotu osób powracających. Oficerowie łącznikowi ściśle koordynują swoje działania z delegaturami Unii.

4. Decyzja o wysłaniu oficerów łącznikowych do państw trzecich jest uzależniona od otrzymania uprzedniej opinii Komisji. Parlament Europejski niezwłocznie otrzymuje pełne informacje o tych działaniach.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) 377/2004 z dnia 19 lutego 2004 r. w sprawie utworzenia sieci oficerów łącznikowych ds. imigracji (Dz.U. L 64 z 2.3.2004, s. 1).

Sekcja 4

Ramy ogólne i organizacja Agencji*Artykuł 56***Status prawny i siedziba**

1. Agencja jest organem Unii. Ma ona osobowość prawną.
2. W każdym z państw członkowskich Agencja korzysta ze zdolności prawnej w najszerszym zakresie przyznawanym osobom prawnym na mocy ustawodawstw krajowych. Może ona, w szczególności, nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchomości oraz być stroną postępowań sądowych.
3. Agencja jest niezależna w wykonywaniu swojego mandatu technicznego i operacyjnego.
4. Agencja jest reprezentowana przez dyrektora wykonawczego.
5. Siedzibą Agencji jest Warszawa (Polska), z zastrzeżeniem realizacji art. 57.

*Artykuł 57***Porozumienie w sprawie siedziby**

1. Niezbędne ustalenia dotyczące obiektów, które mają zostać przekazane Agencji w państwie członkowskim, w którym znajduje się jej siedziba, oraz infrastruktury, która ma być jej udostępniona przez to państwo członkowskie, jak również szczegółowe przepisy mające zastosowanie w tym państwie członkowskim do dyrektora wykonawczego, zastępcy dyrektora wykonawczego, członków zarządu, pracowników Agencji i członków ich rodzin określa porozumienie w sprawie siedziby między Agencją a państwem członkowskim, w którym znajduje się jej siedziba.
2. Porozumienie w sprawie siedziby zawierane jest po zatwierdzeniu przez zarząd i nie później niż dnia 7 kwietnia 2017 r.
3. Państwo członkowskie, w którym znajduje się siedziba Agencji, zapewnia najlepsze możliwe warunki w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania Agencji, w tym wielożyzyczne kształcenie o orientacji europejskiej i odpowiednie połączenia transportowe.

*Artykuł 58***Personel**

1. Regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej (zwany dalej „regulaminem pracowniczym”) i warunki zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej (zwane dalej „warunkami zatrudnienia”), określone w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ⁽¹⁾, oraz zasady przyjęte wspólnie przez instytucje Unii odnośnie do stosowania tego regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia stosuje się do pracowników Agencji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1.

2. Na potrzeby wykonania art. 12, 22 i art. 32 ust. 2 na stanowisko oficera koordynującego lub oficera łącznikowego może zostać wyznaczony jedynie członek personelu Agencji podlegający regulaminowi pracowniczemu lub tytułowi II warunków zatrudnienia. Na potrzeby wykonania art. 20 ust. 11 jedynie oddelegowani funkcjonariusze straży granicznej lub inni właściwi członkowie personelu mogą zostać wyznaczeni do oddelegowania do zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Agencja wyznacza ekspertów krajowych, których oddelegowuje się do zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej zgodnie z tym artykułem.
3. Zarząd przyjmuje niezbędne środki wykonawcze w porozumieniu z Komisją zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego.
4. Zarząd może przyjąć przepisy mające na celu umożliwienie oddelegowywania funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu z państw członkowskich do Agencji. Przepisy te uwzględniają wymogi określone w art. 20 ust. 11, w szczególności fakt, że oddelegowani funkcjonariusze straży granicznej lub inni właściwi członkowie personelu są uznawani za członków zespołów oraz wykonują zadania i posiadają uprawnienia przewidziane w art. 40. Obejmują one przepisy dotyczące warunków rozmieszczenia.

Artykuł 59

Przywileje i immunitety

Do Agencji i jej pracowników stosuje się Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej.

Artykuł 60

Odpowiedzialność prawna

1. Odpowiedzialność umowną Agencji reguluje prawo właściwe dla danej umowy.
2. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do rozpoznania sporów na podstawie klauzuli arbitrażowej zamieszczonej w umowie zawartej przez Agencję.
3. W przypadku odpowiedzialności pozaumownej Agencja naprawia szkodę wyrządzoną przez jej jednostki lub jej pracowników przy wykonywaniu ich obowiązków zgodnie z zasadami ogólnymi wspólnymi dla ustawodawstw państw członkowskich.
4. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do rozpoznawania sporów dotyczących odszkodowania za szkodę, o której mowa w ust. 3.
5. Odpowiedzialność osobistą pracowników Agencji wobec Agencji regulują przepisy ustanowione w regulaminie pracowniczym i warunkach zatrudnienia.

Artykuł 61

Struktura administracyjna i zarządcza Agencji

Struktura administracyjna i zarządcza Agencji obejmuje:

- a) zarząd;
- b) dyrektora wykonawczego;
- c) forum konsultacyjne; oraz
- d) urzędnika ds. praw podstawowych.

Artykuł 62

Funkcje zarządu

1. Zarząd ponosi odpowiedzialność za podejmowanie przez Agencję strategicznych decyzji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
2. Zarząd dokonuje następujących czynności:
 - a) powołuje dyrektora wykonawczego na wniosek Komisji zgodnie z art. 69;
 - b) powołuje zastępcę dyrektora wykonawczego na wniosek dyrektora wykonawczego zgodnie z art. 69;
 - c) przyjmuje decyzje w sprawie przeprowadzenia oceny narażenia zgodnie z art. 13 ust. 1 i 8, przy czym decyzje ustanawiające środki na podstawie art. 13 ust. 8 przyjmowane są większością dwóch trzecich głosów członków posiadających prawo głosu;
 - d) przyjmuje decyzje w sprawie ustanowienia wspólnego zintegrowanego modelu analizy ryzyka zgodnie z art. 11 ust. 1;
 - e) przyjmuje decyzje dotyczące charakteru i warunków wysłania oficerów łącznikowych w państwach członkowskich zgodnie z art. 12 ust. 2;
 - f) przyjmuje strategię techniczną i operacyjną w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami zgodnie z art. 3 ust. 2;
 - g) przyjmuje decyzje w sprawie profili i łącznej liczby funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu, którzy mają być udostępnieni do zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej zgodnie z art. 20 ust. 2;
 - h) przyjmuje decyzje w sprawie profili i minimalnej liczby funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu odpowiadających tym profilom, którzy mają być udostępnieni do rezerwy szybkiego reagowania zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej zgodnie z art. 20 ust. 4, większością trzech czwartych głosów członków posiadających prawo głosu;
 - i) przyjmuje roczne sprawozdanie Agencji z działalności za poprzedni rok i przekazuje je, najpóźniej do dnia 1 lipca, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu;
 - j) przed dniem 30 listopada każdego roku, po uwzględnieniu opinii Komisji, przyjmuje, większością dwóch trzecich głosów członków posiadających prawo głosu, jednolity dokument programowy zawierający programowanie wieloletnie Agencji i jej program prac na następny rok i przekazuje go Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komisji;
 - k) ustanawia procedury podejmowania przez dyrektora wykonawczego decyzji dotyczących zadań technicznych i operacyjnych Agencji;
 - l) przyjmuje, większością dwóch trzecich głosów członków posiadających prawo głosu, roczny budżet Agencji i wykonuje inne funkcje w odniesieniu do budżetu Agencji, zgodnie z sekcją 5 niniejszego rozdziału;
 - m) wykonuje uprawnienia dyscyplinarne w stosunku do dyrektora wykonawczego oraz – w porozumieniu z dyrektorem wykonawczym – w stosunku do zastępcy dyrektora wykonawczego;
 - n) ustanawia swój regulamin wewnętrzny;
 - o) określa strukturę organizacyjną Agencji i przyjmuje politykę kadrową Agencji;
 - p) przyjmuje strategię zwalczania nadużyć finansowych, proporcjonalną do ryzyka nadużyć finansowych, uwzględniając koszty i korzyści środków planowanych do wdrożenia;

- q) przyjmuje wewnętrzny regulamin zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi w odniesieniu do swoich członków;
- r) zgodnie z ust. 8, wykonuje w odniesieniu do pracowników Agencji uprawnienia powierzone na mocy regulaminu pracowniczego organowi powołującemu oraz na mocy warunków zatrudnienia – organowi upoważnionemu do zawierania umów o pracę (zwane dalej „uprawnieniami organu powołującego”);
- s) przyjmuje odpowiednie przepisy wykonawcze w celu wprowadzenia w życie regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia, zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego;
- t) zapewnia odpowiednie działania następcze wynikające z ustaleń i zaleceń pochodzących z wewnętrznych i zewnętrznych sprawozdań z kontroli oraz z wewnętrznych i zewnętrznych ocen, a także z dochodzeń prowadzonych przez OLAF;
- u) przyjmuje i regularnie aktualizuje plany komunikacji i rozpowszechniania informacji, o których mowa w art. 8 ust. 3 akapit drugi;
- v) powołuje księgowego, zgodnie z regulaminem pracowniczym i warunkami zatrudnienia, który zachowuje całkowitą niezależność w wykonywaniu swoich obowiązków;
- w) decyduje o wspólnej metodyce przeprowadzania oceny narażenia, w tym o obiektywnych kryteriach, na podstawie których Agencja przeprowadza ocenę narażenia, częstotliwości i sposobie przeprowadzania kolejnych ocen narażenia;
- x) decyduje o rozszerzonej ocenie i monitorowaniu danego państwa członkowskiego zgodnie z art. 13 ust. 2;
- y) powołuje urzędnika ds. praw podstawowych zgodnie z art. 71 ust. 1;
- z) zatwierdza porozumienia robocze z państwami trzecimi.

Roczne sprawozdanie z działalności, o którym mowa w lit. i), podaje się do wiadomości publicznej.

3. W przypadku projektów decyzji zarządu, o których mowa w ust. 2, w sprawie szczególnych działań Agencji, które mają być przeprowadzone na granicach zewnętrznych któregośkolwiek państwa członkowskiego lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych granic, konieczne jest, by za ich przyjęciem głosował członek zarządu reprezentujący to państwo członkowskie.

4. Zarząd może doradzać dyrektorowi wykonawczemu w każdej sprawie związanej z rozwojem zarządzania operacyjnego granicami zewnętrznymi i powrotami, w tym z działaniami dotyczącymi badań.

5. Zarząd podejmuje decyzje odnośnie do uczestnictwa Irlandii lub Zjednoczonego Królestwa w określonych działaniach, na ich wniosek.

Zarząd podejmuje decyzję w odniesieniu do każdego indywidualnego przypadku bezwzględną większością głosów członków posiadających prawo głosu. Podejmując decyzję, zarząd rozważa, czy uczestnictwo Irlandii lub Zjednoczonego Królestwa przyczyni się do wykonania przedmiotowego działania. Decyzja określa wkład finansowy Irlandii lub Zjednoczonego Królestwa na rzecz działania, do którego odnosi się wniosek o uczestnictwo.

6. Zarząd co roku przesyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie („władzy budżetowej”) wszelkie informacje mające znaczenie dla wyniku procedur oceny przeprowadzanych przez Agencję.

7. Zarząd może ustanowić niewielką radę wykonawczą wspomagającą zarząd oraz dyrektora wykonawczego przy przygotowywaniu decyzji, programów i działań przyjmowanych przez zarząd oraz, jeżeli to konieczne, przyjmującą w pilnych przypadkach niektóre decyzje tymczasowe w imieniu zarządu. Rada wykonawcza nie jest uprawniona do przyjmowania decyzji, które dla swojego przyjęcia wymagają większości dwóch trzecich albo trzech czwartych głosów członków zarządu. Zarząd może przekazać radzie wykonawczej wykonywanie określonych, ściśle zdefiniowanych zadań, w szczególności gdy poprawia to efektywność działania Agencji. Zarząd nie może przekazać radzie wykonawczej zadań związanych z decyzjami, które dla swojego przyjęcia wymagają większości dwóch trzecich albo trzech czwartych głosów członków zarządu.

8. Zarząd przyjmuje, zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego, decyzję na podstawie art. 2 ust. 1 regulaminu pracowniczego oraz art. 6 warunków zatrudnienia, przekazującą właściwe uprawnienia organu powołującego dyrektorowi wykonawczemu i określającą warunki ewentualnego zawieszenia tego przekazania uprawnień. Dyrektor wykonawczy jest uprawniony do dalszego przekazania tych uprawnień.

W wyjątkowych okolicznościach zarząd może w drodze decyzji tymczasowo zawiesić przekazanie uprawnień organu powołującego dyrektorowi wykonawczemu i osobom przez niego upoważnionym. W takiej sytuacji zarząd może wykonywać te uprawnienia samodzielnie lub przekazać je jednemu ze swoich członków lub członkowi personelu innemu niż dyrektor wykonawczy.

Artykuł 63

Skład zarządu

1. Z zastrzeżeniem ust. 3, w skład zarządu wchodzi po jednym przedstawicielu każdego państwa członkowskiego oraz dwóch przedstawicieli Komisji, z których wszyscy posiadają prawo głosu. W tym celu każde państwo członkowskie wyznacza członka zarządu, jak również jego zastępcę, który będzie reprezentować członka w razie jego nieobecności. Komisja wyznacza dwóch członków i ich zastępców. Kadencja członka zarządu trwa cztery lata. Kadencja może zostać przedłużona.

2. Członkowie zarządu są powoływani na podstawie wysokiego poziomu odpowiedniego doświadczenia i fachowej wiedzy w dziedzinie współpracy operacyjnej dotyczącej zarządzania granicami i powrotów oraz ich odpowiednich umiejętności zarządczych, administracyjnych i finansowych. Państwa członkowskie i Komisja dążą do osiągnięcia równowagi płci w zarządzie.

3. W pracach Agencji uczestniczą państwa włączone we wdrażanie, stosowanie i rozwijanie dorobku Schengen. Każde z tych państw posiada w zarządzie jednego przedstawiciela i jednego zastępcę. Charakter i zakres oraz szczegółowe zasady uczestnictwa tych państw w pracach Agencji, w tym również postanowienia dotyczące wkładów finansowych i pracowników, określają porozumienia wypracowane na podstawie stosownych postanowień umów dotyczących stowarzyszenia.

Artykuł 64

Programowanie wieloletnie i roczne programy prac

1. Zarząd do dnia 30 listopada każdego roku przyjmuje dokument programowy zawierający programowanie wieloletnie i program roczny Agencji na następny rok, który oparty jest na projekcie przedłożonym przez dyrektora wykonawczego, przy uwzględnieniu opinii Komisji, po – w przypadku programowania wieloletniego – zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego. Zarząd przekazuje ten dokument Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji.

2. Dokument, o którym mowa w ust. 1, otrzymuje ostateczne brzmienie po ostatecznym przyjęciu budżetu ogólnego. W razie konieczności dokument ten jest odpowiednio dostosowywany.

3. W programowaniu wieloletnim określa się ogólny program strategiczny w średnim i długim okresie, w tym cele, oczekiwane rezultaty i wskaźniki skuteczności działania, a także plan zasobów, w tym wieloletni budżet i zatrudnienie. W programowaniu wieloletnim określa się strategiczne obszary interwencji oraz wyjaśnia, jakie działania należy podjąć dla osiągnięcia celów. Obejmuje ono strategię stosunków z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, a także działania powiązane z tą strategią.

4. Programowanie wieloletnie realizowane jest za pomocą rocznych programów prac i, w stosownych przypadkach, dostosowywane jest w świetle wyników oceny przeprowadzonej zgodnie z art. 81. Wyniki tych ocen są również uwzględniane, w stosownych przypadkach, w rocznym programie prac na następny rok.

5. Roczny program prac zawiera opis działań do sfinansowania, obejmujący szczegółowe cele i oczekiwane rezultaty, w tym wskaźniki skuteczności działania. Zawiera on również informacje o środkach finansowych i zasobach ludzkich przeznaczonych na każde działanie, zgodnie z zasadami sporządzania budżetu zadaniowego i zarządzania kosztami działań. Roczny program prac jest spójny z programowaniem wieloletnim. Jasno wskazuje się w nim zadania dodane, zmienione lub usunięte w porównaniu z poprzednim rokiem budżetowym.
6. Roczny program prac jest przyjmowany zgodnie z programem działalności legislacyjnej Unii w odpowiednich obszarach zarządzania granicami zewnętrznymi i powrotów.
7. Jeżeli po przyjęciu rocznego programu prac Agencji powierzane jest nowe zadanie, zarząd zmienia roczny program prac.
8. Wszelkie istotne zmiany rocznego programu prac przyjmowane są zgodnie z tą samą procedurą, która ma zastosowanie do przyjęcia pierwotnego rocznego programu prac. Zarząd może powierzyć dyrektorowi wykonawczemu uprawnienie do wprowadzania do rocznego programu prac zmian innych niż istotne.

Artykuł 65

Przewodniczenie zarządowi

1. Zarząd wybiera przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego spośród swoich członków posiadających prawo głosu. Przewodniczący i zastępca przewodniczącego są wybierani większością dwóch trzecich głosów członków zarządu posiadających prawo głosu. Zastępca przewodniczącego z urzędu zastępuje przewodniczącego w sytuacji, w której przewodniczący nie może pełnić swoich obowiązków.
2. Kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego wygasa odpowiednio wraz z ustaniem członkostwa przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego w zarządzie. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszego przepisu kadencja przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego trwa cztery lata. Mogą być oni wybrani ponownie tylko raz.

Artykuł 66

Posiedzenia

1. Posiedzenia zarządu zwołuje jego przewodniczący.
2. W obradach bez prawa głosu bierze udział dyrektor wykonawczy.
3. Zarząd odbywa przynajmniej dwa posiedzenia zwykłe w roku. Dodatkowo, zarząd zbiera się z inicjatywy przewodniczącego, na wniosek Komisji lub na wniosek co najmniej jednej trzeciej swoich członków.
4. Irlandia i Zjednoczone Królestwo są zapraszane na posiedzenia zarządu.
5. Zarząd może zaprosić przedstawiciela stosownych instytucji, organów, urzędów i agencji Unii.
6. Zarząd może, zgodnie ze swoim regulaminem wewnętrznym, zaprosić na swoje posiedzenie w charakterze obserwatora dowolną osobę, której opinia może mieć znaczenie.

7. Z zastrzeżeniem postanowień regulaminu wewnętrznego, członkowie zarządu mogą być wspomagani przez doradców lub ekspertów.
8. Obsługę sekretariatu zarządu zapewnia Agencja.

Artykuł 67

Głosowanie

1. Z zastrzeżeniem art. 20 ust. 4, art. 62 ust. 2 lit. c), j) i l), art. 65 ust. 1, jak również art. 69 ust. 2 i 4, zarząd podejmuje swoje decyzje bezwzględną większością głosów swoich członków posiadających prawo głosu.
2. Każdy członek ma jeden głos. W przypadku nieobecności członka jego zastępca jest uprawniony do wykonywania jego prawa głosu. Dyrektor wykonawczy nie bierze udziału w głosowaniu.
3. Regulamin wewnętrzny określa szczegółowe zasady dotyczące głosowania. Zasady te obejmują warunki działania członka w imieniu innego członka, jak również wymagania dotyczące quorum.
4. Przedstawiciele państw włączonych we wdrażanie, stosowanie i rozwijanie dorobku Schengen posiadają ograniczone prawo głosu, zgodnie z dotyczącymi tych państw odpowiednimi porozumieniami. Aby umożliwić państwom stowarzyszonym wykonywanie ich prawa głosu, Agencja szczegółowo określa porządek obrad, wskazując punkty, w odniesieniu do których przyznano ograniczone prawo głosu.

Artykuł 68

Zadania i uprawnienia dyrektora wykonawczego

1. Agencją zarządza dyrektor wykonawczy, który jest całkowicie niezależny w wykonywaniu swoich obowiązków. Z zastrzeżeniem odpowiednich uprawnień instytucji Unii i zarządu, dyrektor wykonawczy nie zwraca się o instrukcje ani ich nie przyjmuje od żadnego rządu lub organu.
2. Parlament Europejski lub Rada mogą wezwać dyrektora wykonawczego do złożenia sprawozdania z wykonywania jego zadań. Sprawozdanie to obejmuje informacje na temat wdrażania i monitorowania strategii w zakresie praw podstawowych, rocznego sprawozdania Agencji z działalności za poprzedni rok, programu prac na następny rok oraz programowania wieloletniego Agencji lub wszelkich innych kwestii związanych z działalnością Agencji. Dyrektor wykonawczy występuje przed Parlamentem Europejskim na jego wniosek i regularnie składa mu sprawozdania.
3. Dyrektor wykonawczy odpowiada za przygotowanie i wdrożenie strategicznych decyzji podjętych przez zarząd, a także za podejmowanie decyzji związanych z działalnością operacyjną Agencji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Dyrektor wykonawczy ma następujące zadania i uprawnienia:
 - a) proponuje, przygotowuje i wprowadza w życie strategiczne decyzje oraz programy i działania przyjęte przez zarząd w granicach określonych niniejszym rozporządzeniem, przepisami wykonawczymi do niego oraz innymi stosownymi przepisami;
 - b) podejmuje wszelkie niezbędne kroki, w tym przyjęcie wewnętrznych instrukcji administracyjnych oraz publikację komunikatów, w celu zapewnienia bieżącego administrowania i funkcjonowania Agencji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
 - c) przygotowuje co roku dokument programowy i przedkłada go zarządowi po zasięgnięciu opinii Komisji;

- d) przygotowuje co roku roczne sprawozdanie z działalności Agencji i przedkłada je zarządowi;
 - e) opracowuje projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji zgodnie z art. 75 oraz wykonuje budżet zgodnie z art. 76;
 - f) przekazuje swoje uprawnienia innym członkom personelu Agencji z zastrzeżeniem regulaminu przyjmowanego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 62 ust. 2 lit. n);
 - g) przyjmuje zalecenia w sprawie środków zgodnie z art. 13 ust. 6, w tym decyzje zawierające propozycje dla państw członkowskich dotyczące wszczęcia i przeprowadzenia wspólnych operacji, szybkich interwencji na granicy i innych działań, o których mowa w art. 14 ust. 2;
 - h) ocenia, zatwierdza i koordynuje wnioski składane przez państwa członkowskie dotyczące wspólnych operacji lub szybkich interwencji na granicy zgodnie z art. 15 ust. 3;
 - i) ocenia, zatwierdza i koordynuje wnioski składane przez państwa członkowskie dotyczące wspólnych operacji powrotowych lub interwencji powrotowych zgodnie z art. 28 i 33;
 - j) zapewnia realizację planów operacyjnych, o których mowa w art. 16, 17 i art. 33 ust. 4;
 - k) ocenia składane przez państwa członkowskie wnioski o pomoc w postaci zespołów wspierających zarządzanie migracjami i oceny ich potrzeb we współpracy z właściwymi agencjami Unii zgodnie z art. 18 ust. 2;
 - l) zapewnia wykonanie decyzji Rady, o której mowa w art. 19 ust. 1;
 - m) wycofuje finansowanie działań zgodnie z art. 25;
 - n) ocenia rezultaty działań zgodnie z art. 26;
 - o) określa minimalną liczbę elementów wyposażenia technicznego niezbędnego do zaspokojenia potrzeb Agencji, w szczególności w zakresie realizacji wspólnych operacji, rozmieszczenia zespołów wspierających zarządzanie migracjami, szybkich interwencji na granicy, operacji powrotowych i interwencji powrotowych zgodnie z art. 39 ust. 5;
 - p) przygotowuje plany działania będące następstwem wyników wewnętrznych i zewnętrznych sprawozdań z kontroli oraz wewnętrznych i zewnętrznych ocen, a także dochodzeń prowadzonych przez OLAF oraz składa sprawozdania z postępów dwa razy do roku Komisji oraz regularnie zarządowi;
 - q) chroni interesy finansowe Unii poprzez stosowanie środków zapobiegawczych przeciwko nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom poprzez skuteczną kontrolę oraz – w razie wykrycia nieprawidłowości – odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w stosownych przypadkach, poprzez nakładanie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszących sankcji administracyjnych i finansowych;
 - r) opracowuje strategię Agencji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych i przedstawia ją zarządowi do zatwierdzenia.
4. Dyrektor wykonawczy jest odpowiedzialny za swoje działania przed zarządem.
5. Dyrektor wykonawczy jest przedstawicielem prawnym Agencji.

Artykuł 69

Powoływanie dyrektora wykonawczego i zastępcy dyrektora wykonawczego

1. Komisja zgłasza co najmniej trzech kandydatów na stanowisko dyrektora wykonawczego na podstawie listy powstałej po opublikowaniu ogłoszenia o wolnym stanowisku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej oraz, w stosownych przypadkach, w prasie lub na stronach internetowych.
2. Dyrektor wykonawczy jest powoływany przez zarząd na podstawie osiągnięć oraz udokumentowanych umiejętności w zakresie administracji i zarządzania na wysokim szczeblu, w tym stosownego doświadczenia zawodowego na wyższym szczeblu w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi i powrotów. Przed powołaniem kandydaci zgłoszeni przez Komisję wzywani są do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją lub właściwymi komisjami Parlamentu Europejskiego i do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tych komisji.

Po złożeniu tego oświadczenia Parlament Europejski przyjmuje opinię zawierającą jego wnioski i może wskazać preferowanego kandydata.

Zarząd powołuje dyrektora wykonawczego, uwzględniając wyżej wymienione wnioski. Zarząd podejmuje decyzję większością dwóch trzecich głosów członków posiadających prawo głosu.

Jeżeli zarząd podejmie decyzję o powołaniu kandydata innego niż kandydat, którego Parlament Europejski wskazał jako kandydata preferowanego, zarząd informuje na piśmie Parlament Europejski i Radę o sposobie uwzględnienia opinii Parlamentu Europejskiego.

Zarząd jest uprawniony do odwołania dyrektora wykonawczego na wniosek Komisji.

3. Dyrektor wykonawczy wspomagany jest przez zastępcę dyrektora wykonawczego. Jeżeli dyrektor wykonawczy jest nieobecny lub niedysponowany, zastępca dyrektora wykonawczego przejmuje jego obowiązki.

4. Zastępca dyrektora wykonawczego jest powoływany przez zarząd na wniosek dyrektora wykonawczego. Zastępca dyrektora wykonawczego powoływany jest na podstawie osiągnięć oraz odpowiednich umiejętności w zakresie administracji i zarządzania, w tym stosownego doświadczenia zawodowego w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi i powrotów. Dyrektor wykonawczy zgłasza co najmniej trzech kandydatów na stanowisko zastępcy dyrektora wykonawczego. Zarząd podejmuje decyzję większością dwóch trzecich głosów członków posiadających prawo głosu.

Zarząd jest uprawniony do odwołania zastępcy dyrektora wykonawczego zgodnie z procedurą określoną w akapicie pierwszym.

5. Kadencja dyrektora wykonawczego trwa pięć lat. Pod koniec tego okresu Komisja dokonuje oceny, uwzględniając ocenę pracy dyrektora wykonawczego oraz przyszłe zadania i wyzwania stojące przed Agencją.

6. Zarząd, działając na wniosek Komisji, w którym bierze się pod uwagę ocenę, o której mowa w ust. 5, może przedłużyć kadencję dyrektora wykonawczego tylko raz, na kolejny okres nie dłuższy niż 5 lat.

7. Kadencja zastępcy dyrektora wykonawczego trwa pięć lat. Może być ona przedłużona przez zarząd tylko raz, na kolejny okres nie dłuższy niż 5 lat.

Artykuł 70

Forum konsultacyjne

1. Agencja ustanawia forum konsultacyjne wspierające dyrektora wykonawczego i zarząd niezależną poradą w kwestiach związanych z prawami podstawowymi.

2. Agencja zaprasza EASO, Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców oraz inne właściwe organizacje do uczestnictwa w forum konsultacyjnym. Na wniosek dyrektora wykonawczego zarząd podejmuje decyzję w sprawie składu forum konsultacyjnego oraz warunków przekazywania informacji forum konsultacyjnemu. Forum konsultacyjne, po zasięgnięciu opinii zarządu i dyrektora wykonawczego, określa swoje metody pracy i przyjmuje program pracy.

3. Opinie forum konsultacyjnego zasięga się w kwestiach związanych z dalszym rozwojem i wdrażaniem strategii w zakresie praw podstawowych, tworzeniem mechanizmu skargowego, kodeksami postępowania i wspólnymi podstawowymi programami szkoleń.

4. Forum konsultacyjne przygotowuje roczne sprawozdanie ze swoich działań. Sprawozdanie to jest podawane do wiadomości publicznej.

5. Bez uszczerbku dla zadań urzędnika ds. praw podstawowych forum konsultacyjne ma skuteczny dostęp do wszelkich informacji dotyczących poszanowania praw podstawowych, w tym poprzez realizację wizyt w miejscach prowadzenia wspólnych operacji lub szybkich interwencji na granicy pod warunkiem uzyskania zgody przyjmującego państwa członkowskiego oraz wizyt na obszarach hotspotów i w miejscach prowadzenia operacji powrotowych i interwencji powrotowych.

Artykuł 71

Urzędnik ds. praw podstawowych

1. Zarząd powołuje urzędnika ds. praw podstawowych. Do zadań urzędnika ds. praw podstawowych należy uczestniczenie w pracach nad strategią Agencji w zakresie praw podstawowych, a także monitorowanie i promowanie przestrzegania praw podstawowych przez Agencję. Urzędnik ds. praw podstawowych musi posiadać niezbędne kwalifikacje i doświadczenie w dziedzinie praw podstawowych.

2. Urzędnik ds. praw podstawowych jest niezależny w pełnieniu swoich obowiązków. Składa on sprawozdania bezpośrednio zarządowi i współpracuje z forum konsultacyjnym. Urzędnik ds. praw podstawowych składa takie sprawozdania regularnie, uczestnicząc tym samym w mechanizmie monitorowania praw podstawowych.

3. Urzędnik ds. praw podstawowych opiniuje plany operacyjne przygotowywane zgodnie z art. 16, 17, 28 i 33 ust. 4. Ma on dostęp do wszystkich informacji dotyczących przestrzegania praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji.

Artykuł 72

Mechanizm skargowy

1. Agencja we współpracy z urzędnikiem ds. praw podstawowych podejmuje niezbędne środki, aby ustanowić zgodnie z niniejszym artykułem mechanizm skargowy w celu monitorowania i zapewnienia przestrzegania praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji.

2. Każda osoba, którą bezpośrednio dotknęły działania personelu uczestniczącego we wspólnej operacji, projekcie pilotażowym, szybkiej interwencji na granicy, rozmieszczeniu zespołu wspierającego zarządzanie migracjami, operacji powrotowej lub interwencji powrotowej, i która uważa, że jej prawa podstawowe zostały naruszone w wyniku tych działań, lub wszelkie strony występujące w imieniu takiej osoby mogą wnieść pisemną skargę do Agencji.

3. Dopuszczalne są jedynie uzasadnione skargi dotyczące konkretnego naruszenia praw podstawowych.

4. Urzędnik ds. praw podstawowych jest odpowiedzialny za rozpatrywanie skarg otrzymanych przez Agencję zgodnie z prawem do dobrej administracji. W tym celu urzędnik ds. praw podstawowych bada dopuszczalność skargi, rejestruje dopuszczalne skargi, przekazuje wszystkie zarejestrowane skargi do dyrektora wykonawczego, przekazuje skargi dotyczące członków zespołów do rodzimego państwa członkowskiego, informuje odpowiednie władze lub odpowiedni organ właściwe do spraw praw podstawowych w państwie członkowskim oraz rejestruje i zapewnia działania następcze Agencji lub tego państwa członkowskiego.

5. Zgodnie z prawem do dobrej administracji, jeżeli skarga jest dopuszczalna, skarżący są informowani o zarejestrowaniu skargi, o przystąpieniu do jej rozpoznania i o planowanym udzieleniu odpowiedzi niezwłocznie po jej sporządzeniu. Jeżeli skarga jest przekazywana władzom lub organom krajowym, skarżącemu przekazywane są ich dane kontaktowe. Jeżeli skarga jest niedopuszczalna, skarżących informuje się o przyczynach i – o ile to możliwe – przedstawia się im dalsze możliwości zgłoszenia zastrzeżeń.

Wszystkie decyzje muszą być sporządzone na piśmie i zawierać uzasadnienie.

6. W przypadku zarejestrowanej skargi dotyczącej członka personelu Agencji dyrektor wykonawczy, po zasięgnięciu opinii urzędnika ds. praw podstawowych, zapewnia odpowiednie działania następcze, w tym środki dyscyplinarne, o ile to konieczne. Dyrektor wykonawczy informuje w ustalonym terminie urzędnika ds. praw podstawowych o ustaleniach dokonanych przez Agencję i działaniach następczych podjętych przez nią w reakcji na skargę, w tym o środkach dyscyplinarnych, o ile to konieczne.

Jeżeli skarga dotyczy kwestii ochrony danych, dyrektor wykonawczy włącza inspektora ochrony danych Agencji. Urzędnik ds. praw podstawowych i inspektor ochrony danych sporządzają na piśmie protokół ustaleń, określając podział zadań oraz zakres współpracy w odniesieniu do otrzymanych skarg.

7. W przypadku zarejestrowania skargi dotyczącej funkcjonariusza straży granicznej państwa przyjmującego lub członka zespołów, w tym oddelegowanego członka zespołu lub oddelegowanego eksperta krajowego, rodzime państwo członkowskie zapewnia odpowiednie działania następcze, w tym środki dyscyplinarne, o ile to konieczne, i inne środki zgodnie z prawem krajowym. Właściwe państwo członkowskie informuje urzędnika ds. praw podstawowych o dokonanych ustaleniach i działaniach następczych podjętych w reakcji na skargę w ustalonym terminie, a następnie, w razie potrzeby, w regularnych odstępach czasu. Agencja podejmuje działania następcze w tej sprawie, jeżeli właściwe państwo członkowskie nie przedłoży sprawozdania.

8. W przypadku stwierdzenia naruszenia praw podstawowych lub obowiązków wynikających z ochrony międzynarodowej przez funkcjonariusza straży granicznej lub oddelegowanego eksperta krajowego Agencja może zwrócić się do państwa członkowskiego o bezwzględne odsunięcie takiego funkcjonariusza lub oddelegowanego eksperta krajowego od działalności Agencji lub usunięcie go z rezerwy szybkiego reagowania.

9. Urzędnik ds. praw podstawowych informuje dyrektora wykonawczego i zarząd o ustaleniach dokonanych przez Agencję i państwa członkowskie i podjętych przez nie działaniach następczych w reakcji na skargę. Agencja w swoim rocznym sprawozdaniu podaje informacje na temat mechanizmu skargowego.

10. Urzędnik ds. praw podstawowych, zgodnie z postanowieniami ust. 1-9 i po zasięgnięciu opinii forum konsultacyjnego, opracowuje standardowy formularz skargi, w którym wymaga się podania szczegółowych i konkretnych informacji o zarzucanym naruszeniu praw podstawowych. Urzędnik ds. praw podstawowych opracowuje również, o ile to konieczne, dalsze zasady szczegółowe. Urzędnik ds. praw podstawowych przedkłada ten formularz oraz dalsze zasady szczegółowe dyrektorowi wykonawczemu i zarządowi.

Agencja zapewnia łatwy dostęp do informacji na temat możliwości i procedury składania skarg, w tym także osobom wymagającym szczególnego traktowania. Standardowy formularz skargi jest dostępny na stronie internetowej Agencji i w formie papierowej w czasie wszystkich działań Agencji, w językach, które obywatele państw trzecich rozumieją lub co do których można zasadnie przyjąć, że je rozumieją. Skargi są rozpatrywane przez urzędnika ds. praw podstawowych również w przypadku przedłożenia ich w innej formie niż standardowy formularz skargi.

11. Ze wszelkimi danymi osobowymi zawartymi w skardze Agencja, w tym urzędnik ds. praw podstawowych, postępuje oraz przetwarza je zgodnie z rozporządzeniem (WE) 45/2001, a państwa członkowskie – zgodnie z dyrektywą 95/46/WE i decyzją ramową 2008/977/WSiSW.

Przedłożenie skargi przez skarżącego uważa się za wyrażenie przez niego zgody na przetwarzanie jego danych osobowych przez Agencję i urzędnika ds. praw podstawowych w rozumieniu art. 5 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 45/2001.

Aby zabezpieczyć interesy skarżących, skargi rozpatrywane są w sposób poufny przez urzędnika ds. praw podstawowych, zgodnie z prawem krajowym i prawem Unii, chyba że skarżący wyraźnie zrzeka się przysługującego mu prawa do poufności. Zrzeczenie się przez skarżącego jego prawa do poufności rozumie się jako wyrażenie przez niego zgody na ujawnienie – w stosownych przypadkach – przez urzędnika ds. praw podstawowych lub Agencję właściwym władzom lub organom tożsamości skarżącego w odniesieniu do spraw będących przedmiotem skargi.

*Artykuł 73***Ustalenia językowe**

1. Do Agencji stosuje się rozporządzenie nr 1 ⁽¹⁾.
2. Bez uszczerbku dla decyzji podjętych na podstawie art. 342 TFUE roczne sprawozdanie z działalności i program prac, o których mowa w art. 62 ust. 2 lit. i) i j), sporządzane są we wszystkich językach urzędowych Unii.
3. Tłumaczenia wymagane dla funkcjonowania Agencji zapewnia Centrum Tłumaczeń dla organów Unii Europejskiej.

*Artykuł 74***Przejrzystość i informowanie**

1. Agencja podlega rozporządzeniu (WE) nr 1049/2001 przy rozpatrywaniu wniosków o dostęp do posiadanych przez nią dokumentów.
2. Agencja informuje z własnej inicjatywy o kwestiach wchodzących w zakres jej zadań. Agencja podaje do wiadomości publicznej odpowiednie informacje, w tym roczne sprawozdanie z działalności, o którym mowa w art. 62 ust. 2 lit. i), a w szczególności zapewnia, nie naruszając art. 50, przekazywanie opinii publicznej oraz każdej zainteresowanej stronie w krótkim czasie obiektywnych, wyczerpujących, wiarygodnych i łatwo zrozumiałych informacji dotyczących pracy Agencji. Agencja prowadzi te działania bez ujawniania informacji operacyjnych, których podanie do wiadomości publicznej zagroziłoby realizacji celu operacji.
3. Zarząd określa praktyczne warunki stosowania ust. 1 i 2.
4. Każda osoba fizyczna lub prawna może kierować do Agencji korespondencję w formie pisemnej w dowolnym języku urzędowym Unii. Osoba ta ma prawo do otrzymania odpowiedzi w tym samym języku.
5. Decyzje podjęte przez Agencję zgodnie z art. 8 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 mogą być powodem wniesienia skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich lub stanowić przedmiot postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, odpowiednio na podstawie art. 228 i 263 TFUE.

*Sekcja 5***Przepisy finansowe***Artykuł 75***Budżet**

1. Z zastrzeżeniem innego rodzaju przychodów, dochody Agencji składają się z:
 - a) dotacji Unii zapisanej w budżecie ogólnym Unii Europejskiej (dział Komisji);
 - b) wkładu państw włączonych we wdrażanie, stosowanie i rozwijanie dorobku Schengen, ustalonego w odpowiednich porozumieniach określających wkład finansowy;

⁽¹⁾ Rozporządzenie nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (Dz.U. 17 z 6.10.1958, s. 385).

- c) finansowania Unii w formie umów o delegowaniu zadań lub dotacji doraźnych zgodnie z zasadami finansowymi Agencji, o których mowa w art. 79, oraz postanowieniami stosownych instrumentów wspierających politykę Unii;
 - d) opłat za świadczone usługi;
 - e) wszelkich dobrowolnych wkładów państw członkowskich.
2. Na wydatki Agencji składają się ponoszone przez nią koszty administracyjne, infrastrukturalne, operacyjne i pracownicze.
 3. Dyrektor wykonawczy opracowuje projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji na następny rok budżetowy, w tym plan zatrudnienia, i przesyła go zarządowi.
 4. Dochody i wydatki wzajemnie się równoważą.
 5. Zarząd, na podstawie projektu preliminarza sporządzonego przez dyrektora wykonawczego, przyjmuje wstępny projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji, w tym wstępny plan zatrudnienia. Zarząd przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji do dnia 31 stycznia każdego roku wraz z projektem jednolitego dokumentu programowego.
 6. Zarząd przekazuje Komisji ostateczny projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji, w tym projekt planu zatrudnienia wraz ze wstępnym programem prac do dnia 31 marca każdego roku.
 7. Preliminarz przesyłany jest przez Komisję władzy budżetowej wraz z projektem budżetu Unii Europejskiej.
 8. Na podstawie preliminarza Komisja wprowadza do projektu budżetu ogólnego Unii Europejskiej oszacowania, które uważa za niezbędne dla planu zatrudnienia, oraz kwotę dotacji, która ma być ujęta w budżecie ogólnym przedkładanym przez Komisję władzy budżetowej zgodnie z art. 313 i 314 TFUE.
 9. Władza budżetowa zezwala na przydział środków na dotację dla Agencji.
- Władza budżetowa przyjmuje plan zatrudnienia dla Agencji.
10. Zarząd przyjmuje budżet Agencji. Staje się on ostateczny po ostatecznym przyjęciu budżetu ogólnego Unii Europejskiej. W stosownych przypadkach budżet jest stosownie korygowany.
 11. Zmian w budżecie, w tym w planie zatrudnienia, dokonuje się według tej samej procedury.
 12. W przypadku przedsięwzięcia budowlanego, które może mieć znaczny wpływ na budżet Agencji, stosuje się rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1271/2013 ⁽¹⁾.
 13. W celu finansowania uruchamiania szybkich interwencji na granicy oraz interwencji powrotowych w przyjętym przez Zarząd budżecie Agencji należy uwzględnić finansową rezerwę operacyjną wynoszącą co najmniej 4 % kwoty przeznaczonej na działania operacyjne. Dnia 1 października każdego roku co najmniej jedna czwarta rezerwy powinna pozostawać dostępna w celu pokrycia potrzeb powstających do końca roku.

Artykuł 76

Wykonywanie i kontrola budżetu

1. Dyrektor wykonawczy wykonuje budżet Agencji.

⁽¹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1271/2013 z dnia 30 września 2013 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów, o których mowa w art. 208 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 328 z 7.12.2013, s. 42).

2. Do dnia 1 marca roku budżetowego (rok N + 1) księgowy Agencji przekazuje wstępne sprawozdania rachunkowe za rok budżetowy (rok N) księgowemu Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu. Księgowy Komisji konsoliduje sprawozdania rachunkowe instytucji i organów zdecentralizowanych zgodnie z art. 147 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽¹⁾.
3. Agencja przesyła sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami za rok N Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Trybunałowi Obrachunkowemu do dnia 31 marca roku N + 1.
4. Księgowy Komisji przesyła wstępne sprawozdania rachunkowe Agencji za rok N, skonsolidowane ze sprawozdaniami Komisji, Trybunałowi Obrachunkowemu do dnia 31 marca roku N + 1.
5. Po otrzymaniu uwag Trybunału Obrachunkowego na temat wstępnych sprawozdań rachunkowych Agencji za rok N zgodnie z art. 148 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 dyrektor wykonawczy opracowuje końcowe sprawozdania rachunkowe Agencji na własną odpowiedzialność i przesyła je zarządowi do zaopiniowania.
6. Zarząd przedstawia opinię na temat końcowych sprawozdań rachunkowych Agencji za rok N.
7. Do dnia 1 lipca roku N + 1 dyrektor wykonawczy przesyła Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu końcowe sprawozdania rachunkowe wraz z opinią Zarządu.
8. Końcowe sprawozdania rachunkowe za rok N są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* do dnia 15 listopada roku N + 1.
9. Dyrektor wykonawczy przesyła Trybunałowi Obrachunkowemu odpowiedź na jego uwagi do dnia 30 września roku N + 1. Odpowiedź tę przesyła również zarządowi.
10. Dyrektor wykonawczy przesyła Parlamentowi Europejskiemu na jego wniosek wszelkie informacje niezbędne do sprawnego przeprowadzenia procedury udzielenia absolutorium za rok N zgodnie z art. 165 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.
11. Parlament Europejski, na podstawie zalecenia Rady przyjętego kwalifikowaną większością głosów, udziela dyrektorowi wykonawczemu absolutorium z wykonania budżetu za rok N w terminie do dnia 15 maja roku N + 2.

Artykuł 77

Zwalczanie nadużyć finansowych

1. W celu zwalczania nadużyć finansowych, korupcji i innych nielegalnych działań rozporządzenie (UE, Euratom) nr 883/2013 stosuje się bez ograniczeń. Agencja przystępuje do Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącego dochodzeń wewnętrznych prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz bezzwłocznie przyjmuje odpowiednie przepisy mające zastosowanie do wszystkich pracowników Agencji, z wykorzystaniem wzoru określonego w załączniku do tego porozumienia.
2. Trybunał Obrachunkowy jest uprawniony do audytu, na podstawie dokumentów oraz na miejscu, wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymali od Agencji unijne środki finansowe.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

3. OLAF może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole i inspekcje na miejscu, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁽¹⁾, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii, w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub umową w sprawie zamówienia finansowaną przez Agencję.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, 2 i 3, w umowach o współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, umowach w sprawie zamówienia, umowach o udzielenie dotacji i decyzjach o udzieleniu dotacji zawieranych lub przyjmowanych przez Agencję zamieszcza się postanowienia wyraźnie upoważniające Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich audytów i dochodzeń, zgodnie z ich odpowiednimi uprawnieniami.

Artykuł 78

Zapobieganie konfliktom interesów

Agencja przyjmuje regulamin wewnętrzny wymagający, by członkowie jej organów oraz członkowie jej personelu unikali sytuacji, które z dużym prawdopodobieństwem mogą spowodować konflikt interesów w trakcie okresu zatrudnienia lub kadencji, oraz by zgłaszali takie sytuacje.

Artykuł 79

Zasady finansowe

Zasady finansowe mające zastosowanie do Agencji przyjmowane są przez zarząd po zasięgnięciu opinii Komisji. Nie odbiegają one od rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1271/2013, chyba że takie odstępstwo jest niezbędne ze względu na szczególne wymogi działalności Agencji i uzyskano uprzednią zgodę Komisji.

ROZDZIAŁ IV

Zmiana

Artykuł 80

Zmiana w rozporządzeniu (UE) 2016/399

W rozporządzeniu (UE) 2016/399 art. 29 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W wyjątkowych okolicznościach, gdy ogólne funkcjonowanie obszaru bez wewnętrznej kontroli granicznej jest zagrożone w wyniku utrzymujących się poważnych niedociągnięć związanych z kontrolą na granicach zewnętrznych, o czym mowa w art. 21 niniejszego rozporządzenia, lub w wyniku nieprzestrzegania przez państwo członkowskie decyzji Rady, o której mowa w art. 19 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624 (*), oraz w zakresie, w jakim okoliczności te stwarzają poważne zagrożenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego na obszarze bez wewnętrznej kontroli granicznej lub na częściach tego obszaru, kontrole graniczne na granicach wewnętrznych mogą zostać przywrócone zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy. Okres ten może zostać przedłużony, nie więcej niż trzy razy, o kolejne okresy nie dłuższe niż sześć miesięcy, jeżeli te wyjątkowe okoliczności będą się utrzymywać.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 i uchylające rozporządzenie (WE) nr 863/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady, rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 i decyzję Rady 2005/267/WE (Dz.U. L 251 z 16.9.2016, s. 1)”.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

ROZDZIAŁ V

Przepisy końcowe

Artykuł 81

Ocena

1. Do dnia 7 października 2019 r., a następnie co cztery lata Komisja zleca przeprowadzenie niezależnej oceny zewnętrznej, w szczególności aby zbadać:

- a) rezultaty osiągnięte przez Agencję, mając na uwadze jej cele, mandat i zadania;
- b) wpływ, skuteczność i wydajność funkcjonowania Agencji i jej metod pracy w odniesieniu do jej celów, mandatu i zadań;
- c) realizację współpracy europejskiej w dziedzinie funkcji straży przybrzeżnej;
- d) ewentualną konieczność zmiany mandatu Agencji;
- e) skutki finansowe takich zmian.

Ocena obejmuje szczegółową analizę przestrzegania Karty oraz innego właściwego prawa Unii w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia.

2. Komisja przesyła sprawozdanie z oceny wraz z własnymi wnioskami ze sprawozdania do Parlamentu Europejskiego, Rady i zarządu. Zarząd może przedstawić Komisji zalecenia co do zmian niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie z oceny i wnioski ze sprawozdania podawane są do wiadomości publicznej.

Artykuł 82

Uchylenie

1. Rozporządzenia (WE) nr 2007/2004, (WE) nr 863/2007 i decyzja 2005/267/WE tracą moc.
2. Odesłania do uchylonego rozporządzenia (WE) nr 2007/2004 traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia, zgodnie z tabelą korelacji znajdującą się w załączniku II.

Artykuł 83

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Art. 20 ust. 5 i 6 oraz art. 39 ust. 7 stosuje się od dnia 7 grudnia 2016 r. Art. 29, 30, 31 i 32 stosuje się od dnia 7 stycznia 2017 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia 14 września 2016 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

I. KORČOK

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

**TABELA UDZIAŁÓW WNO SZONYCH PRZEZ POSZCZEGÓLNE PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE NA RZECZ
MINIMALNEJ LICZBY 1 500 FUNKCJONARIUSZY STRAŻY GRANICZNEJ I INNYCH WŁAŚCIWYCH
CZŁONKÓW PERSONELU, ZGODNIE Z ART. 20 UST. 5**

Belgia	30
Bułgaria	40
Republika Czeska	20
Dania	29
Niemcy	225
Estonia	18
Grecja	50
Hiszpania	111
Francja	170
Chorwacja	65
Włochy	125
Cypr	8
Łotwa	30
Litwa	39
Luksemburg	8
Węgry	65
Malta	6
Niderlandy	50
Austria	34
Polska	100
Portugalia	47
Rumunia	75
Słowenia	35
Słowacja	35
Finlandia	30
Szwecja	17
Szwajcaria	16
Islandia	2
Liechtenstein	(*)
Norwegia	20
Ogółem	1 500

(*) Udział Liechtensteinu będzie polegał na proporcjonalnym wsparciu finansowym.

ZAŁĄCZNIK II

TABELA KORELACJI

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
—	art. 1
art. 1 ust. 1	—
art. 1 ust. 2 akapit pierwszy	—
art. 1 ust. 2 akapit drugi	art. 6 ust. 3, art. 34 ust. 1 i 4
art. 1 ust. 3	—
art. 1a, część wprowadzająca	art. 2, część wprowadzająca
art. 1a pkt 1	art. 2 pkt 1
—	art. 2 pkt 2 i 3
art. 1a pkt 1a	art. 2 pkt 4
art. 1a pkt 2	art. 2 pkt 5
art. 1a pkt 3	art. 2 pkt 6
—	art. 2 pkt 7
art. 1a pkt 4	art. 2 pkt 8
art. 1a pkt 5	—
art. 1a pkt 6	—
—	art. 2 pkt 9–16
—	art. 3–5
—	art. 6 ust. 1 i 2
—	art. 7
art. 2 ust. 1, część wprowadzająca	art. 8 ust. 1, część wprowadzająca
—	art. 8 ust. 1 lit. a)–c)
art. 2 ust. 1 lit. a)	—
art. 2 ust. 1 lit. b)	art. 8 ust. 1 lit. p)
art. 2 ust. 1 lit. c)	—
art. 2 ust. 1 lit. d)	art. 8 ust. 1 lit. q)
art. 2 ust. 1 lit. da)	art. 8 ust. 1 lit. d)
art. 2 ust. 1 lit. e)	art. 8 ust. 1 lit. e)
—	art. 8 ust. 1 lit. f)
art. 2 ust. 1 lit. ea)	art. 8 ust. 1 lit. g)
—	art. 8 ust. 1 lit. h)–o)
art. 2 ust. 1 lit. f)	—

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
art. 2 ust. 1 lit. g)	—
art. 2 ust. 1 lit. h)	art. 8 ust. 1 lit. r)
art. 2 ust. 1 lit. i)	art. 8 ust. 1 lit. s)
—	art. 8 ust. 1 lit. t) i u)
art. 2 ust. 1a	art. 34 ust. 2 i 3
art. 2 ust. 2	art. 8 ust. 2
—	art. 8 ust. 3
—	art. 9
—	art. 10
art. 2a	art. 35
art. 3 ust. 1 akapity pierwszy i czwarty	art. 15 ust. 3
art. 3 ust. 1 akapit drugi	—
art. 3 ust. 1 akapit trzeci	art. 15 ust. 4
art. 3 ust. 1a akapit pierwszy	art. 25 ust. 1
art. 3 ust. 1a akapit drugi	art. 25 ust. 2
art. 3 ust. 1a akapit trzeci	art. 21 ust. 5
art. 3 ust. 1a akapit czwarty	art. 25 ust. 4
art. 3 ust. 1b	—
art. 3 ust. 2	—
art. 3 ust. 3	art. 26
art. 3 ust. 4	—
art. 3 ust. 5	—
art. 3a ust. 1 akapit pierwszy	art. 16 ust. 2
art. 3a ust. 1 akapit drugi, część wprowadzająca	art. 16 ust. 3, część wprowadzająca
art. 3a ust. 1 akapit drugi lit. a)	art. 16 ust. 3 lit. a)
art. 3a ust. 1 akapit drugi lit. b)	art. 16 ust. 3 lit. b)
art. 3a ust. 1 akapit drugi lit. c)	art. 16 ust. 3 lit. c)
art. 3a ust. 1 akapit drugi lit. d)	art. 16 ust. 3 lit. d)
art. 3a ust. 1 akapit drugi lit. e)	art. 16 ust. 3 lit. e)
art. 3a ust. 1 akapit drugi lit. f)	art. 16 ust. 3 lit. f)
art. 3a ust. 1 akapit drugi lit. g)	art. 16 ust. 3 lit. g)
art. 3a ust. 1 akapit drugi lit. h)	art. 16 ust. 3 lit. h)

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
art. 3a ust. 1 akapit drugi lit. i)	art. 16 ust. 3 lit. i)
art. 3a ust. 1 akapit drugi lit. j)	art. 16 ust. 3 lit. j)
art. 3a ust. 1 akapit drugi lit. k)	art. 16 ust. 3 lit. k)
art. 3a ust. 2	art. 16 ust. 4
art. 3a ust. 3	art. 22 ust. 1
art. 3b ust. 1	art. 20 ust. 2
art. 3b ust. 2	art. 20 ust. 3
art. 3b ust. 3 akapity pierwszy i drugi	art. 20 ust. 11 akapit pierwszy
art. 3b ust. 3 akapit trzeci	art. 20 ust. 11 akapity drugi i trzeci
art. 3b ust. 4	art. 21 ust. 4
art. 3b ust. 5 akapit pierwszy	art. 22 ust. 2
art. 3b ust. 5 akapit drugi	art. 22 ust. 3
art. 3b ust. 6	—
art. 3b ust. 7	art. 20 ust. 12
art. 3c ust. 1	art. 21 ust. 1
art. 3c ust. 2	art. 21 ust. 2
art. 3c ust. 3	—
art. 3c ust. 4	art. 21 ust. 5
art. 4 akapit pierwszy	art. 11 ust. 1
art. 4 akapit drugi	art. 11 ust. 2
—	art. 11 ust. 3
art. 4 akapit trzeci	art. 13 ust. 4
art. 4 akapit czwarty	art. 11 ust. 5
art. 4 akapit piąty	art. 11 ust. 4
—	art. 11 ust. 6
art. 4 akapit szósty	art. 11 ust. 7
—	art. 12
—	art. 13 ust. 1—3
—	art. 13 ust. 5—9
art. 5 akapit pierwszy	art. 36 ust. 1
art. 5 akapit drugi	art. 36 ust. 2
—	art. 36 ust. 4

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
art. 5 akapity trzeci, czwarty i piąty	art. 36 ust. 5
art. 5 akapit szósty	art. 36 ust. 6
art. 5 akapit siódmy	art. 36 ust. 7
art. 5 akapit ósmy	art. 36 ust. 8
art. 6	art. 37 ust. 1
art. 7 ust. 1 akapit pierwszy	art. 38 ust. 1, 2 i 3
art. 7 ust. 1 akapit drugi	art. 38 ust. 4
art. 7 ust. 1 akapit trzeci	art. 38 ust. 5
art. 7 ust. 2	art. 39 ust. 1 i 6
art. 7 ust. 3	art. 39 ust. 8
art. 7 ust. 4	art. 39 ust. 15
art. 7 ust. 5 akapit pierwszy	art. 39 ust. 16
art. 7 ust. 5 akapit drugi	art. 39 ust. 9
art. 7 ust. 5 akapit trzeci	art. 39 ust. 5 akapit pierwszy
art. 7 ust. 5 akapit czwarty	art. 39 ust. 5 akapit drugi
art. 7 ust. 6	art. 39 ust. 12
art. 7 ust. 7	art. 39 ust. 13
art. 8 ust. 1	art. 14 ust. 1 oraz ust. 2, część wprowadzająca
art. 8 ust. 2, część wprowadzająca	art. 14 ust. 2, część wprowadzająca
art. 8 ust. 2 lit. a)	—
art. 8 ust. 2 lit. b)	art. 14 ust. 2 lit. f)
art. 8 ust. 2 lit. c)	art. 14 ust. 2 lit. a) i b)
—	art. 14 ust. 2 lit. c)-e) oraz lit. g)
—	art. 14 ust. 3
—	art. 14 ust. 4
art. 8 ust. 3	—
—	art. 15 ust. 1
art. 8a	art. 15 ust. 2
art. 8b ust. 1	art. 20 ust. 8
art. 8b ust. 2	—
art. 8c	art. 36
—	art. 15 ust. 5

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
art. 8d ust. 1	art. 17 ust. 1
art. 8d ust. 2	art. 17 ust. 2
art. 8d ust. 3	art. 17 ust. 3
art. 8d ust. 4	art. 17 ust. 4
—	art. 17 ust. 5
art. 8d ust. 5	art. 17 ust. 6
art. 8d ust. 6	art. 17 ust. 7 i 8
art. 8d ust. 7	—
art. 8d ust. 8	art. 17 ust. 9
art. 8d ust. 9	art. 17 ust. 10
—	art. 16 ust. 1
art. 8e ust. 1, część wprowadzająca	—
art. 8e ust. 1 lit. a)	art. 16 ust. 3 lit. a)
art. 8e ust. 1 lit. b)	art. 16 ust. 3 lit. b)
art. 8e ust. 1 lit. c)	art. 16 ust. 3 lit. c)
art. 8e ust. 1 lit. d)	art. 16 ust. 3 lit. d)
art. 8e ust. 1 lit. e)	art. 16 ust. 3 lit. e)
art. 8e ust. 1 lit. f)	art. 16 ust. 3 lit. f)
art. 8e ust. 1 lit. g)	art. 16 ust. 3 lit. g)
art. 8e ust. 1 lit. h)	art. 16 ust. 3 lit. h)
art. 8e ust. 1 lit. i)	art. 16 ust. 3 lit. i)
art. 8e ust. 1 lit. j)	art. 16 ust. 3 lit. j)
art. 8e ust. 1 lit. k)	art. 16 ust. 3 lit. k)
—	art. 16 ust. 3 lit. l)–n)
art. 8e ust. 2	art. 16 ust. 4
—	art. 17 ust. 11
—	art. 18
—	art. 19
—	art. 20 ust. 1
—	art. 20 ust. 4
—	art. 20 ust. 5–7

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
—	art. 20 ust. 9 i 10
—	art. 21 ust. 3
art. 8f	art. 23
art. 8 g ust. 1	art. 22 ust. 2
art. 8 g ust. 2, część wprowadzająca	art. 22 ust. 3, część wprowadzająca
art. 8 g ust. 2 lit. a)	art. 22 ust. 3 lit. a)
art. 8 g ust. 2 lit. b)	art. 22 ust. 3 lit. a)
art. 8 g ust. 2 lit. c)	art. 22 ust. 3 lit b)
art. 8 g ust. 2 lit. d)	art. 22 ust. 3 lit. c)
—	art. 22 ust. 3 lit. d)
art. 8 g ust. 3	art. 22 ust. 4
art. 8 g ust. 4	—
art. 8h	art. 24
—	art. 25 ust. 3
—	art. 27 ust. 1–3
art. 9 ust. 1	art. 27 ust. 4, art. 28 ust. 1 i 9
art. 9 ust. 1a	art. 35 ust. 2
art. 9 ust. 1b	art. 35 ust. 3 i art. 28 ust. 6
art. 9 ust. 1c	art. 28 ust. 2
art. 9 ust. 2	art. 54 ust. 6
—	art. 28 ust. 3–5
—	art. 28 ust. 7 i 8
—	art. 29
—	art. 30
—	art. 31
—	art. 32
—	art. 33
—	art. 37 ust. 2
—	art. 37 ust. 3
—	art. 37 ust. 4
—	art. 39 ust. 2–5
—	art. 39 ust. 7

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
—	art. 39 ust. 10 i 11
—	art. 39 ust. 14
art. 10 ust. 1	art. 40 ust. 1
art. 10 ust. 2	art. 40 ust. 2
art. 10 ust. 3	art. 40 ust. 3
art. 10 ust. 4	art. 40 ust. 4
art. 10 ust. 5	art. 40 ust. 5
art. 10 ust. 6	art. 40 ust. 6
art. 10 ust. 7	art. 40 ust. 7
art. 10 ust. 8	art. 40 ust. 8 akapit pierwszy
art. 10 ust. 9	art. 40 ust. 8 akapit drugi
art. 10 ust. 10	art. 40 ust. 9
art. 10a ust. 1, część wprowadzająca	art. 41 ust. 1, część wprowadzająca
art. 10a ust. 1 lit. a)	art. 41 ust. 1 lit. a)
art. 10a ust. 1 lit. b)	art. 41 ust. 1 lit. b)
art. 10a ust. 1 lit. c)	art. 41 ust. 1 lit. c)
—	art. 41 ust. 1 lit. d)
art. 10a ust. 2	art. 41 ust. 2
art. 10b	art. 42
art. 10c	art. 43
art. 11 akapit pierwszy	art. 44 ust. 1
art. 11 akapit drugi	art. 44 ust. 2
art. 11a akapit pierwszy	art. 45 ust. 1
art. 11a akapit drugi	art. 45 ust. 2 i 3
—	art. 45 ust. 4
art. 11b ust. 1	art. 48 ust. 1
art. 11b ust. 2	art. 48 ust. 2
art. 11b ust. 3	art. 48 ust. 3
art. 11b ust. 4	art. 48 ust. 4
art. 11b ust. 5	—
—	art. 46
art. 11c ust. 1	art. 47 ust. 1

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
art. 11c ust. 2	art. 47 ust. 1, część wprowadzająca i ust. 1 lit. a)
—	art. 47 ust. 1 lit. b)
—	art. 47 ust. 1 lit. c)
art. 11c ust. 3, część wprowadzająca	art. 47 ust. 2, akapit pierwszy, część wprowadzająca
art. 11c ust. 3 lit. a)	art. 47 ust. 2, akapit pierwszy lit. a)
—	art. 47 ust. 2 akapit pierwszy lit. b)
art. 11c ust. 3 lit. b)	art. 47 ust. 2 akapit pierwszy lit. c)
—	art. 47 ust. 2 akapit drugi
art. 11c ust. 4	art. 47 ust. 3
art. 11c ust. 5	—
art. 11c ust. 6	—
art. 11c ust. 7	—
art. 11ca	art. 49
art. 11d ust. 1	art. 50 ust. 1
art. 11d ust. 2	art. 50 ust. 2
—	art. 50 ust. 3
art. 12	art. 51
art. 13 akapit pierwszy	art. 52 ust. 1 i 2
—	art. 52 ust. 3
art. 13 akapit drugi	art. 52 ust. 4
art. 13 akapit trzeci	art. 52 ust. 5
—	art. 53
art. 14 ust. 1	art. 54 ust. 1
art. 14 ust. 2	art. 54 ust. 2
—	art. 54 ust. 3
—	art. 54 ust. 4
—	art. 54 ust. 5
art. 14 ust. 3	art. 55 ust. 1 i 2
art. 14 ust. 4	art. 55 ust. 3
art. 14 ust. 5	art. 54 ust. 9
art. 14 ust. 6	art. 54 ust. 7
—	art. 54 ust. 8
art. 14 ust. 7	art. 54 ust. 10

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
art. 14 ust. 8	art. 54 ust. 11
—	art. 55 ust. 4
art. 15 akapit pierwszy	art. 56 ust. 1
art. 15 akapit drugi	art. 56 ust. 2
art. 15 akapit trzeci	art. 56 ust. 3
art. 15 akapit czwarty	art. 56 ust. 4
art. 15 akapit piąty	art. 56 ust. 5
art. 15a	art. 57
art. 16	—
art. 17 ust. 1	art. 58 ust. 1
art. 17 ust. 2	—
art. 17 ust. 3	art. 58 ust. 2
art. 17 ust. 4	art. 58 ust. 3
art. 17 ust. 5	art. 58 ust. 4
art. 18	art. 59
art. 19	art. 60
—	art. 61
art. 20 ust. 1	—
—	art. 62 ust. 1
art. 20 ust. 2, część wprowadzająca	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy, część wprowadzająca
art. 20 ust. 2 lit. a)	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy lit. a)
—	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy lit. b)
—	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy lit. c)–h)
art. 20 ust. 2 lit. b)	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy, lit. i) oraz akapit drugi
art. 20 ust. 2 lit. c)	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy lit. j)
art. 20 ust. 2 lit. d)	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy lit. k)
art. 20 ust. 2 lit. e)	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy lit. l)
art. 20 ust. 2 lit. f)	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy lit. m)
art. 20 ust. 2 lit. g)	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy lit. n)
art. 20 ust. 2 lit. h)	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy lit. o)
art. 20 ust. 2 lit. i)	—
—	art. 62 ust. 2 akapit pierwszy lit. p)–z)

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
art. 20 ust. 3	art. 62 ust. 3
art. 20 ust. 4	art. 62 ust. 4
art. 20 ust. 5	art. 62 ust. 5
art. 20 ust. 6	art. 62 ust. 6
art. 20 ust. 7	art. 62 ust. 7
—	art. 62 ust. 8
art. 21	art. 63
—	art. 64
art. 22	art. 65
art. 23 ust. 1	art. 66 ust. 1
art. 23 ust. 2	art. 66 ust. 2
art. 23 ust. 3	art. 66 ust. 3
art. 23 ust. 4	art. 66 ust. 4
—	art. 66 ust. 5
art. 23 ust. 5	art. 66 ust. 6
art. 23 ust. 6	art. 66 ust. 7
art. 23 ust. 7	art. 66 ust. 8
art. 24 ust. 1	art. 67 ust. 1
art. 24 ust. 2	art. 67 ust. 2
art. 24 ust. 3	art. 67 ust. 3
—	art. 67 ust. 4
art. 25 ust. 1	art. 68 ust. 1
art. 25 ust. 2	art. 68 ust. 2
art. 25 ust. 3, część wprowadzająca	art. 68 ust. 3, część wprowadzająca
art. 25 ust. 3 lit. a)	art. 68 ust. 3 lit. a)
art. 25 ust. 3 lit. b)	art. 68 ust. 3 lit. b)
art. 25 ust. 3 lit. c)	art. 68 ust. 3 lit. c)
art. 25 ust. 3 lit. d)	—
—	art. 68 ust. 3 lit. d)
art. 25 ust. 3 lit. e)	art. 68 ust. 3 lit. e)
art. 25 ust. 3 lit. f)	art. 68 ust. 3 lit. f)
—	art. 68 ust. 3 lit. g), h) i i)

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
art. 25 ust. 3 lit. g)	art. 68 ust. 3 lit. j)
—	art. 68 ust. 3 lit. k)–r)
art. 25 ust. 4	art. 68 ust. 4
—	art. 68 ust. 5
art. 26 ust. 1	art. 69 ust. 1
art. 26 ust. 2 akapit pierwszy	art. 69 ust. 2 akapity pierwszy i trzeci
—	art. 69 ust. 2 akapit drugi
—	art. 69 ust. 2 akapit czwarty
art. 26 ust. 2 akapit drugi	art. 69 ust. 2 akapit piąty
art. 26 ust. 3	art. 69 ust. 3
art. 26 ust. 4	art. 69 ust. 4
art. 26 ust. 5	art. 69 ust. 5 i 7
—	art. 69 ust. 6
art. 26a ust. 1	art. 34 ust. 1
art. 26a ust. 2 akapit pierwszy	art. 70 ust. 1 i 2
art. 26a ust. 2 akapit drugi	art. 70 ust. 3
art. 26a ust. 2 akapit trzeci	art. 70 ust. 4
art. 26a ust. 3	art. 71 ust. 1 i 2
art. 26a ust. 4	art. 70 ust. 5 i art. 71 ust. 3
—	art. 72
art. 27	art. 73
art. 28	art. 74
art. 29 ust. 1, część wprowadzająca	art. 75 ust. 1, część wprowadzająca
art. 29 ust. 1 tiret pierwsze	art. 75 ust. 1 lit. a)
art. 29 ust. 1 tiret drugie	art. 75 ust. 1 lit. b)
—	art. 75 ust. 1 lit. c)
art. 29 ust. 1 tiret trzecie	art. 75 ust. 1 lit. d)
art. 29 ust. 1 tiret czwarte	art. 75 ust. 1 lit. e)
art. 29 ust. 2	art. 75 ust. 2
art. 29 ust. 3	art. 75 ust. 3
art. 29 ust. 4	art. 75 ust. 4

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
art. 29 ust. 5	art. 75 ust. 5 i 6
art. 29 ust. 6	art. 75 ust. 7
art. 29 ust. 7	art. 75 ust. 8
art. 29 ust. 8	art. 75 ust. 9
art. 29 ust. 9	art. 75 ust. 10
art. 29 ust. 10	art. 75 ust. 11
art. 29 ust. 11 akapit pierwszy	art. 75 ust. 12
art. 29 ust. 11 akapit drugi	—
—	art. 75 ust. 13
art. 30 ust. 1	art. 76 ust. 1
art. 30 ust. 2	art. 76 ust. 2
—	art. 76 ust. 3
art. 30 ust. 3	art. 76 ust. 4
art. 30 ust. 4	art. 76 ust. 5
art. 30 ust. 5	art. 76 ust. 6
art. 30 ust. 6	art. 76 ust. 7
art. 30 ust. 7	art. 76 ust. 8
art. 30 ust. 8	art. 76 ust. 9
—	art. 76 ust. 10
art. 30 ust. 9	art. 76 ust. 11
art. 31 ust. 1 i 2	art. 77 ust. 1
—	art. 77 ust. 2
art. 31 ust. 3	art. 77 ust. 3
—	art. 77 ust. 4
—	art. 78
art. 32	art. 79
—	art. 80
art. 33 ust. 1	art. 81 ust. 1 akapit pierwszy
art. 33 ust. 2	—
art. 33 ust. 2a	—
art. 33 ust. 2b	art. 81 ust. 1 akapit drugi
art. 33 ust. 3	art. 81 ust. 2
—	art. 82
art. 34 akapit pierwszy	art. 83 akapit pierwszy

Rozporządzenie (WE) nr 2007/2004	Niniejsze rozporządzenie
—	art. 83 akapit drugi
art. 34 akapit drugi	—
art. 34 akapit trzeci	art. 83 akapit trzeci
—	załącznik I
—	załącznik II